

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelminowski, wiadomości dotychczasowych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 150

Poznań, poniedziałek dnia 31 marca 1930

Rok XXV

Chcą walki

Wczorajsze obrady rady naczelnej Stronnictwa Narodowego zeszły się z jednej strony z handycką napaścią posłów z klubu B. B. na prezesa Rybarskiego oraz z mianowaniem przewodniczącego klubu B. B. prezesem Rady Ministrów. Oba te fakty przyczyniły się tylko do tem większego jeszcze wzmożenia zdecydowanego stanowiska Stronnictwa, co ujawnia się w przytoczonych obok uchwałach rady naczelnej.

W dyskusji „jaka wczoraj potoczyła się w Resursie Obywatelskiej w Warszawie, jednomyślnie stwierdzono, że powołanie rządu p. Sławka nie jest objawem siły, lecz — „bankrutującej rozpacz”. Widać bowiem wyraźnie, że w obozie rządowym zdenerwowanie i szamotanie się bierze górę nad rozsądkiem, że oczekuje się tam jak gdyby cudu i umie się tylko grać na zwłokę, oddając się złudzeniu, że taktyka zastraszenia i awanturowania się może powieść do ostatecznego rezultatu.

Ale nie ten system jest trwały, który opiera się na awanturach, i nie ten rząd jest silny, który kierowany jest przez szarżę wojskowe. Siła rządu zależy w pierwszej linii od jego siły moralnej, a następnie od jego programu i zdolności rozwiązywania trudności państwowych. Siłę moralną system majowy zatracił całkowicie przez swój protekcyjizm, nepotyzm i handyckie napady, przez szafowanie groszem publicznym i systematyczne obelżywe poniżanie narodu.

A jeśli chodzi o program i zdolność rozwiązywania trudności państwowych, to po czteroletnim doświadczeniu wiemy już, — co stwierdziła rada naczelna Stronnictwa Narodowego —, że w żadnej dziedzinie system majowy nie okazał twórczej i pozytywnej myśli. Dziś wyrazem „mocarstwowości” polskiej stają się umowy z Niemcami, które Rzesza uważa za „pomost do żądania zmiany granic”, oraz coraz silniejsze wykupywanie przedsiębiorstw polskich przez kapitały obce, które zaczynają nas traktować jak kolonję, lub jak przedwojenną Turcję, o czem świadczą projekty koncesji dla Harrimana. Tępowaliśmy zaś temu coraz większe rozczuchowanie się mniejszości.

Pozbawieni samodzielności gospodarczej wskutek polityki skarbowo-ekonomicznej, która uniemożliwia tworzenie rodzimego kapitału, osłabiamy swą samodzielność polityczną. Nic dziwnego, że w takich chwilach w kołach międzynarodowych marzy się o zużyciu Polski jako narzędzia finansjery światowej w polityce wschodniej.

Sytuacja w Polsce wymaga szybkiej i radykalnej naprawy. Tej naprawy kraj nie może oczekiwać od systemu majowego. Nie może się jej spodziewać zwłaszcza od p. Sławka, który jest współodpowiedzialny za obecną sytuację i który nie wyrobił sobie nigdzie opinii męża stanu. A powierzenie jemu właśnie naczelnego stanowiska w państwie w chwili kryzysu gospodarczego jest do-

Uchwały rady nac. Stronnictwa Narod.

Dnia 30 marca 1930 odbyło się w Warszawie, w sali resursy obywatelskiej, całodziennie posiedzenie rady naczelnej Stronnictwa Narodowego z udziałem około 150-ciu delegatów ze wszystkich okręgów. W Prezydium zasiadli pp. Joachim Bartoszewicz, Roman Dmowski, St. Głabiński, R. Rybarski. Sprawy organizacyjne przedstawił sekretarz generalny pos. Wierczak. Sprawy finansowe pos. Jasiukowicz. W rozprawie politycznej wzięli udział pp. Joachim Bartoszewicz, Roman Dmowski, Rybarski, Zdziechowski, Stroński, Gerlicz, Grygier, Iłski, Czetwertyński, Dąbrowski, Konopczyński i Staniszkis. Po rozprawie powzięto następujące uchwały:

I.
Rada naczelna stwierdza, że po czteroletnim okresie rządów przewrotu majowego stan rzeczy w kraju jest następujący:

1. Rządy te okazały dotychczas całkowitą niezdolność kierowania sprawami gospodarczymi i skarbowymi, a obecnie stoją bezradne wobec pogłębiającego się stale kryzysu

2. W polityce wewnętrznej nie umiały dać niczego poza pomijaniem prawa, nadto zaś ostatnie t. zw. cztery warunki p. min. Piłsudskiego są wyrazem dążenia do usunięcia wszelkiego nadzoru w gospodarce państwowej i do przekreślenia podstawowych urządzeń konstytucyjnych.

3. W sprawie zasadniczej naprawy ustroju rządu te żadnego programu nie mają, a B. B. celowo dąży do utrudniania pracy Sejmu w tej dziedzinie.

4. W polityce zagranicznej, jak wykazały opłakane wyniki narad w Hadze, podkopują rządy te znaczenie państwa polskiego na gruncie międzynarodowym. Wynikiem ostatnim tej polityki są umowy z Niemcami, które musiałby służyć utrwaleniu dotychczasowej i osiedlaniu dalszej niemieczyny w kraju i przede wszystkim na ziemiach zachodnich, przyczem Niemcy, nawet urzędowo, nie tają, że widzą w tem pomost do żądania zmiany granic. Przyjęcie tych umów będzie obóz nasz z całą stanowczością zwalczał.

Rządy, które po czterech latach ma-

wodem zupełnej bezradności i fałszywej oceny położenia. Nie dziwimy się też, że łącznie z tem p. Kwiatkowski wolał zostać tylko kierownikiem ministerstwa przemysłu i handlu. Wreszcie należy zaznaczyć, że pozostawienie w ministerstwie oświaty p. Czernińskiego godzi w podstawowe postulaty katolicyzmu a powierzenie ministerstwa sprawiedliwości p. Carowi będzie poczytywane za powrót do systemu, który został potępiony z punktu widzenia praworządności.

Naprawa sytuacji może nastąpić tylko na skutek stosowania bardzo zdecydowanego programu gospodarczego i finansowego, którego podstawy wyłożyła rada naczelna Stronnictwa Narodowego w swoich uchwałach. Program ten jednak będzie wówczas tylko skutecznym, o ile będzie bezkompromisowy i o ile oprze się na bezkompromisowym działaniu politycznym.

Wypływa stąd jako najpilniejszy wniosek praktyczny — usunięcie faktycznej dyktatury Piłsudskiego.

Dalej pamiętać należy o tej prawdziwej dziejowej, że porozumienia, robione w Polsce w imię zle zrozumianej „świętej zgody”, wychodziły tylko na szkodę kraju. Stwierdzono również wczoraj, że od czasu, gdy obóz narodowy zerwał z wszelkimi kompromisami i stanął

ją takie wyniki, załamały się same przez się. Wyrazem tego jest ostatnia gra przesileniowa, wystąpienie p. Piłsudskiego, burdy sejmowe klubu B. B. Objawem bezradności jest mianowanie ostatniego rządu p. Sławka z udziałem ministrów, wyraźnie potępionych w Sejmie za lekceważenie praw.

Istotą rządów obecnych jest dyktatura p. Piłsudskiego z pozorami konstytucyjnymi, a często i bez tych pozorów. Usunięcie tej dyktatury jest pierwszym warunkiem przejścia do naprawy. Wszelka zwłoka pogłębia rozstrój sił państwowych w chwili, gdy wewnętrzne i zewnętrzne zadania wymagają największego wysiłku narodu.

II.

Obecne groźne przesilenie gospodarcze, które dotknęło ciężko wszystkie warstwy ludności, wymaga rychłej i gruntownej zmiany polityki finansowej i gospodarczej państwa.

W szczególności jest rzeczą konieczną wprowadzenie w życie następujących zasad:

1. Budżet państwowy, jak i budżety samorządów wszelkiego typu winny być zmniejszone. Budżety już uchwalone na rok bieżący należy poddać rewizji. Do oszczędności w budżetach prowadzi zaniechanie różnych zbędnych wydatków administracji, którą trzeba uprościć i uwolnić od niepotrzebnych funkcji, oraz oparcie inwestycji nie na pieniądzu podatkowych, lecz na długoterminowych kredytach.

2. Nad wykonywaniem budżetu wszelkiego rodzaju związków państw publicznych winna być przeprowadzona najściślejsza kontrola. Zasada odpowiedzialności osobistej władz wykonawczych za przekroczenie budżetu winna być urzeczywistniona w całej rozciągłości.

3. Należy stworzyć gwarancje prawne, że przez okres lat trzech nie można wprowadzać w życie żadnych nowych ustaw, ani zmieniać obowiązujących w ten sposób, by to pociągało za sobą zwiększenie wydatków z budżetów publicznych. Równocześnie należy zawieść moc obowiązującą tych ustaw i de-

twardo i wyłącznie na gruncie zasad,

siły jego zaczęły wzrastać z mocą żywio-

łową, przyspieszając w ten sposób po-

myślnie rozwiązanie sytuacji. Obóz na-

rodowy z tej linii nie zejdzie, tem bar-

dziej, że czas nagli.

Zagrożone są podstawy naszej samo-

dzielnej polityki wewnętrznej i ze-

wewnętrznej. Zygzakowata linja polityki

lewicowej, pełnej oportunisty, chwiej-

ności i obaw przed ostatecznymi decy-

zjami, nie będzie dla niego wzorem i z

tą polityką nie myśli się on utożsamiać.

Odrębne stanowisko Stronnictwa Na-

rodowego stało się powodem nie słabości

jego, lecz siły i autorytetu, a stanie się

podstawą jego dojścia do władzy. Na-

stąpi to tem szybciej, im bardziej stan-

owcza i energiczna będzie postawa ca-

łego społeczeństwa, im silniej oraz in-

tensywniej będzie poparta organizacyj-

nie akcja obozu narodowego w kraju.

Jak już zaznaczyliśmy, powstanie

rządu p. Sławka, oznacza wzmożenie

walki. Ci, którzy jej sobie życzą, będą

ją mieli. Obóz narodowy przed nią się

nie cofnie. Widzi on w powstaniu rządu

p. Sławka, najbliższego zausznika p. Pił-

sudskiego, objaw o tyle pomyślny, że do

władzy doszła stuprocentowa „sanacja”,

przez co odpowiedzialność za losy kraju

została tem dobitniej podkreślona.

kretów, które nałożyły na samorządy nowe ciężary, nie przewidując źródeł ich pokrycia.

4. W dziedzinie podatkowej należy przejść niezwłocznie ku stopniowemu zupełnemu uchyleniu podatku przemysłowego, zwłaszcza podatku od obrotu, przez stałe obniżanie jego stawek i możliwe zastąpienie go w przyszłości racjonalnym podatkiem od rzeczywistych zysków przemysłu i handlu. Również i podatek dochodowy winien ulec reformie w kierunku złagodzenia stawek i usunięcia istniejących w nim niesprawiedliwości. Nie można odwlekać dłużej likwidacji podatku majątkowego i progresji w podatku gruntowym. Obciążenie ludności bezpośrednimi samostannymi podatkami samorządowymi i dodatkami do państwowych podatków musi pozostawać w określonym stosunku do obciążenia bezpośrednimi podatkami państwa.

5. Budżet państwowy nie może pokrywać deficytów przedsiębiorstw państwowych. Państwo winno się wyzbycić tych przedsiębiorstw, których prowadzenie nie wymaga bezpośredniego interesu państwowego. Pozostałe przedsiębiorstwa nie mogą rozszerzać swojej działalności, korzystać z przywilejów podatkowych, kredytowych i innych, i w ten sposób podkopywać prywatnej przedsiębiorczości, na którą spada nadmierny ciężar podatkowy. Życie gospodarcze musi otrzymać gwarancję, że raz wreszcie położy się kres zapędom etatystycznym.

6. Rozpaczliwe położenie rolnictwa wymaga stanowczej i ciągłej polityki ochronnej, stosowanej skutecznie przez inne kraje, nadto szczególnych ulg podatkowych i reformy kredytu rolnego. Należy zapewnić warsztatowi produkcji rolnej warunki opłacalności.

7. W celu wzmocnienia ruchu budowlanego należy zmienić ustawodawstwo, krępujące pracę, zerwać z przepisami wyjątkowymi, niezgodnymi z zasadami własności prywatnej, które także od przemysłu budowlanego odstraszały kapitał, przyznać szczególne ulgi podatkowe inwestycjom budowlanym.

8. W ubezpieczeniach społecznych należy zmniejszyć ich koszty administracyjne i przez to usunąć nieproduktywny ich ciężar. Należy tak zmienić system ubezpieczeń, by wprowadzić w nie pierwiastek indywidualnego zainteresowania ubezpieczonego i umożliwić kapitalizację składek na jego własny rachunek. Rolnictwo i drobny przemysł i handel w zakresie ubezpieczeń wymagają specjalnego traktowania.

9. Przeprowadzenie tych wszystkich reform umożliwi dopływ kapitału zagranicznego na warunkach finansowo zdrowych, bez przyznawania mu szczególnych przywilejów i monopolów, krępujących naszą samodzielność gospodarczą.

III.

Rada naczelna Stronnictwa Narodowego, po wysłuchaniu sprawozdania władz Stronnictwa, przyjmuje je do wiadomości i wyraża zarządowi głównemu oraz Klubowi w Sejmie i Senacie swe pełne zaufanie.

Haniebny napad jednego z posłów B. B. na prezesa Klubu Narodowego, posła prof. Romana Rybarskiego, na sali sejmowej, piętnuje rada naczelna jako objaw zdziwienia, świadczący, jakie sposoby obóz rządowy jedynie zdolny jest przeciwstawić pracy i stanowisku politycznemu Klubu Narodowego.

Prezesowi Klubu Narodowego, pos. Rybarskiemu, oraz posłom marszałkowi Trąpczyńskiemu i Dąbrowskiemu, na których również podjęte były napady na gruncie sejmowym, wyraża rada naczelna swą cześć, a dla oceny stosunków, w jakich żyjemy, oddaje zarazem pod sąd dzisiejszego społeczeństwa i pod sąd przyszłości ujawnione w ostatnich wynurzeniach p. Piłsudskiego zamiary zamordowania marszałka Trąpczyńskiego i innych osób przez ludzi, którzy zwracali się o udzielenie im na to pozwolenia.

Przebieg nowego napadu bandyckiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, 30 marca.

Incydent, jakiego ofiarą padł prezes Klubu Narodowego pos. R. Rybarski, nie był zwyczajnym incydem, jakie zachodzą podczas posiedzeń parlamentarnych i znalazł o wiele szersze echo, aniżeli zwyczajne zajście między posłami. Warto też bliżej się z nim zapoznać, zwłaszcza że spowodował bardzo stanowczą deklarację Klubu Narodowego, a następnie deklarację klubów centrowych i lewicowych.

Stanowisko prasy „sanacyjnej“ jest bardzo osobliwe. „Gazeta Polska“ zalaśnia się w 9 wierszach, ogólnikowo wspominając, że „w chwili, gdy posłowie opuścili salę pomiędzy pos. Dobrzańskim a prezesem Klubu Nar. pos. Rybarskim powstało zajście, w wyniku którego pos. Dobrzański uderzył pos. Rybarskiego“. To wszystko. Na jakim tle i dlaczego o tem ani słowa.

„Kurjer Poranny“ już w swych sobotnich dodatkach dowodził, że pos. Rybarski „obraził pos. Dobrzańskiego“, rzucając jakieś słowa pod jego adresem.

„Polska Zbrojna“ traktuje całe zajście jako „bójkę kilku posłów“, a opisuje zajście w ten sposób:

„Między kilku posłami Klubu Narodowego i posłami B. B. wywiązał się ostry dialog, spowodowany przez pos. Rybarskiego. W tym czasie pos. Dobrzański (B. B.) przechodząc obok pierwszej ławy Klubu Narodowego został potrącony lokciem przez pos. Rybarskiego. Pos. Dobrzański w zdenerwowaniu odruchowo wymierzył pos. Rybarskiemu policzek, w przekonaniu, że został zaczepiony“.

W tem ostatnim oświetleniu wiadać najlepiej, że tak bojowy organ „sanacyjny“, jak „Polska Zbrojna“ szuka usprawiedliwienia dla pos. Dobrzańskiego i najwyraziściej się tłumaczy.

Kto wie, jakby wypadły relacje prasy „sanacyjnej“, gdyby nie były uprzednio zebrane przez Klub Narodowy zeznania osób, które były świadkami zajścia. Ponieważ było wiadome, że pos. Rybarski pociągnie pos. Dobrzańskiego do odpowiedzialności sądowej — jak to będzie wtedy wyglądała owa rezygnacja z nietykalności poselskiej — przeto hamowano się z wyrażaniem opinii, zresztą w łonie B. B., zwłaszcza w kołach konserwatywnych, wywołał postępek pos. Dobrzańskiego duże wrzenie. Dobrze się stało, że Klub Nar. zebrał zeznania osobistości, które były blisko zajścia, a politycznie odnoszą się do Klubu Nar. nieprzyjaźnie. Trudno bowiem pomawiać przedstawicieli Klubu Ukraińskiego, Zjednoczenia Niemieckiego lub Koła Żydowskiego o sympatje do Klubu Narodowego.

Otóż wszystkie zeznania stwierdzają, że pos. Rybarski był napadem zaskoczony, wołając: „Co to jest? Co to znaczy?“. Pos. Chrucki z kl. ukr. pisze:

„Przechodząc obok zupełnie spokojnie siedzącego p. prezesa Rybarskiego, p. pos. Dobrzański nieoczekiwanie uderzył p. prezesa Rybarskiego. Już po czynnym znieważeniu p. prezesa Rybarski podniósł się i, odchyliwszy się nieco w tył, zwiadowczym skonsternowaniem pytał: „Co to jest, co to jest?“. P. pos. Dobrzański stał na miejscu i coś zaczął mówić“.

A pos. Utta, który siedział najbliższej pos. Rybarskiego, tak zeznaje:

„Po zamknięciu posiedzenia Sejmu p. Dobrzański wyszedł z ławy klubu B. B. i, aczkolwiek miał bliższą drogę do wyjścia, skierował się do przejścia obok Klubu Nar. i niemieckiego. Przechodząc koło ławy prezydium Klubu Nar. uderzył siedzącego spokojnie p. prof. Rybarskiego pięścią w twarz. Prof. Rybarski odchylił się w bok i zapytał: „Co pan chce? Co to jest?“. Na to p. Dobrzański odparł: „Co mnie pan popychał?“. Prof. Rybarski: „Co, ja pana popchnąłem? Gdzie?“

Dodajmy do tego informację sekretarza Sejmu pos. Urbańskiego z Chrześ. Demokracji:

„Do siedzącego w pierwszej ławie Klubu Nar. pos. Rybarskiego podszedł pos. Dobrzański z klubu B. B. z okrzykiem, którego w całości nie słyszałem, a tylko końcówką jego część: „Co pan będzie się tu rozpierał? zamierzył się ręką na prof. Rybarskiego“.

Światło rzuca na napad następująca relacja prezesa Klubu Ukraińskiego pos. D. Lewickiego:

„W ciągu posiedzenia, gdy na skutek zarządzenia p. marszałka Sejmu wychodziliśmy przez drzwi, jeden z panów po-

szedł z B. B. W. R. oświadczył mi: „Czekajcie do samego końca, a awantura przy końcu będzie“.

W istocie rzecz miała się następująco:

Pos. Dobrzański siedział podczas posiedzenia na skraju przejścia, na którego bokach siedzą posłowie B. B. W. R. Siedział w trzecim lub czwartym rzędzie. Do wyjścia do kuluaru było mu najbliższ, idąc przejściem między ławami B. B. Dlaczegoż po zamknięciu posiedzenia, kiedy po oklaskach, jakimi słowa p. Daszyńskiego powitała lewica, pos. Dobrzański zszedł na dół ze swego miejsca, obszedł przęsło zajęte przez B. B. i mniejszości i skierował się ku wyjściu między ławami Klubu Nar. i mniejszości. Pos. Rybarski siedział w pierwszym rzędzie, na rogu, i skierowany był twarzą ku pos. Zwierzynskiemu, siedzącemu obok. Nagle z boku uderzył go pięścią w brodę pos. Dobrzański, a pięść spadając szarpnęła nawet krawat pos. Rybarskiego, który był tak zaskoczony tym napadem, że, jakby się nieorientując,

zaczął poprawiać krawat i koszulę. Wtedy zawołał: „Co to jest? Co to znaczy?“ Ręką prawą zasłonił się i odbijał cios, ale w tym momencie zjawił się już pos. Milik, który reagował wobec pos. Dobrzańskiego, pos. Wierczak, który zasłonił ramieniem pos. Rybarskiego, pos. Rowicki, który wniósł się w tłum, pos. Markowicz, który zasłonił kolegów klubowych, pos. Dąbrowski i in. Z drugiej strony nadeszli nawet posłowie socjalistyczni z pos. Niedziałkowskim. Z posłów B. B. najwięcej intensywności ujawnił pos. Idzikowski z Warszawy, który uderzył pałką gumową, jaką wyciągnął z lewej kieszeni marynarki, pos. Milika. Widać było, że i inni posłowie z B. B. mieli zanadto przygotowane podobne gumy; wysoce znaczący był ruch ręką ku lewej kieszeni marynarek.

Uwaga całej izby była skierowana na kotłowość po stronie prawej i zupełnie nie zwracano uwagi na siedmiu komunistów, którzy zaczęli śpiewać swą międzynarodówkę. Pos. Reger mówił do Rożka: „Dajcie spokój“, a oni copędzej skończyli, przez nikogo już nie nagabywani.

Tak się w istocie przedstawiały wydarzenia po zamknięciu posiedzenia dn. 29 marca.

„Wróżbiarstwo“ i „podejrzenia“ w stosunkach polsko-niemieckich

Sen. Kozicki powraca w „Gazecie Warszawskiej“ do omówionego już przez nas ostatniego przemówienia min. Zaleskiego, ujmując wysunięte zagadnienia od strony doświadczenia dziejowego. Sen. Kozicki pisze:

P. min. Zaleski wygłosił długą mowę w obronie umów z Niemcami. Krótko jednak tylko i jakby mimochodem dotknął istoty sporu. Nie w szczegółach bowiem leży waga sprawy, lecz w tem, jaką pozycję zajmują te umowy w całości kształcie stosunków niemiecko - polskich i w ich dziejowym rozwoju.

Dla p. Zaleskiego są umowy ostatnie zakończeniem „drobnej kłótni sąsiedzkiej“, są stanowczym wejściem na drogę do urzeczywistnienia dążenia „do ustalenia i utrwalenia jaknajlepszych stosunków sąsiedzkich z naszym zachodnim sąsiadem“. Bo w pojęciu p. Zaleskiego porozumienie między Polską a Niemcami „jest życiową koniecznością dla obu państw i narodów“.

W naszym przeświadczeniu umowy ostatnie z Niemcami są traktowane przez Niemcy jako zdobyte pozycje, które im będą potrzebne w przeprowadzeniu ataku na całość terytorjum Polski, są traktowane, jako posunięcie w całej ich polityce na wschodzie.

Te nasze argumenty zbywa p. Zaleski ironją, mówiąc, że się nie zamierza bawić „w odgadywanie przyszłości i wróżbiarstwo polityczne“. Te jego słowa przywodzą na pamięć wspomnienie z naszej przeszłości. Gdy w r. 1791 ważyła się w opinii Sejmu i kraju sprawa przymierza z Prusami, gdy Prusy niedwuznacznie wysuwały wzajemian za przymierze żądania oddania im Gdańska i Pomorza, gdy Stanisław August w związku z tem wyraził wobec Ignacego Potockiego obawę o utratę Wielkopolski, wówczas przywódca zwolenników przymierza odpowiedział, że „podejrzenia nie są argumentami“ (les soupçons ne sont pas des raisons). Dla jednego jest to „wróżbiarstwo“ i „podejrzenia“, dla innych mających wyobraźnię i zdolnych do wysnuwania wniosków i faktów i ich powiązania są to przewidywania. A wszak na trafnym przewidywaniu opiera się wszelka polityka.

Historja często się powtarza. Ignacy Potocki i ci co wraz z nim doprowadzili do przymierza z Prusami, byli w najlepszej wierze przeświadczeni, że zabezpieczają przez to istnienie Polski, ich partnerzy po stronie pruskiej natomiast uważali przymierze za manewr w stosunku do Rosji — chodźło o zastraszenie Katarzyny, o zmuszenie jej do pojednawczej polityki w stosunku do Prus i o przypiecztowanie tego porozumienia rozbiorem Polski. „Przywódca patriotów w Sejmie — pisze prof. Dembiński w swej książce „Polska na przełomie“ (str. 313) — polityk czynny, wskazywał właśnie na króla pruskiego, jako na najlepszego alianta Polski; w przymierzu z Prusami widział rękojmię jej niepodległości i całości, odrodzenia i ubezpieczenia bytu ojczyzny przed napaścią i zaborczością obcych potęg. Miał na myśli Rosję. W

tej chwili jednak ani Rosja, ani Austria nie siggały po ziemię polską, a właśnie Prusy to czyniły. Jeżeli chodziło o całość terytorjalną, to przymierze odporne najbardziej było potrzebne nie z Prusami, tylko przeciw Prusom“.

A w innym miejscu: „Zbliżenie się patriotów do Prus stanowiło jeden ze środków do wielkiego celu zapewnienia Polsce niepodległości. Prusy natomiast chciały Polski użyć do swego celu do chwilowego szachowania Rosji. Te dwa cele były zasadniczo różne i wprost sobie przeciwne. Prusy występowały tylko przeciw „falszywej“ polityce zewnętrznej Rosji, sprzymierzonej z Austrią, chcąc ją właśnie zmusić do prawdziwej — pruskiej... „Polityka Prus wobec Polski była w tym okresie demonstracją, która miała Rosję zniewolić do przyjęcia pruskiego systemu... Obrona Polski była pozorną, a realną chęć porozumienia się z Rosją. Nie zmieniły się cele pruskiej polityki, zmieniła się tylko jej taktyka“. „Prusy zbliżały się do Polski ze skrytymi zastrzeżeniami, zbliżały się dlatego, aby w niej wyłączny mieć wpływ i jej wyłącznie do swych celów użyć, czy do politycznych demonstracji czy do wojennej imprezy“.

Cytat podobnych możnaby przytoczyć wiele, bo wiele jest podobieństwa w położeniu Polski teraz i w końcu wieku XVIII. Jak świadczy przemówienie p. Zaleskiego istnieje to samo nieporozumienie, ta sama różnica w pojmowaniu zbliżenia niemiecko-polskiego, te same złudzenia po stronie polskiej, to samo pogardliwe traktowanie tych, którzy widzą jasno ku czemu to wszystko idzie. Ignacy Potocki był też pewny, że po dobrej drodze, obrażał się na swych przeciwników, którzy dowodzili, że nie można płacić za przymierze z Prusami oddaniem im Gdańska i Torunia, mówił (cytujemy za prof. Dembińskim, str. 445), „że hul-taje (les fripons) Gdańskowi nadają wartość, jakiej nigdy nie miał“...

Równocześnie z akcją na rzecz przymierza prowadził poseł pruski, margr. Lucchessini wyteżoną propagandą w Warszawie. „Cała kuźnica powstaje w Warszawie — pisze prof. Dembiński — aby uspić nieufność do Prus, a zwrócić falę narodową w inną stronę — przeciw Rosji. Margrabiemu pomagali „ludzie oświeceni i dobrze usposobieni, którzy tylko co do formy i chwili, w jakiej projekt został przedstawiony (oddanie Gdańska i Torunia) czynili zastrzeżenia, godząc się na istotę żądań. Pomagali mu także obcy dyplomaci, interesowani w podtrzymaniu wrogiego usposobienia wobec Rosji. Obok posła angielskiego... poseł szwedzki...“

Historja się powtarza. Jest rzeczą coraz bardziej oczywistą, że polityka niemiecka powtarza (na mniejszą wprawdzie skalę) wypróbowany manewr pruski z końca XVIII w. Przystępując do rewizji swych umów i swego stosunku do Rosji pragną Niemcy zaostrzenia stosunków polsko - rosyjskich. Jest to im potrzebne dla zastraszania Rosji i wywarcia na nią politycznego nacisku. Z wielkim prawdopodobieństwem można przypusz-

Pw 10 040-62.155

czać, że w związku z tem został wybrany moment podpisania umów z Polską. P. Zaleski nie zdaje sobie o czywiście nawet w najmniejszym stopniu sprawy z tego, że jego przemówienie ostatnie jest posunięciem ułatwiającym wykonanie manewru niemieckiego.

W interesie powodzenia tego manewru leży także zaostrożenie stosunków polsko - rosyjskich. Trzeba być ślepy, żeby tego nie widzieć, trzeba nie znać niedawnej przeszłości, by nie rozumieć, że p. Rauscher jest godnym następcą marg. Lucchessiniego.

„Zycie“ wydało już swój sąd o przymierzu polsko - pruskim w wieku XVIII i o ówczesnej polityce Prus — skończyło się rozbiorem Polski. Układ stosunków międzynarodowych jest na początku wieku XX zgoła inny, niż był w końcu wieku XVIII, inną też struktura wewnętrzna narodu polskiego i jego prężność wewnętrzna. I warunki zewnętrzne są dla Polski pomyślnie i w jej sily wewnętrzne można mieć zupełną wiarę. Lecz z wiarą w przyszłość narodu jest tak jak ze zbawieniem duszy jednostki — największe miłosierdzie Boże nie zapewni tego zbawienia wbrew woli człowieka. Nie pomoże najlepsza konjunktura, ani największa siła narodu, jeśli jego polityka zewnętrzna nie będzie nacechowana mądrością, jeśli kierownicy tej polityki nie będą zdolni do przewidywania i do wyciągania nauki z doświadczeń dziejowych własnego narodu.

Dziesięciolecie bydgoskiej Izby Rzemieślniczej

Dom Rzemieślniczy w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 31. 3. (Tel. wł.) — W wczorajszą niedzielę odbył się tu obchód 10-lecia objęcia przez władze polskie Izby Rzemieślniczej i równocześnie poświęcenie Domu Rzemieślniczego. Uroczystość tę poprzedziło nabożeństwo w kościele Farnym. Po nabożeństwie przeszli z kościoła do Domu Rzemieślniczego imponujący pochód z 48 sztandarami stowarzyszeń rzemieślniczych. Aktu poświęcenia Domu dokonał administrator parafii farniej ks. Łapka.

Nowy przybytek rzemiosła polskiego jest imponującym gmachem o trzech kondygnacjach i szerokim frontem, w śródmieściu przy ul. Jagiellońskiej 60. Obszerne podwórko pozwala na wybudowanie ubikacji warsztatowych, w których znajdują się warsztaty podręczne dla egzaminów. W Domu są już urządzone biura Izby Rzemieślniczej, sale posiedzeń, biblioteka, sala wykładowa i mieszkanie syndyka; w przyszłości zostanie jeszcze urządzony hotel-gospoda dla rzemieślników, czytelnia itd.

Po poświęceniu Domu Rzemieślniczego odbyło się w wielkiej sali Strzelnicy uroczyste posiedzenie z udziałem wielu przedstawicieli władz i społeczeństwa oraz 674 delegatów rzemiosła okręgu bydgoskiego i z rozmaitych stron Polski. Reprezentowane były również Izby Rzemieślnicze: warszawska, katowicka i grudziądzka. Uroczyste przemówienie wygłosił prezes warszawskiej Izby Rzemieślniczej p. Pieniążkiewicz, przewodniczył prezes Izby bydgoskiej p. Grześkowiak, sprawozdanie z 10-lecia złożył syndyk p. Dutkowski, referat o zadaniach rzemiosła w dobie obecnej wygłosił p. Kurdelski, poza tem wygłoszono 15 przemówień powitalnych. Następnie odbyła się wspólna fotografia oraz wspólny obiad, w czem uczestniczyło kilkaset osób. (bf)

„Czerwoni oficerowie“ uciekają z Rosji

Helsingfors, 31. 3. (AW.) W pobliżu Terjoków usiłowało przekroczyć granicę i oddać się w ręce władz fińskich kilkunastu absolwentów leningradzkiej szkoły czerwonych oficerów z dowódcą na czele. W pobliżu granicy zbiegowie byli ostrzeliwani przez straż sowiecką. Jednemu z nich powiodło się zbiec na teren Finlandji, inni ukryli się w lasach pogranicznych.

Nowy gabinet Rzeszy

Berlin, 31. 3. (Tel. wł.). Wczoraj w południe prezydent Rzeszy Hindenburg podpisał nominację nowego rządu w składzie następującym:
Kancelarz Rzeszy — dr. Brüning (centrum). Min. gospodarcze i stanowisko wicekancelerza — Dietrich (demokrata). Min. spraw zagr. — dr. Curtius (niemiecka partia ludowa). Min. spraw wewn. dr. Wirth (centrum). Min. pracy — Stoegerwald (centrum).

Nowy kanclerz Rzeszy

Berlin, 30. 3. (AW.) Dr. Brüning liczy lat 45. Studował historię filozofii i nauki państwowe w Monachium, Strassburgu i Bonn. Brał czynny udział w wojnie europejskiej.

Min. skarbu — Moldenhauer (niem. partja lud.) Min. sprawiedliwości — Bredt (partja gospodarcza). Min. Reichswehry — Groener. Min. poczty — Schaezel (bawarska partja lud.). Min. komunikacji — Guerard (centrum). Min. rolnictwa — Schiele (konserwatysta lud.). Min. terenów okupowanych — Trewiranus (konserwatysta lud.).

Od r. 1921 jest dyrektorem związku organizacji rzemieślniczych Rzeszy. W r. 1924 został wybrany do parlamentu.

Min. Schiele pragnie unicestwić eksport polski do Niemiec

Berlin, 31. 3. (AW.) Sformowanie nowego rządu prasa nacjonalistyczna wita z zadowoleniem. Nowy gabinet, zwany gabinetem Hindenburga, posiada wyraźne oblicze bojowe. Najwybitniejszą postacią jest minister rolnictwa i wyżywienia Schiele, który domaga się ponownego podwyższenia cel produktów rolniczych i zwierzęcych, tak, aby ceny na rynku wewnętrznym: pszenicy wynosiły 260

marek, żyta — 230 marek, świń — 75 marek. Poza tem mają być wprowadzone świadectwa przywozowe na nierogaciznę, a to wszystko zrobione dla podniesienia rentowności rolnictwa wschodniego.

Zamiary Schielego skierowane są przeciwko traktatowi handlowemu polsko-niemieckiemu. Schiele dąży do faktycznego unicestwienia eksportu polskiego.

Ratyfikacja planu Younga w francuskiej Izbie Dep.

Paryż, 31. 3. (PAT) Izba Deputowanych na posiedzeniu nocnym przyjęła w głosowaniu 530 głosami przeciwko 55 artykuł ustawy o ratyfikacji

planu Younga. Całość ustawy o ratyfikacji układów haskich przyjęta została 545 głosami przeciwko 40.

Przestrogi prasy francuskiej

Paryż, 30. 3. (PAT.) Debata onegdajsza w Izbie Deputowanych nad ratyfikacją planu Younga jest w dalszym ciągu przedmiotem komentarzy w prasie. Prawicowy „Journal des Debats” zwraca uwagę, że ostatnie wypadki dowiodły już, ile jest niepewności w planie Younga. Gabinet niemiecki podał się do dymisji, nie będąc w stanie opracować należytego programu finansowego. A bez owego programu finansowego plan Younga nie egzystuje. Jeżeli ten chaos będzie trwał w dalszym ciągu — to plan Younga runie. Oto jak się przedstawia rzeczywistość.

Jak i w Berlinie powinny zmusić parlament francuski do zastanowienia się nad niebezpieczeństwem i niedoskonałością metod, które zaleca się mu jako niezawodne.

W „La Journée Industrielle” poseł Gignoux, który w Izbie był referentem ratyfikacji planu Younga, wyraża życzenie, aby Niemcy zrozumiwały, iż niemożliwym jest powtórne uciekanie się do bankructwa pieniężnego, i że dla kraju, który potrzebuje zagranicznego kredytu, anarchja finansowa byłaby złem śmiertelnym. Tym razem raczej materialne, niż polityczne interesy Niemiec wymagają, aby dotrzymały swych zobowiązań.

Pożegnana wizyta p. Bartla

Warszawa, 31. 3. (Tel. wł.) B. premier Bartel złożył wizytę pożegnalną na Zamku.

Warszawa, 31. 3. (AW.) Byli premier Bartel, który wczoraj zdał swój urząd nowemu premierowi pułk. Sławkowi, wyjeżdża w dniach najbliższych zagranicę.

Utrata mandatu przez B. B.

Warszawa, 31. 3. (Tel. wł.) Sąd Najwyższy rozpatrywał sprawę wyborów w Tarnopolu i polecił głównej komisji wyborczej dokonać przerahowania 912 głosów, zaliczonych liście 1 na rzecz 18. Wskutek tego mandat traci poseł Karol Wojewoda z B. B. a otrzyma adwokat Jąworski, Ukraińiec.

Demonstracje P. P. S.

Warszawa, 31. 3. (AW.) Wczoraj P. P. S. zwołała szereg wieców z których najliczniejszy odbył się na podwórzu gmachu, w którym mieści się redakcja „Robotnika”. Przemawiał poseł Barlicki. Po wypowiedzi rezolucji uczestnicy wiecu wyszli na ul. Warecką ze śpiewem a następnie udali się Nowym Światem w kierunku Krakowskiego Przedmieścia. Przybyła policja na motocyklach i skonfiskowała niesione transparenty. W pewnym momencie tłum zaatakował policję, zasympując ją śmieciami z blaszanej skrzyni. Ktoś z tłumu oblał policję kwasem siarczanym. Poparzonych zostało dwóch posterunkowych. Wiece w innych częściach miasta przeszły naogół dość spokojnie, jedynie na ul. Okopowej uformował się pochód przyczem niesiono transparent z napisem „precz z sanacją” i wznoszono okrzyki „precz z dyktaturą”.

Bankiet dla p. Sławka

Warszawa, 31. 3. (Tel. wł.) Jutro zbiera się B. B. S. oraz B. B., który urządza bankiet na cześć Sławka.

Przesilenie w senacie gdańskim

Gdańsk, 31. 3. (PAT) W senacie W. M. wybuchło przesilenie przez odwołanie 3 senatorów niemiecko-liberalnych z obecnej koalicji i wystąpienie posłów liberalnych z obecnej koalicji sejmowej, gdyż partja liberalna nie chce ponosić odpowiedzialności za nowe ustawy podatkowe. Wskutek tego wystąpienia dotychczasowa większość, na której opierał się senat W. M., wynosząca 64 głosów, spadła na 60. t. j. 42 socjalistów i 18 centrowców. Ponieważ jednak 2 posłów jest ciężko chorych, przeto koalicja obecnie jest w mniejszości, liczy bowiem właściwie tylko 58 głosów, gdy opozycja liczy ich 57, a z 3 posłami polskimi 60 głosów.

Złoto odkopane

Łuck, 31. 3. (AW.) Władze policyjne pod Zdobunowem wszczęły dochodzenie wobec doniesienia włościan, że kolonista niemiecki Fritschke znalazł zakopaną w ziemi skrzynię ze złotem wagi przeszło 130 kilogramów. Według zeznań włościan, skrzynię tę zakopało wojsko rosyjskie, w czasie wojny światowej.

Zabiegi Sowietów

Praga, 31. 3. (PAT). „Narodni Politika” dowiaduje się z Moskwy, że Sowiety podjęły energiczne starania o nawiązanie rokowań z szeregiem państw, przede wszystkim z Czechosłowacją, o uznanie ich przez te państwa de jure, aby uzyskać w ten sposób argument propagandowy w ciężkim położeniu wewnętrznym Sowietów. Pismo przestrzega przed nawiązaniem w chwili obecnej takich rokowań, gdyż niezależnie od wyników, byłyby one podaniem ręki Sowietom w krytycznym dla nich okresie.

„Ze względów ideowych”...!

Bytom, 30. 3. (AW.) W okolicy Zabrzea aresztowano żonę pewnego górnika za spędzanie piódu w 120 wypadkach. Podczas przesłuchu oświad-

Dźwiękowe Kino „APOLLO”

We wtorek, dnia 1 kwietnia r. b.

Uroczysta Premjera!

Pierwszy Polski Film Dźwiękowy

Moralność Pani Dulskiej

według nieśmiertelnego dzieła GABRYELI ZAPOLSKIEJ

Kierownictwo muzyczne: Laureat państwowej nagrody muzycznej LUDOMIR RÓZYCKI. W rolach głównych: „Miss Polonia” ZOFJA BATYCKA, DELA LIPIŃSKA w otoczeniu najwybitniejszych gwiazd ekranu i sceny polskiej.

Seanse o 4.30, 6.30, i 8.30. Przedsprzedaż biletów od 11.30—13.30.

czyła ona, iż jest wolnomyślicielką i zabiegi wykonywała ze względów ideowych, nie pobierając za to żadnych wynagrodzeń, jedynie zwrot kosztów własnych. W Zabrzeu utworzył się pod przewodnictwem burmistrza Frantza komitet dla zebrania pieniędzy na koszty obrony aresztowanej.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8.89 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.50 do 212.80 zł, gotówką 212.10 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173.21 do 173.47 zł, gotówką 172.87 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 31 marca 1930 r.

Warunki: Handel hurtowy, partvel Poznań, ładunki wagowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr (118.5 f w h); b) pszenicy 753 gr (128.0 f w h); c) jęczmienia 873 gr (114.1 f w h); d) owsa 480.5 gr (80.1 f w h).

„Ceny transakcyjne”
Żyto 15 tonn partvel Poznań 20,00—20,50
Uspობienie stałe

„Ceny orientacyjne”
partvel Poznań

Pszenica 35,50—36,50
Uspობienie spokojne.

Jęczmień przemalowy 19,50—20,00
Jęczmień browarowy 21,50—23,50
Uspობienie spokojne.

Owies 16,0—17,00
Uspობienie spokojne.

Mąka żywna w work według urzędowo ustalonego typu (70%) 33,00
Uspობienie spokojne.

Mąka pszeniana 65% w work 55,25—59,25
Uspობienie stałe.

Otręby żytnie 12,50—13,50
Otręby pszenne 14,50—15,50

Włwa latowa 26,00—28,00
Peluska 23,00—25,00

Groch polny 26,00—29,00
Groch Victoria 27,0—32,00
Groch Folgera 26,00—29,00

Łubin niebieski 20,00—22,00
Łubin żółty 23,00—25,10

Serafela 2,00—30,00
Konieczyna czerwona 135,00—15,00

Konieczyna biała 170,00—220,00
Konieczyna szwedzka 170,00—200,00

Konieczyna żółta odtłuszcz. 120,00—135,00
Konieczyna żółta w łuskach 55,00—60,00

Przełot 80,00—105,00
Inkarnatka 20,00—220,00

Tymoteusz 42,00—50,00
Ragras angielski 90,00—110,00

Tatarla 25,00—27,00
Ogólne usposobienie stałe.

Uwaga: Zwyżka cen zagranicznych ożywiła tendencję na zboża eksportowe. Na wewnętrznym rynku konsumpcyjnym sytuacja bez zmiany. Owies biały wyborowy ponad notowania.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31 marca 1930.

Zakończenie miesiąca giełdowego od było się w nastroju utrzymanym i zaistniała większa chęć do zawierania transakcji.

Papiery procent. wzgl. lokacyjne w żywych obrotach, a mianowicie płacono za 5 proc. poz. konwers. 53—53,50 proc., za premj. dolarowe 74—75,— (za sztukę 5-dol.) 8 proc. listy dolarowe miały tendencję mocniejszą i były w placeniu 94—94,25 proc. (przy dew. 8,90), zaś 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie notowały 42,—41,50—42 proc. w oddaniu. Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 22,— (za 1 ctr. mtr.) bez kursu.

Zakcyj bankowych silny popyt na Bank Polski po 167—168,—.

Z akcyj przemysłowych również większy popyt na Cegielskiego po 41,—, na R.

Maya 67—68,— i na Unję po 82,—; oddawano jedynie Herzfelda I—II em. po 26,—.
Z pap. nieoficjalnych płacono za Akwawit 56,—.

Cedula urzędowa z dnia 31 marca 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 53—53,50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 94—94,25% P.

4% listy zastaw konw. Pozn. Ziem. Kred. 42—41,50—42% O.
(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premj. serja II 74—75,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 167—168,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 41,— P.

Herzfeld-Victorius I—II em. zł. 26,— O.
Dr. Roman May I em. zł. 67—68,— P.

Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 31. 3. 1930.

Waluty Gółówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,89½ sp.: 8,91½ kup.: 8,87½

Dewizy:

trans sprzed. kup.

Holandja 357,85 358,75 356,95

Gdańsk 173,50 173,93 173,17

Londyn 43,371 43,48 43,27

Nowy Jork 8,90,5 8,92,5 8,88,5

Pa wż 34,91 34,99 34,88

Praha 26,411/16 26,48 26,35

Szwajcaria 172,6 173,4 172,18

Wiedeń 125,60 126,01 125,49

Włochy 46,75 46,87 46,63

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

5% poz. premj. dol. 75,00 75,25

Akcje w złotych:

Bank Polski 0,00—167,50

Bank Powsz Kred. 0,00—110,00

Bank Zw Sp Zar. b. 0,00—78,50

Sila i Światło 0,00—85,00

W T 'Vegla 0,00—54,00

Modrzewów 0,00—12,25

Starachowice 20,30—20,35

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 31 marca 1930.

Pszenica march od st. załad 76-77 kg przeciętn. jakości 255,00—257,00

Tendencja mocna.

Żyto march. od stacji załad 72 kg przeciętn. jakości 151,00—153,00

Tendencja mocna.

Owies march. od stacji załad 144,00—154,00

Tendencja tęga.

Jęczmień browarowy 170,00—185,00

Tendencja mocna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 154,00—163,00

Tendencja mocna.

Kukurudza loco Berlin bez obrotów

Kukurudza loco Hamburg bez obrotów

Mąka pszeniana 28,00—36,25

Tendencja mocna.

Mąka żywna 21,50—24,50

Tendencja mocna.

Ospa pszeniana 09,25—10,00

Tendencja zwykła.

Ospa żytnia 09,50—10,00

Tendencja mocna.

Groch Victoria 20,00—25,00

Groch dr. iadalny 18,00—20,00

Groch pastewny 16,00—17,00

Peluska 16,50—19,00

Bób polny 16,00—17,50

Wyka 19,00—22,00

Łubin niebieski 13,50—15,00

Łubin żółty 18,00—20,00

Serafela nowa 33,00—36,00

Makuch rzepakowy 13,50—14,50

Makuch Iniany 17,50—18,30

Wytloki suche 06,70—06,90

Srół Soja 14,50—15,10

Płatki ziemniaczane 12,80—13,30

Ziemniaki iadalne białe 1,40—1,60

Ziemniaki iadalne czerwone 1,50—1,80

Ziemniaki iadalne żółte 2,30—2,50

Ogólna tendencja bardzo mocna.

Wybory komunalne w pow. lublinieckim

Znaczna przewaga mandatów polskich

Katowice, 31. 3. (PAT). Wczoraj odbyły się wybory komunalne w 28 miejscowościach G. Śląska, między in. w miastach: Mysłowice, Tarnowskie Góry i Mikołów. Przebieg wyborów był spokojny. Udział wyborców wynosił od 80—95 procent uprawnionych.

W powiecie lublinieckim wybory komunalne odbyły się w 4 gminach. Na polskie listy przypadło 33 mandatów, na listy niemieckie 3 mand. W r. 1926 na listy niemieckie i uważane za niemieckie przypadło 22 mand. Obecnie we wszystkich tych 4 gmi-

nach jest zdecydowana przewaga Polaków.

W powiecie świętochłowickim odbyły się wybory w jednej tylko gminie Lipiny. Na ogólną ilość 30 mandatów uzyskała PPS. frakcja rew. 1 mand., lista kobiet 2 mand., narodo-wo-chrześcijański blok gosp. 3 mand., lista katolickiego bloku ludowego 4 mand., NPR. — 2 mand., PPS. — 1 mand., socjaliści niemieccy 3 mand., „Deutsche Wahlgemeinschaft“ 8 mand. W r. 1926 Niemcy uzyskali tu 14 mand., Polacy 10, obecnie Niemcy uzyskali 11 a Polacy 13 mandatów.

Wstępna działalność „bezbożników” polskich

Dziwna pobłażliwość organów państwowych

Pod takim nagłówkiem podaje Katolicka Agencja Prasowa, co następuje:

Cała prasa polska bez różnicy przekonań politycznych, za wyjątkiem prasy socjalistycznej, zajęła wobec prześladowań religijnych w Rosji sowieckiej oraz akcji bezbożników, znieważających i ośmieszających religię, stanowisko zdecydowanie potępiające barbarzyńców XX wieku. Prasa i społeczeństwo polskie przyłączyły się do protestów całego świata.

Tymczasem mało kto uświadamia sobie, że w Polsce rozwija się również intensywnie akcja „bezbożników”, zgrupowanych w t. zw. Polskim Związku Myśli Wolnej. Związek ten, jakby na hasło umówione zgóry, rozpoczął ożywioną działalność jednocześnie ze wzmoczoną akcją „bezbożników” moskiewskich. Zjazd swój wyznaczył nawet na dni Bożego Narodzenia 1929 r., pragnąc w ten sposób demonstrować przeciwko świętu chrześcijaństwa. Dopiero interwencja władz zmusiła bezbożników polskich do przesunięcia terminu swego zjazdu.

W każdym numerze organu tych „bezbożników” znajdujemy ohydne bluźnierstwa przeciwko Bogu, Chrystusowi Panu, dogmatom chrześcijańskim. Bluźnierstwa te dążą się bez żadnych sprzeciwów ze strony władz administracyjnych czy prokuratorów, aczkolwiek są w rażącej sprzeczności z obowiązującym kodeksem karnym. Ostatni numer „Wolnomyśliciela Polskiego” z dn. 15. bm. zawiera atak przeciwko orędziu Ojca św. głoszącemu krucjatę modlitw za prześladowanych w Rosji sowieckiej. W artykule „Zanim przynicie mordować, pomódlcie się przedtem” organ „bezbożników” w perfidny i cyniczny sposób stara się insynuować szlachetnemu i humanitarnemu wezwaniu Ojca św. — cele militarne. „Jesteśmy — pisze organ „bezbożników” polskich — tego samego zdania, co i większość opinii polskiej, że tym

MĄDRA UWAGA PANNY NAPIERKOWSKIEJ

Poczucie estetyki u kobiety bunowało się nie bez racji przeciw zbytecznemu i przytem szpecącemu owłosieniu. Wyważenie jakiegoś środka przeciw temu stało się konieczne. Obecnie istnieje rzeczywiście szereg różnych rodzajów środków ale

Je...nie i wyłącznie TAKY

KREM PARYSKI

usuwa w ciągu 5 minut radykalnie włosy, nie drażni i nie zanieczyszcza przy tem skóry. Krem Taky czyni poza tem naskórek miękkim i perfumuje jednocześnie. Tw 1552

Zalety Taky: nad wyraz przyjemny zapach, szybkie działanie — nie zasycha w tubce

Uroczystość papieska w Poznaniu

Jubileusz Ligi Katolickiej — Nabożeństwo w Kolegji — Akademia — Ojciec św. do Ligi

Wczorajsza uroczystość papieska, połączona z 10-cioleciem Ligi Katolickiej archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej, była szczerym wyrazem uczuć katolickich całego Poznania. Rano o 10 odbyło się w kościele farnym uroczyste nabożeństwo odprawione przez ks. prał. Stychla. Pienia religijne wykonał Chór Katedralny pod dyr. ks. W. Gieburowskiego. Wzniosłe kazanie wygłosił ks. prob. Jaśkowski z Inowrocławia.

Uroczysta Akademia

Dalszy ciąg uroczystości odbył się w auli U. P., która wypełniła się publicznością wszystkich stanów. Estrada tonęła w powodzi zieleni, kwiatów, sztandarów papieskich i narodowych.

Na wzniesieniu widniał portret Ojca św. Piusa XI.

Przybyłego w towarzystwie kapelana ks. Mętlewskiego i prezesa L. K. prof. dr. Gantkowskiego J. E. ks. Prymasa, powitano burzą oklasków. Po odegraniu na organach przez p. J. Pawłaka hymnu papieskiego — Liszta, odśpiewał „Chór Katedralny” pod kierow. ks. prał. Gieburowskiego, psalm 125 Mikołaja Gomółki i motet na chór mieszany „Ego sum pastor bonus” W. Szamotulskiego.

Przemówienie prof. dr. Gantkowskiego

Następuje zagajenie uroczystości przez prezesa Ligi Kat. prof. U. P. dr. Gantkowskiego, stwierdzającego, że Poznań jest jeszcze pod silnym wrażeniem ostatnich manifestacji katolickich, które odbyły się przed 2 tygodniami urządzone przez Ligę Katol. na życzenie ks. Prymasa. Był to dzień ekspiacji za popełnione zbrodnie bolszewickie. Tu z tej auli padły wówczas z ust ks. Prymasa głębokie słowa o gwałtach bolszewickich, że obowiązkiem naszym prosić Boga, aby Rosję wyrwał z tego piekła. Ale równocześnie ks. Prymas zwrócił uwagę, że i w Polsce grozi nam niebezpieczeństwo bolszewizmu, że ogień tej zarazy liże już ziemię polską — płomienie jej coraz jawniej się ukazują. W subplikacjach odprawianych dziś w poście w kościołach, łącząc mamy się z uciskanim narodem katol. w Rosji i prosić Boga, by przywrócił spokój narodowi.

Dziś coraz częściej słyszy się hasła nie chcemy Chrystusa w szkole, w polityce, w państwie. Dąży się do unicestwienia etyki, prawa, katolicyzmu i t. d. To są obce doktryny, obce duchem i tradycją chcące przysłonić Chrystusa — króla. Ale najczystszą etyką, to nauka Chrystusowa. W myśl więc kaznodziei, który dziś w kościele na nabożeństwie wołał: Wszyscy do wiosen! Trzeba więc się zrzeszać, by poznać intencje Kościoła Katol.

Manifest Ojca św. wskazuje nam drogę, jak postępować. Polska mocarstwowa ostać się może tylko jako katolicka. W końcu przemówienia wzniesiono trzykrotny okrzyk na cześć Ojca św.

Przemówienie ks. Prymasa

Na estradę wchodzi ks. kardynał oklaskiwany gorąco. Dostojnik Kościoła Katol. w przemówieniu swem podkreślił, że kiedy Ojciec św. obejmował rządy Piotrowe, spotkał się z sytuacją, którą chciał ująć w pierwszej swej encyklice. Treścią tego dokumentu było, że świat przestał być królestwem Chrystusa i dla tego przestał być szczęśliwym.

Zyczeniem Ojca św. jest, aby to królestwo Chrystusowe zapanowało w narodach, aby Chrystus stał się udziałem wszystkich. Do tego potrzebna

jest odbudowa wewnętrzna. Program papieża w wykonaniu pokojowym i Chrystusowem dziś już przedstawia się jako jedna wielka całość. Nauka ewangeliczna dociera do najodleglejszych krajów, misje się rozszerzają i dążeniem Ojca św. jest sprowadzić do siebie zastępy kościoły i my jesteśmy objęci tym planem w akcji misyjnej. Polska wstąpiła także do swego wewnętrznego skupienia, zrobiono już wiele, ale jeszcze nie mało pozostaje do załatwienia.

Chcemy katolickiej Polski, ale przede wszystkim serca nasze muszą być katolickie. Nigdy bowiem nie można wierzyć apostołom, którzy zalecają budować dzieło Chrystusowe, a sami nie wierzą, nie chodzą do kościoła — takim apostołom Chrystus pracy nie powierzył, to praca zmarnowana. Ducha katolickiego odbudować musimy w własnym sercu. Podnoszono, że Kościół dąży do władzy narodu, to jest oszczerstwem, Kościółowi o to chodzi, aby tylko nauka Chrystusa przenikała do zbiorowego życia i do tych, którzy politycznie pracują, do ustawodawców, aby i oni duchem katolickim owiani byli. Politycznych i cywilnych praw narodu Kościół nie pragnie. Wszakże dążeniem jest, aby rządy nie były monopolem masonskiej loży, ale ażeby i katolicy szli na placówki. Cała ta akcja katolicka ma cel nie polityczny, lecz wyrobienia sumienia katolickiego w swoich członkach, aby w kolach, które rządzą, panowała myśl Chrystusowa i Katolicka.

Również Legja Katolicka, to nie jakaś bojówka, to Chrystusowe legje święte, białe, nie splamione. Należy więc nam nieść Chrystusa w życie zbiorowe.

Mocne słowa dostojnego mówcy wywarły wielkie wrażenie.

Następnie ks. prał. Prądzyński odczytał telegramy od ks. bisk. Łukomskiego z Łomży, ks. bisk. Laubitz z Gniezna, ks. bisk. Dominika z Chelma, bisk. Wetmańskiego z Płocka. Ligi Katol. w Gdańsku i Krakowie, mec. Cichowicza z Poznania, który na potrzeby Ligi dołączył 200 zł, a na cele Kongresu Eucharystycznego 300 zł. Stow. Młodych Polek — św. Marcin, i t. d.

Ojciec św. do Ligi Katolickiej

Odczytano telegram nadeszły z Rzymu następującej treści:

Jego Świątobliwość b. chętnie udziela Błogosławieństwa Apostolskiego tamtejszej Lidze Katol., która przez lat 10 chwalebnie pełniła swoje zadania. Kard. Pacelli.

Następnie ks. prał. Prądzyński sekretarz gener. Ligi Katol. złożył obszernie sprawozdanie z działalności Ligi. W końcu „Chór Katedralny” odśpiewał psalm 45 „Serce mi każe śpiewać Panu” i „Jubilate Deo”, po czym raz jeszcze na estradę wszedł ks. kardynał i złożył Lidze a w szczególności prof. dr. Gantkowskiemu i ks. prał. Prądzyńskiemu, którzy na tem polu pracują, serdeczne podziękowanie. Lika Katolicka — mówi ks. Prymas — przygotowała pod akcją katolicką grunt i dlatego wyraża jej wdzięczność. Tak się skończyła podniosła manifestacja katolicka w Poznaniu. (z)

Wybuch ropy naftowej

Nowy Jork, 31. 3. (Tel. wł.) W pobliżu Oklahoma wybuchła ropa naftowa z nowego szybu w olbrzymiej obfitości, obliczonej na 200 milj. stóp kubicznych dziennie. Masy robotników starają się stłumić wylew, zagrażający całej okolicy.

Zjazd delegatów Powstańców i Wojaków

Votum nieufności dla dotychczasowego zarządu — Uchwała przeciwko wstąpieniu do „sanacyjnej” Federacji

W sali restauracji „Boulevard” toczyły się w niedzielę obrady IX. dorocznego zjazdu delegatów Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków DOK VII. Obrady poprzedziło nabożeństwo w kościele Farnym, poczem w pochodzie z orkiestrą i sztandarami udano się do sali obrad.

Zjazd był bardzo silnie obesłany. Delegaci stawili się prawie w komplecie.

Nie przybył na zjazd oczekiwany, jako obrońca Federacji, jej prezes gen. Górecki.

Przeszkody wstępne

Jeszcze przed otwarciem obrad przy stwierdzeniu liczby delegatów na uwagę p. dr. Wróbla z Wolsztyna, że z tamtejszego okręgu zamiast 5 jest 6 delegatów, zarząd Związku miał pewien kłopot. Okazało się, że w Kopanicy jest dwóch prezesów Towarzystw Powstańców i Wojaków, jeden legalny, a drugi ze „sanacyjnego” Związku Powstańców

i Strzelców i obydwaj mają legitymacje delegata. Powstała burza i intruza wydalono z sali.

Delegat z Towarzystwa Powstańców i Wojaków z śródmieścia doniósł, że wybranemu przez pierwszy okręg drugiemu delegatowi Edmundowi Szwedzińskiemu wstrzymano legitymację, wydając ją nieprawnie komu innemu. W rezultacie wprowadzono p. Szwedzińskiego wśród oklasków na salę.

Sprawozdania zarządu

Po zagajeniu przez prezesa Związku adw. dr. Głowackiego obrad wzniesieniem okrzyku na cześć Rzeczypospolitej i Prezydenta i uczczeniu zmarłych w roku sprawozdawczym członków, wypłynęła przy przyjmowaniu porządku obrad kwestja votum zaufania dla zarządu Związku, zgłoszona przez okręg wolsztyński. Votum nieufności zwracało się przeciw prezesowi dr. Głowackiemu,

PODRÓŻE POMORZU I PRÓDZIEMNEM

niezastąpiony wypożyczelnik dla całego ducha. Trzy tygodnie w pływającej wycieczce w patacu morskim

Wycieczki na Sycylię, Capri, do Grecji, Egiptu, Syrii, Algieru i Tunisu w okresie 30 marca do września

Wszelkich informacji udziela FRANCUSKIE LINIE OKRETOWE

Warszawa, Królewska 10.

Proszę wyjąć kupon wycieczki do otrzymanej koperty i wysłać.

Do Biuroczek Linii Okretowych w Warszawie, Królewska 10. Proszę o nadanie Prospektu Podróżniczo-Morskiego.

Adres: Warszawa

Juljanowi Langemu, dr. Śliwińskiemu i Szykownemu za nieodpowiednie prowadzenie agend Związku, a przeciw dalszym członkom zarządu z powodu tolerowania niejasnych pociągnięć zarządu. Zebranie uchwaliło stawić tę sprawę na porządku obrad zaraz po dyskusji. Nastąpiły sprawozdania zarządu. Ogólny referat wygłosił prezes dr. Głowacki. Szkicując obraz 10-lecia działalności Towarzystw Powstańców i Wojaków, zakomunikował, że z zajmowanego stanowiska ustępuje z powodu słabego zdrowia i rozległych czynności jako urzędnik magistratu.

Pan Szykowny przedłożył długie sprawozdanie z czynności sekretarza Związku. Dużą część w tym sprawozdaniu zajęło omówienie stanowiska do okręgu wolsztyńskiego, a w wywodach swych zarząd starał się usprawiedliwić z powodu nieprawnego zawieszenia członków zarządu okręgu wolsztyńskiego.

P. Juljan Lange referował z czynności komendanta związkowego. Wskazał, że liczba kół młodzieży maleje i spadła z 90 na 77. Ubiegły rok był rokiem wstrząsu. Lipcowy apel związkowy, krytykowany później bardzo ostro, powiódł się jednakowoż. Przyjęto sprawozdanie z czynności kasowej skarbnika Otworowskiego, a wiceprezes Związku dr. Śliwiński referował w sprawie Fidu i Federacji. Bardzo ostro wskazywał mowca na warunkowe przystąpienie Powstańców do Federacji, zacierając rzeczowy obraz odczytaniem dokumentów i protokółów, które jednakowoż ujawniły, że zarząd Związku z całą siłą pchał organizację w objęcia Federacji. Związek przyjął od Federacji nawet dwa tysiące złotych subwencji. Po dłuższych rokowaniach z gen. Góreckim i innymi okazało się, że Federacja warunków swych nie dotrzymała, a mianowicie nie zlikwidowała na terenie poznańskim Związku Powstańców Wielkopolskich i Strzelców, tak, że obecnie kwestja przystąpienia Związku do Federacji jest znowu otwarta.

Agenci kryminalni śledzą przebieg zebrania

Przemówienie obronne dr. Śliwińskiego przerwał incydent, który spowodował na sali niezwykłe podniecenie. Zauważono bowiem agenta policji kryminalnej, robiącego notatki, o czym doniósł zarządowi i co zakomunikował zjazdowi, zabierając głos w sprawie formalnej, p. radny Libera. Okazało się, że w sali był istotnie wywiadowca policyjny. Na wezwanie przewodniczącego, po długim ociąganiu się, opuścił ostatecznie salę wśród okrzyków i oklasków.

Ledwie usunięto jednego agenta, gdy nakryto drugiego. Oburzenie było tak wielkie, że członkowie zarządu i niektórzy z delegatów musieli interwenjować, ażeby nie doszło do namacalnego wobec agenta wyrażenia oburzenia przez zgromadzonych.

Adw. dr. Celichowski stawił wniosek o zaprotokółowanie tych faktów i zwrócenia się do komendy policji o ukaranie dyscyplinarne wspomnianych urzędników.

Po sprawozdaniach zarządu wybrano komisję skrutacyjną celem przygotowania wyborów nowych członków zarządu.

Diskusja

Po przerwie obiadowej dyskusja nad sprawozdaniami, której przewodniczył por. rez. Misiak z Leszna, była jakby oskarżeniem chwiejnej taktyki i działalności zarządu w roku sprawozdawczym.

Dr. Wróbel z Wolsztyna, nawijając do sprawozdania sekretarza Związku p. Szykownego, wskazał, że okręg wolsztyński, zawieszony przez Związek, nie uprawiał żadnej kampanji przeciw Związkowi, a tylko miał na oku dobro Związku i w tym celu dążył do zwołania walnego zebrania. W okręgu panowało przekonanie, że przystąpienie do Federacji jest wprowadzaniem Związku do organizacji politycznej. Mowca krytykował, że wskutek sprawy Federacji zarząd zaniedbał pozytywne prace. Mniejsza organizacja, jak np. Hallerczycy, okazała więcej żywotności. Wnosząc o wotum nieufności dla zarządu z powodu przekroczeń statutowych, podkreślił dr. Wróbel, że wniosek ten nie ma motywów osobistej natury, lecz jest protestem przeciw taktyce i postępowaniu zarządu.

Adw. dr. Celichowski stwierdził, że od roku źle się dzieje w Związku, a powodem jest nieszczęśliwa akcja w sprawie Federacji, niezgodna nawet ze statutem. Wskazuje na wiele innych niedociągnięć i charakteryzuje Federację jako organizację, stworzoną dla realizowania polityki ministra Piłsudskiego, jak to oświadczył prezes Federacji gen. Górecki na zjeździe oficerów w Katowicach.

Wyraził ubolewanie, że przyjęto subwencje od Federacji przed ostatecznym przystąpieniem do niej i poparł wniosek o wotum nieufności.

P. Kaliszewski z Wrześni wskazał na wypraczenie idei powstańczej przez byłych zarząd, popychając do galówek i wysyłania hołdów jednostkom zamiast służby dla programu i wielkiej idei. Jakkolwiek zarząd szczyty się wzrostem organizacji, to jednak jest to sukces tylko pozorny, gdyż czysto liczbowy a nie jakościowy.

Dalej za uchwaleniem wotum nieufności przemawiali pp. Furmanek z Rawicza, Czerwiński z Owińska, oraz Ołdziejewski, radny Libera i Sikorski z Poznania. W obronie zarządu, ze względu na dawniejsze jego zasługi, przemawiali pp. Ast z Ostrowa i Psarski z Gostynia, nie uważając zresztą taktyki zarządu w sprawie Federacji za szczęśliwą.

Odpowiedział imieniem zarządu p. dr. Głowacki, który przyznał błędy, popełnione na zeszłorocznym zjeździe delegatów, oraz zawiedzione nadzieje w sprawie Federacji. Poza tem tłumaczył jeszcze swoje postępowanie pp. Lange i Szykowny.

Votum nieufności

Nastąpiło głosowanie o wotum nieufności dla zarządu, przyczem wyłączono sprawę czynności kasowych. 64 zebranych wypowiedziało się za wotum niezaufania zarządowi, a 43 głosowało przeciwko wotum niezaufania.

Przeciw przystąpieniu do Federacji

W głosowaniu za przystąpieniem do Federacji olbrzymia większość delegatów wypowiedziało się przeciw przystąpieniu do Federacji. Przy kontrobie stwierdzono tylko 5 za Federacją.

Nowy zarząd

Na wniosek komisji skrutacyjnej wybrano zgodnie nowy zarząd w następującym składzie:

Prezes porucznik rez. adwokat dr. Stanisław Celichowski, I. wicepr. poseł Karol Rzepecki, II. wicepr. por. rez. nadleśniczy Tadeusz Mejer (Kórnik), komendant pułk. Bronisław Sikorski, sekretarz por. rez. Jerzy Kismanowski, skarbnik Edmund Szwedziński; radni: kpt. rez. Roch Wolniewicz (Poznań), płk. rez. Stanisław Thiel (Ostrów-Ostrzeszów), por. rez. Adam

Misiak (Leszno), dr. Winc. Haremski (Odolanów), por. rez. Leon Borowicz (Krotoszyn), Stan. Libera (Poznań), Kazimierz Kujawa (Poznań) i Władysław Bajerlein (Rakoniewice).

Wśród burzy oklasków objął dalsze przewodnictwo adw. dr. Celichowski i podkreślił, że pierwszym jego dążeniem jako prezesa Związku będzie łagodzenie przeciwności. Związek będzie służył wyłącznie ruchowi powstańców i wojaków i jego ideologii w ramach statutowych.

Dalsze uchwały

Ze względu na spóźnioną porę załatwiono jeszcze tylko najważniejsze punkty porządku obrad, odkładając na wniosek przewodniczącego resztę do nadzwyczajnego walnego zebrania, które nowy zarząd zwołać winien w ciągu 2 miesięcy.

Po referacie dotychczasowego skarbnika Otworowskiego przyjęto jednomyślnie jego projekt budżetu na r. 1930. Poza tem uchwalono jednogłośnie wniosek okręgu wolsztyńskiego w sprawie protestu przeciwko traktatowi handlowemu z Niemcami oraz przeciwko stanowisku prokuratorji generalnej przed Sądem Najwyższym w Warszawie w sprawie dóbr, skonfiskowanych przez Moskali powstańcom z r. 1863. Na wniosek okręgu wolsztyńskiego zjazd delegatów uchylił uchwałę starego zarządu, zawieszając zarząd okręgu wolsztyńskiego w jego czynnościach.

Wreszcie uchwalono jeszcze wnioski okręgu ostrowskiego przeciwko szykanowaniu powstańców za ich zaprzatowania polityczne i systematycznemu pomijaniu i przemilczaniu zasług powstańców wielkopolskich.

W wolnych głosach delegacji poruszyli rozliczne żywotne sprawy Związku, które przekazano nowemu zarządowi do rozpatrzenia i załatwienia.

B. prezesowi I. okręgu, p. Laurentowskiemu, przeniesionemu „w interesie służby“ z województwa do starostwa w Nowym Tomysku, wyrażono uznanie za jego zasługi dla Związku i pełną poświęcenia pracę w innych dziedzinach społecznych.

Po uchwaleniu wysłania telegramów do p. Prezydenta Rzeczypospolitej, jako głowy państwa i zwierzchnika sił zbrojnych, oraz do J. Em. ks. kardynała Hlonda przewodniczący zamknął zjazd okrzykiem „za wolność“ Odśpiewaniem „Roty“ zakończono ważny ten w rozwoju Związku zjazd.

śmiennych 658, a ustnych przeszło 1560. Zarząd Związku odbył 32 zebrania. Odbyły się dwa zjazdy prezesów. Pertraktowano z związkami: pomorskim i śląskim w Katowicach.

W zastępstwie nieobecnego skarbnika sprawozdanie z działalności kasy złożył wiceprez. Związku p. Adam Piotrowski. Wynikało z niego, że dochodu w roku sprawozdawczym było 17.435,16 zł, rozchodu — 17.290,58. Saldo na rok 1. 1. 1930 wynosi 144,58 zł. W roku 1929 wydatki powiększyły się nieco. P. Krzyżagórski w imieniu komisji rewizyjnej potwierdził zgodność kasy.

Nad sprawozdaniami wywiązała się ożywiona dyskusja. Wszyscy mowcy podkreślali intensywną pracę zarządu. Odbiegał jedynie od tematu p. Roszak z Tow. Przemysłowców w Główniej, swem demagogicznym przemówieniem chciał poprostu zakłócić spokojne i owocne obrady. Napotkał się jednak z stanowczym i jednogłośnie sprzeciwem zgromadzonych.

Ustępującemu zarządowi udzielono jednogłośnie pokwitowania. Budżet na rok bieżący jednogłośnie przyjęto w cyfrze 15 tys. zł. Niezależnie od porządku obrad jeden z delegatów wniósł wniosek o podwyższenie składki do Związku. Po obszernej lecz spokojnej dyskusji podwyższono składkę o 50 gr. od członka na rok. Obecnie wynosić ona będzie 2,50 zł, zamiast 2 zł.

Obrazy popołudniowe

Po godzinnej przerwie obiadowej w komunikatach zarządu wiceprezes p. red. A. Piotrowski referował o działalności okręgów, specjalnie wyróżniając okręg ostrowski. Sprawę wydawania pisma fachowego „Przemysłowca“ referował prezes p. Górczak.

W dowód uznania za intensywną pracę zarząd wybrano przez akklamację w tym samym składzie, a mianowicie: poseł Franciszek Górczak — prezes, red. A. Piotrowski — I wiceprezes, Piotr Lasota — II wiceprezes, Stanisław Libera skarbnik. Na członków wybrano pp.: Jasińskiego z Wrześni w miejsce p. K. Kaliszewskiego, który ustąpił, Kościńskiego z Rogoźna, Trzybińskiego z Kościana, Leona Urbańskiego z Inowrocława, Elińskiego, Bartkiewicza i Michałaka z Poznania.

Bardzo ciekawy i dobrze opracowany referat n. t. „Rzemiosło a podatki“, wygłosił syndyk p. T. Piotrowski. Obszerniejsze streszczenie podamy jutro.

Nad referatem znowu wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, w której p. Roszak z Główniej po raz drugi chciał zakłócić obrady swem demagogicznym przemówieniem. Dali mu właściwą odprawę red. Komorowski i wiceprez p. Piotrowski. Wobec zdecydowanego sprzeciwu i niechęci całej sali do słuchania przemówienia p. Roszaka — ten uznał za stosowne wreszcie salę opuścić. Dalsze obrady toczyły się już spokojnie. Przy wolnych głosach poruszano sprawy organizacyjne, a poseł Miklaszewski mówił o szkołach dokształcających. Długie ale owocne obrady zakończono następującą rezolucją:

Walny Zjazd Delegatów Związku Tow. Przem. i Rzem., obradujący w niedzielę, 30 marca b. r. w Poznaniu na sali p. Jarockiego, domaga się po wysłuchaniu referatu o zagadnieniu podatkiem:

- 1) jaknajspieszniejszej reformy obecnego systemu podatkowego i sprawiedliwego podziału podatków na wszystkich obywateli państwa,
- 2) ze względu na zawarty traktat handlowy z Niemcami — natychmiastowych ulg w podatku przemysłowym,
- 3) przestrzeżenie przez władze skarbowe wyroków Sądu Najwyższego i N. T. A.,
- 4) lojalniejszego traktowania obywateli - podatników przez urzędy skarbowe,
- 5) osobistej odpowiedzialności urzędników skarbowych za błędy przez nich popełniane,
- 6) osobnych jaknajdalej idących ulg dla rzemiosła i kupiectwa w miejscowościach, leżących w 30 klm. pasie granicznym,
- 7) sprawiedliwego rozdziału 15-proc. dodatku do świadectw przemysłowych, wpływających od rzemiosła na rzecz izb rzemieślniczych, potępiając tem samem projekt o nowym podatku na rzecz izb.

Katastrofa na rzece

Nowy Jork, 31. 3. (Tel. wł.) W stanie Oregon na rzece Columbji zdarzył się parowiec ze statkiem spacerowym, na którym jechało 286 wycieczkowiczów. W chwili zderzenia duża ich część tańczyła przy dźwięku orkiestry w sali balowej. 4 osoby poniosły śmierć, 12 osób jest ciężko rannych, kilkanaście osób zaginęło.

Doroczny zjazd delegatów

Związku Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych na Wielkopolskę

Zapowiedziany na wczorajszą niedzielę roczny walny zjazd delegatów Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych zgromadził w Poznaniu 110 delegatów, reprezentujących 60 miast a 70 towarzystw. Po nabożeństwie w kościele OO. Salezjanów, w którym uczestniczyli przyjezdni delegaci, przedstawiciele władz oraz zaproszeni goście, zgromadzono się w wielkiej sali p. Jarockiego, gdzie o godz. 11 otworzył obrady prezes poseł Franciszek Górczak, witając przedstawicieli władz, prasę, zaproszonych gości i delegatów. Specjalnie powitał pp.: Rowińskiego jako przedstawiciela Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, red. „Słowa Pomorskiego“ Kanarowski, Pacholskiego z Związku Cechów Kowalskich, Staszaka z Zw. Cechów Kłodzskich, Trawińskiego z Zw. Cechów Krawieckich, Kabacińskiego z Zw. Cechów Piekarskich, Pięte z Zw. Cechów Stolarskich, senatora Siekierskiego, posła Miklaszewskiego, prezesa Samodzielnych Rzemieślników Rolewskiego z Torunia i wielu innych. Mowca podniósł, że rzemiosło nie jest żadną grupą czy partją, a tylko silną i zwartą organizacją, pilnującą wyłączenia interesów zamierającego dziś rzemiosła polskiego. Jednakże musi mocno i wyraźnie podkreślić, że sfery rządzące ignorują sobie położenie rzemiosła, a nie dla niego nie czyniąc. Oklaskami nagrodzono przemówienie prezesa Górczaka, poczem przystąpiono do porządku dziennego.

Na marszałka obrad powołano prezesa Tow. Młodych Przemysłowców p. Jana Zabłockiego z Poznania. Na ławników wybrano pp.: Cieśliewicza z Mosiny, Markiewicza z Kostrzyna, Płaczkę z Leszna i Kromskiego z Zbąszynia.

Protokół z ostatniego rocznego zjazdu odczytał syndyk Zw. p. Tad. Piotrowski. Życzenia pomyślnych obrad nadesłali pp.: dr. Hempowicz, naczelnik wydziału wojew., Izba Rzemieślnicza w Bydgoszczy, Centralne Towarzystwo Rzemieślnicze w Warszawie, nacz. red. „Kurjera Pozn.“ senator dr. M. Seyda,

senator Pluciński, poseł prof. Romuald Paczkowski i dyr Roman Leitgeber.

Krótkie sprawozdanie, dające tylko zarys działalności zarządu w ciągu roku sprawozdawczego złożył prezes Fr. Górczak. Mowca po raz wtóry stwierdził z ubolewaniem, że rząd zamiast przyjąć rzemiosłu z konieczną pomocą, pomawia je o uleganiu wpływom partji politycznych. Zarzut ten z gruntu jest bezpodstawny i fałszywy, inna rzecz, że zrzeszeni rzemieślnicy czują się w obowiązkowi wyrazić uznanie dla tych ludzi, którzy od dłuższego już czasu bronią w Sejmie postulatów rzemiosła, dzisiaj już tak załamującego się.

Sprawozdanie syndyka dało pełny obraz działalności Związku w roku ub. Dziś Związek liczy przeszło 70 towarzystw z około 7.000 członków. Nawiazano łączność z wszystkimi urzędami wojewódzkimi. Przez swych delegatów a osobno różnymi memorjami i pismami walczone u sfer miarodajnych o lepsze warunki dla rzemieślników. Odbyto cały szereg konferencyj w Warszawie w ministerstwach, w Poznaniu, w województwie, Izbie Skarbowej i kuratorjum szkolnem. Związek ma delegata w zarządzie Bursy Rzemieślniczej w Poznaniu i w komisji statutowej Naczelnej Rady Rzemiosła i Drobного Przemysłu Polskiego w Warszawie. Dla wywarcia większego nacisku na bratnie organizacje w innych dzielnicach przy tworzeniu Nacz. Rady Rzemiosła przystąpiono do stworzenia Rady Rzemiosła i Drobного Przem. Zachodnich Ziem Polski, który to projekt już dojrzał i w najbliższym czasie zostanie zrealizowany.

W roku sprawozdawczym zwołano do Poznania wszechpolski zjazd rzemiosła, który wypadł pod każdym względem znakomicie. Towarzystwami, należącymi do Związku, opiekuje się stale, wysyłając im specjalnych referentów. Ponadto wysłano 15 komunikatów, w których poruszano najważniejsze sprawy bieżące. Ogromnem powodzeniem cieszy się poradnia prawna. W okresie sprawozdawczym udzielono porad pi-

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z tajemnic Kol. Kasy Emerytalnej

Badanie sprawy źródła Moszczenic na G. Śląsku

Dziś trybunał przystąpił do ósmej i ostatniej części aktu oskarżenia, t. j. do sprawy zakupu źródła Moszczenic na Śląsku.

Oskarżony Szymański zeznaje, że w czerwcu 1924 r. nadesłał do zarządu ofertę kupna Moszczenic lekarz dr. Hlond. Spotkano się w Poznaniu i pertraktowano. Wydział obwodowy parł do kupna tego źródła, które też w rezultacie nabyto za 120 tys. zł. Oskarżony występował jako kontrahent ze strony K. E. i podpisał też umowę kupna. Przy kontrakcie zapłacono dr. H. 30 tys. zł, resztę 90 tys. otrzymał później. Jaka poprzednia była cena kupna Moszczenic i czy były jakieś obciążenia, o to oskarżony nie pytał się.

Inż. Ruciński, prezes miejscowej Dyrekcji Kolei, zeznaje jako świadek, gdyż po części sprawa kupna źródła opiera się również o niego. Świadek był wówczas prezesem Dyrekcji Kolei w Katowicach — to też dowiedział się o Moszczenicach, zwiędził je i doszedł do wniosku, że kupno przedstawia się korzystnie. W sprawie tej radził się znawców i dowiedział się, że powstaną pewne trudności prawne przy eksploatacji źródła. Z tą chwilą Moszczenice stały się dla niego nieaktualne, a źródło nabył główny zarząd K. E. w Poznaniu, który nie podlegał jego kompetencji.

Św. mec. Stan. Wyrzykowski z Le-

szna mówi, że prowadził pewne agendy K. E. Świadek zobrazował, jak doszło do tego, że zajmował się później sprawami K. E. Działalność jego polegała na spisywaniu kontraktów, sporządzaniu akt notarialnych przy czym zwykle klienci sami przybywali do Leszna.

Po przesłuchaniu św. Stef. Dankiewicza, który jakiś czas figurował z polecenia prez. Rucińskiego jako doradca prawny w nabyciu Moszczenic, przystąpił trybunał do świadka dr. Jana Hlonda, lekarza z Katowic. Świadek ten mówi o źródle. Solanka, która wytrysła w miejscu, gdzie szukano ongiś węgiel, była tak ostra, że paliła trawę. Na miejsce tłumnie napływała ludność i źródło wkrótce nabrało wielkiego rozgłosu. Dr. Hlond badał je wspólnie z innym profesorem i po przeprowadzeniu analizy kupił bez zastrzeżeń dla swych celów za około 25 tys. zł wraz z kosztami. Miał zamiar wybudować sanatorium, ale wskutek załamania się złotego, planu nie mógł zrealizować i wobec tego zwrócił się z propozycją sprzedaży źródła do K. E. w Katowicach; w rezultacie nabył je zarząd główny w Poznaniu. Kontrakt był warunkowy — otrzymał 30 tys. zł a resztę 90 tys. zł czerpał z Banku Przemysłowców, gdzie K. E. zdeponowała wspomnianą gotówkę. Badanie świadka trwa. (z)

Wystawa „Plastyki“

w lokalu Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych

W niedzielę odbyło się przy pl. Wolności 18 o godz. 12 uroczyste otwarcie XIV wystawy „Plastyki“, grupy artystów wielkopolskich. W otwarciu wzięli udział przedstawiciele władz, prasa i zaproszeni goście.

Wśród kilkunastu zrzeszeń artystów w Polsce poznańskie zajmuje pierwsze miejsce. Najstarszym stowarzyszeniem jest krakowska „Sztuka“, zawiązana w r. 1897, dalej idąc: „Rytm“ warszawski, krakowski „Jednoróg“, „Wileńskie Towarzystwo Artystów i Plastyków“. Poznańska „Plastyka“ wyrobiła sobie już dobrą opinię i dzięki jej nie znajduje się na szarym końcu.

Wystawa obecna „Plastyki“ jest piątą z rzędu w Poznaniu, a czternastą w ogólnej liczbie wystaw, urządzonych w głównych miastach Polski jak: Warszawa, Lwów, Toruń, Kraków i Bydgoszcz. Wysiłek prac artystów poznańskich stanął na wysokim poziomie. Wielką ilość dzieł zakupiły muzea w Bydgoszczy i Katowicach. W wystawie biorą udział pp.: Bocheński Jan, Dziurzyńska-Rosińska Zofia, Hannytkiewicz Adam, Jackowski Henryk, Mroziński Jan, Pogowski Paweł, Rożek Marcin, Samlicki Marcin, Serwin Bogusław, Wałkowski Tadeusz, Wronecki Jan, Wysocki Jan. (tr)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 31 marca 1930.

Słońce: wschód 5,32; — zachód 18,24; — długość dnia 12 godz. 42 min.
Księżyc: wschód 6,53; — zachód 20,03; — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska 0 st. Cels., — Pogodnie. Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm
W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 14 st. Cels., najniższa minus 1 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj i dziś plus 1,20 m.

Kal. rz. kat.: Balbina; jutro Hugon.
Kal. słow.: Dobromir; jutro Zbigniew.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, plac Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. Apteka Chwaliszewska, ul. Chwaliszewo 76

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna“, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

nie ustrój społeczny nie zapewni ludzkości bytu i rozwoju, gdy nie będzie o party o prawo biologiczne. Zarząd Powojskowych Wykładów Uniwersyteckich umieścił w serji wielkopostnej odczytów wykład dr. Adama Paszewskiego, z dziedziny zagadnień eugenetyki. Odczyt ten odbędzie się dziś, 31 bm., o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus.

— * **Zagadnienie narodowościowe w Europie powojennej** omówi dziś, 31 bm o godz. 20 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. Fr. Ratajczaka doskonalą znawca tego problemu, uczestnik kongresu mniejszościowego w Genewie, p. redaktor Katelbach z Berlina. Wstęp bezpłatny. Odczyt organizuje zarząd Koła Miejskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Kolo Muz. im. I. Paderewskiego** — Główna urzęda dnia 6 kwietnia o godz. 19-tej koncert pod batutą p. Kazimierza Haremskiego w sali p. Jankowskiego, ul. Główna 111. Wszystkich sympatyków muzyki i śpiewu zaprasza Zarząd.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Loteria wielkanocna na dochód Czerwonego Krzyża** daje każdemu możliwość wygrania sutego święconego za minimalną cenę 50 groszy. Główne wygrane: 2 święconki składające się z szynki, pieczeni, kielbasy, galarety, jajek, babki, placka i haranka. Mniejsze wygrane to: szynki, kielbasy, pieczeń i drób. — Dochód z loterii przeznaczony jest na pomnożenie zasobów sanitarnych P. C. K. — Niechaj więc każdy spróbuje szczęścia i poprzedzając zakupiony w losy, które nabywać można w składach oznaczonych odpowiednimi plakatami i w biurze P. C. K. przy ul. Cieszkowskiego 3. II ptr., pokój 60.

— * **Tydzień Emigranta Polaka** został odroczone ze względu na liczne zgłoszenia na okres od dnia 1-7 czerwca br.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Bata w Poznaniu.** Dzisiaj o godz. 10 odbyło się otwarcie składu obuwia „Bata“. Poświęcenia dokonał ks. Krajewski. Okolicznościowe przemówienia wygłosili: konsul czeskosłowacki Matousek i dyrektor fabryki „Bata“ p. Maksymowicz. Po poświęceniu zwiedzono skład, poczem odbyła się wspólna fotografia. (tr.)

— * **Nawet ilustracje konfiskują.** Nr 1969 „Polonji“ z dnia 30 bm. skonfiskowano za obrazek, przedstawiający wojewodę śląskiego.

— * **Echa napadu rabunkowego w składzie jubilerskim.** Ofiara bandyckiego napadu przy ul. Półwiejskiej 38 p. Jadwiga Bamberowa znajduje się w szpitalu Przemienienia Pańskiego. Stan jej zdrowia po przebytej ciężkiej operacji jest zadowolający i są wszelkie dane, że następować będzie szybka poprawa. (k.)

— * **Z Sekcji charytatywnej L. Kraj. Kongresu Euchar.** Dnia 20 bm. odbyło się zebranie konstytucyjne sekcji. Zebraniu przewodniczył ks. dziekan Steinmetz. Na przewodniczącego sekcji wybrano p. prof. Jurasza, na jego zastępcę ks. kan. Jęska, na sekretarza ks. dyr. Wołkowskiego. — Poza tem wybrano do komitetu ścisłego pp. dr. Karwowskiego, dr. Nowakowskiego, dr. Tuszewskiego, prof. dr. Gantkowskiego, szambelana St. Turno, ks. dziekana Steinmetza, radcę Szczanieckiego, ks. dyr. Janiaka. Następnie zebranie sekcji odbędzie się w środę, dnia 2 kwietnia o godz. 20 w sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. I ptr.

— * **Dla ścisłości.** Pani Nowakowa, właścicielka restauracji przy Rynku Jeżyckim, donosi nam, że strzelanina, o której pisaliśmy w sobotnim numerze, nie zdarzyła się w jej lokalu, lecz na ulicy Mynej.

— * **Z targu.** Dnia 31. b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabił: 1 kg masła wiejskiego 5,24—5,40 zł; masła mleczarskiego 5,60—6,00 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 1,80—1,90 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn. 34—36 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 3,00 do 3,20 zł; słoniny wędzonej 3,80—4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wolowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,20—3,00 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00—16,00 zł; królik 3,00—4,00 zł; ryby: 1 kilogram szczy paka 4,40—5,00 zł; karpia 5,00—5,20 zł; li na 5,00—5,60 zł; karasia 1,60—2,00 zł; leszcza 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; su ma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,50 zł; 1 kilogram sandacza 7,00—8,00 złotych; za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 3,00—3,60 zł; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,60—1,00 zł; brukselki 2—2,60; 1 kg białej kapusty 60—80 gr; modrej i włoskiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 kg kalarepy 40 gr; 1 kalafior 1,00—3,00 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kilogram jabłek 1,00—3,00 zł; 1 kg. chleba 40 gr; 1 kg. śledzi zielonych 0,80—1,00 zł; olej jadalny 2,40—3,00 zł; sałatka zielona (inspektowa) główka 20—30 gr; 1 kg. rabarberu 2,20 zł; peczęk rzodkiewek 50 gr. — Targ mało ożywiony.

Ludzie otyli osiągają bez trudu wydajne i obfite wypróżnienie, używając odpowiednio i regularnie naturalną wodę Franciszka Józefa. Liczne sprawozdania lekarzy specjalistów stwierdzają, że chorzy na nerki, artretycy, reumatycy, chorzy z kamicią i cukrzyca są bardzo zadowoleni z działania wody Franciszka Józefa, nw 9798

Dowozy słabe, szczególnie na targu rybnym. Masło tańsze. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadek w warsztacie.** W sobotę w południe uległ nieszczęśliwemu wypadkowi Stefan Jerzyński z Lubonia, zajęty w warsztacie firmy Nowacki przy ul. Roboczej. Podczas pracy kawał żelaza osunął się na nogę Jerzyńskiego, przynajmniej ją z taką mocą, że J. uległ złamaniu kości. Przywołany lekarz Pogotowia Lekarzkiego (tel. 55-55) odwiózł Jerzyńskiego do lecznicy miejskiej. (j)

— * **Szał — skutkiem pijaństwa.** Późnym wieczorem powrócił do mieszkania przy Kramarskiej 9, 45-letni robotnik Jan Bajdański. Był on pijany do nieprzytomności i po ułożeniu się w łóżku, zarengował przesycony alkoholem żołądek. W pewnym momencie pijak wpadł w niebezpieczną furję i miotając obelgi i bluźnierstwa, począł obsypany niemi wylekniionych członków swej rodziny. Ponadto odgrażał się żonie toporem. Niebezpiecznego furjanta obezwładniło Pogotowie Lekarzkie (tel. 55-55), przewożąc go na Komendę Policji. (k)

— * **Śmiertelny postrzał.** Dnia 30 bm. około godz. 23 podczas czyszczenia broni palnej, robotnik Kaczmarowski Ignacy, ul. Zwierzyniecka 18, postrzelił się śmiertelnie w serce. Zwłoki odstawiono do kostnicy szpitala miejskiego. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** P. Koniecznemu Kazimierzowi, ul. Pocztowa 11, skradziono rower, nr. fabr. 616 003, nr. rej. 7404. — P. Sawickiemu Kazimierzowi, ul. Działyskich 6, skradziono maszynę do pisania marki „Underwood nr. 2275—196—10. — P. Łukaszykównę Jadwidze, idącej ul. Bystrą, wyrwał ktoś przemocą z ręki paczkę, zawierającą dywan, nakrycie na łóżko i nakrycie pluszowe, ogólnej wartości 290 zł. — Do p. Dobkowej, Wały Królowej Jadwigi 6, przybyła nieznaną kobietą z zapytaniem o pokój do wynajęcia. Otrzymała odmowną odpowiedź, nieznajoma poprosiła o szklankę kawy Gdy Dobkowa poszła do kuchni, obca oddaliła się, kradnąc portfel z 8,50 zł, los loterii państwowej V kl. Nr 076 210, znaczek od książeczki oszczędnościowej, los loterii końskiej i znaczek chemicznej pralni firmy Probstel w Gnieźnie. — P. Jenchen Konstancji skradziono bluzkę i suknię — P. Tritt Balbinie z Buku skradziono na Rynku Jeżyckim 18 ft. masła. — W nocy z dn 29 na 30 marca o godz. 0,45 przytrzymał patrol policyjny z Posterunku w Górczynie 3 złodziejków przy kradzieży węgli z terenów kolejowych (z)

— * **Włamanie.** W nocy na czwartek niewyśledzeni narazie złodzieje kasowi włamali się do biur Poznańsko-Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń przy ul. Kantarka. Włamywacze zostali prawdopodobnie spłoszeni. Wycięli oni nowym sposobem otwór w kasie ogniotrwalej. Kasiarze weszli do wnętrza przez ubikację ustępową i wyszli przez okno lokalu. Na widok przechodzącego patrolu z VI komisariatu włamywacze zdolali zbiec. (k.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Pułapka na samochody.** P. Stanisławski Stanisław, ul. Kraszewskiego 5, jadąc dnia 29 3. rb. około godz. 23 samochodem z Środy do Poznania, wpadł pomiędzy Gądkami a Środą na dwa przez szosę rozciągnięte druty stalowe, wskutek czego samochód doznał uszkodzeń, on sam zaś pokaleczony został od potłuczonego szkła (z)

— * **Złodzieje świń.** Włamano się do zabudowań rolnika Jana Łakoty w Koszycynie (pow. poznański). Złodzieje zajechali wozem i po wybijeniu otworu w ścianie chlewa, zabrali trzy świnię łącznej wagi około 400 kg. Kradzież zauważono jeszcze w ciągu nocy i zarządzono natychmiastowy pościg. W drodze do Poznania powiadomiony o rabunku posterunek policji w Tarnowie przytrzymał transport, zabierając konie i wóz. Aresztował też czterech osobników, a mianowicie Andrzeja Szafranski i Michała Gałązkę z Poznania (bez stałego mieszkania). Władysław Nowaka (Kramarska 24) i Franciszka Sieję (Górna Wilda 27). Tworzyli oni szajkę, która zapewne ma więcej podobnych spraw na sumieniu. (k)

— * **Śmierć przy pracy.** W Swadzimiu (pow. poznański) zmarł nagle przy pracy 40-letni malarz Kazimierz Antoniewski z Sierostawia, spadając z drabiny. (k.)

— * **Za kilkakrotną sprzedaż osady.** — Na polecenie prokuratury w Bydgoszczy aresztowano w tych dniach rolnika Jana Gałczyńskiego z Wiela (pow. wyrzycki). Gałczyńskiemu zarzucano się oszustwo, gdyż sprzedawał swa osadę kilkakrotnie, pobierając większe kwoty tytułem zadatku. (k.)

Kradzież większej gotówki. W tych dniach wlamano się w Gnieźnie do mieszkania Marty Mazurkiewiczowej i skradziono 3100 zł w gotówce. Jako podejrzanego przytrzymał czeladnika stolarskiego Czesława Gądkę z Gniezna. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

Gniezno. (Z Rady miejskiej.) Ostatnie posiedzenie Rady miejskiej zajął przewodniczący ks. kanonik Styczyński i wprowadził w urzędowanie radnego p. Józefa Różyckiego w miejsce ustępującego p. Sypniewskiego. Do Okręg. Komisji Wyborczej wybrano: pp. dr. Stefana Piotrowicza i M. Waberskiego, jako zastępców pp. Hotkę i dr. Krukowskiego. Dokonano również wyboru po 3 członków i 3 zastępców do 10 obwodów. Sprawozdanie z czynności Miejskiej Szkoły Handlowej referował p. Grotowski. Drodze prowadzącej z ulicy Witkowskiej w kierunku Szynkowni nadano nazwę drogi Leśnej. W myśl wniosku referenta p. Perlikiewicza przyjęto w zarząd gminy miasta Gniezna ulicę Witkowską, Wrzesińską, Warszawską, Farną, Kleckowską, Poznańską, Tumską, Dąbrówkę, 3 Maja i Trzemeszeńską. Dalej omawiano sprawę uchwalenia 44 000 zł na zlagodzenie bezrobocia. W Banku Gospodarstwa Krajowego uchwalono zaciągnąć pożyczkę 95 000 zł na budowę baraków mieszkalnych przy ul. Trzemeszeńskiej. Jako delegatów Rady miejskiej na zjazd Zw. Miast Polskich wybrano p. Migdałkę, jako zastępcę p. M. Waberskiego. (br)

Żnin. (Akademja harcerzy.) Męska drużyna harcerska w Rogowie im. Tadeusza Kościuszki urządziła akademję ku czci swego patrona. Zajął ją przewodniczący Kola przyjaźni harcerzy, dyrektor banku p. St. Lisiecki. Wygłoszono deklamacje oraz wykonano wianki pieśni harcerskich. Opiekun drużyny nauczyciel p. Roman Kujawa wygłosił interesujący wykład o życiu Kościuszki. Po odśpiewaniu pieśni wieczornej zakończono akademję. (zk.)

Żnin. (Z K. S. „Młodzież“.) Walne zebranie zajął p. St. Świtła. Po odczytaniu protokołu wygłosił p. L. Chrzanowski sprawozdanie z wydziału gier, stwierdzając, że w roku sprawozdawczym najlepiej rozwijała się sekcja lekkoatletyczna. Tak samo sekcja piłki nożnej rozwija się coraz lepiej. W skład nowego zarządu weszli pp.: St. Świtła — prezes, M. Smakulski, Cz. Gawronski, L. Chrzanowski, A. Markiewicz, J. Smorowski i Wł. Klonecki.

(Kurs dla hodowców koni.) Wlkp. Izba Rolnicza urządziła w Żninie dnia 25 bm. o godz. 14 kurs dla hodowców koni mniejszej własności. Odbędzie się on w sali Domu Polskiego. Premjowanie klaczy odbędzie się o godz. 11 na targowicy miejskiej. Przewiduje się następn. wykłady: „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach chorób koni“, „Obchodzenie się z żrebną klazą“, „wychów i pielęgnowanie żrebiąt“, „Racjonalne pielęgnowanie kopyt i kucie“.

(Pierwszy obywatel honorowy.) Kapitan W. P. Jan Tomaszewski, zdobywca Żnina w dniu 11. 1. 1919 r. i były dowódca frontu północnego oraz komendant miasta Żnina, otrzyma dyplom honorowego obywatela miasta. Wręczenie dyplomu nastąpi w dniu 27 bm. o godz. 18 na uroczystym posiedzeniu Rady miejskiej. O godzinie 19 odbędzie się wspólne śniadanie w Domu Polskim. (zk.)

Inowrocław. (Pożegnanie komendanta garnizonu.) Przed kilku dniami odbyło się w sali hotelu „Basta“ pożegnanie komendanta garnizonu inowrocławskiego pułkownika Wollikowskiego. Zebrani przedstawiciele władz i miejscowego oraz okolicznego obywatelstwa w przemówieniach swych wyrazili mu uznanie i życzyli dalszego powodzenia na nowym stanowisku.

(Zjazd delegatów Bractw Kurkowych.) Dnia 23 marca odbył się VIII zjazd delegatów Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich Rzeczypospolitej. Zebraniu przewodniczyli: p. Głowacki z Poznania, p. Tyrhan z Katowic, gospodarz Zjazdu p. Wojtkowski z Inowrocławia i p. Marek. Po sprawozdaniach udzielono zarządowi jednomyślnie absolutorjum i wyrażono podziękę za owocną pracę. Uchwalono pewne zmiany w okręgu poznańskim, mianowicie rozdzielono go na 4 okręgi: poznański, leszczyński, ostrowski, szamotulski, a z okręgu bydgoskiego wydzieleno kujawski z siedzibą w Inowrocławiu. Nowy zarząd ukonstytuował się w nast. składzie: pp. Bukowski ze Żnina, Biechowski z Bydgoszczy, Grzybowski z Poznania, Jaruszewski z Poznania, Koźlik z Katowic, Maćkowiak z Torunia, Otorowski z Krakowa i Wojtkowski z Inowrocławia.

(Spółdzielnia mieszkaniowa „Zagroda“.) Dnia 24 marca odbyło się walne zebranie spółdzielni „Zagroda“. Bilans roczny wyraża się sumą około 366 tysięcy złotych; przyznano 8 proc. dywidendy. Do ważniejszych uchwał należy przyjęcie nowego regulaminu rady nadzorczej i komisji rewizyjnej oraz oddanie miastu uliczki Ustronie z warunkiem, aby ją miasto wybrukowało.

(Godne pochwały.) Na ostatnim zebraniu Tow. Właścicieli Nieruchomości uchwalono złożyć 100 złotych dla komitetu miejskiego L. O. P. P. na budowę lotniska cywilnego.

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

(Z Czerwonego Krzyża.) Dnia 25 marca odbyło się zebranie Polskiego Czerwonego Krzyża w Inowrocławiu, organizacji, która liczy 800 członków. Do ważniejszych prac miejscowego oddziału w r. 1929 należą: kurs ratownictwa przeciwwązowego, urządzony w maju r. ub., „Tydzień Polsk. Czerw. Krzyża“ w czerwcu r. ub., kwesta uliczna na ociemniałych, koncerty, zebrania towarzyskie i inne. — Dochód roczny wyniósł 6136 zł, rozchód 3187 zł. Sprawozdania z działalności Polsk. Czerw. Krzyża dla młodzieży odczytały: z gimn. żeńskiego p. Krautforstówna, z seminarjum żeńskiego p. Flisówna, ze szkoły przemysłowo-handlowej p. Ajdukiewiczówna. — Nowoobрани zarząd przedstawia się następująco: pp. Czarnińska — przewodnicząca, Hedingerówna — I zast. przewodnic., dr. Kubiakowa — II zast. przewodnic., Ferberówna — sekretarka, Krantówna — skarbniczka, dr. Pawlakowa — zast. sekretarki. (em)

Z POMORZA

Chelmo. (Z sejmiku.) Onegdaj odbyło się posiedzenie sejmiku powiatowego, na którym uchwalono budżet administracyjny w wysokości 1024 191 zł a budżet szpitala powiatow. na 211 416 zł. — Dalej uchwalono podatki powiatowe według wniosku wydziału powiatowego Bilans Kom. Kasy Oszczędności zatwierdzono, przyczem z czystego zysku udzielono subwencji na kościół farny w Chelmie 1000 zł i na kościół parafjalny w Sarnowie 1000 zł i na kościół parafjalny w Wielkiem Czystem 1000 zł.

(Z życia urzędników.) Staraniem p. starosty Osowskiego powstała tu organizacja urzędnicza pod nazwą Resursa Urzędnicza. Wynajęto obszerne lokale w domu p. Gittla, gdzie urządzono pokoje gościnne z bufetem, bibliotekę i t. p. (mc)

POMÓŻCIE BUDOWAĆ Jubileuszowy Dom Oświatowy TCL!

Sejmik Komunalnego Związku Kredytowego

(Zakończenie obrad)

Obrady tegorocznego Sejmiku Komunalnego Związku Kredytowego toczyły się niezwykle sprawnie i ściśle według ustalonego programu. Przewodniczący komisji rewizyjnej, p. burmistrz Czwojdziniński ze Starogardu, przedłożył sprawozdanie komisji i referował w sprawie udzielenia pokwitowania wydziałowi związku i zarządowi banku, oraz w sprawie uchwalenia budżetu Związku na rok 1930. W wyborach uzupełniających ustąpił z Wydziału Komunalnego Związku Kredytowego przeniesiony w stan spoczynku b. starosta powiatu gostyńskiego p. Wincenty Dabiński, w którego miejsce wszedł starosta dr. Wilczek ze Śremu. Ustępujących zaś pp.: prezydenta Ratajskiego, burmistrza Klemczaka z Krotoszyna, starostę Różankowskiego ze Środy wybrano ponownie.

Skład Wydziału Komunalnego Związku Kredytowego jest następujący: prezyd. Ratajski — prezes, starosta Klos z Poznania — pierwszy zastępca prezesa, prez. Włodek z Grudziądza — drugi zastępca prezesa, prez. Barciszewski z Gniezna, Franciszek Czarnowski, członek wydziału powiatowego w Gnieźnie, starosta dr. Wilczek ze Śremu, starosta Kasprzak z Kępna, burmistrz Klemczak z Krotoszyna, burmistrz Kowalski z Leszna, Lucjan Prądyński, członek wydziału powiatowego w Sępólnie, starosta Różankowski ze Środy i burmistrz dr. Sobierajczyk z Chojnic — jako członkowie. W skład komisji rewizyjnej wchodzi pp.: burmistrz Czwojdziniński ze Starogardu, burmistrz Scholl z Szamotuł i starosta Zenkteler z Leszna — jako członkowie, a starosta Ossowski z Chelma, burmistrz Polski ze Środy i starosta Ruczyński z Inowrocławia, jako zastępcy. (k)

Z okręgu XIII S. M. P.

W dniu 16 bm. odbył się w Ostrowie na salce Domu Katolickiego kurs dla zarządów oraz posiedzenie Rady Okrę-

gowej S. M. P. okręgu XIII. Zgromadzenie zajął delegat Związku Młodz. Polskiej, sekretarz generalny ks. Jarosz z Poznania. Pomiedzy innymi ważnymi relacjami, wygłosił ks. sekr. gen. dwa główne referaty na temat: „Wszyscy pod sztandarem S. M. P.“ i „Zarządy i zastępowi przodownikami pracy Stowarzyszeń“.

Na posiedzeniu Rady Okręgowej wygłosili sprawozdania prezes okręgowy Fraszczak, sekretarz Feliks Rutecki, skarbnik Józef Solecki i naczelnik Józef Janicki. Z wygłoszonych sprawozdań rocznych, wynikało, że zarząd okręgowy zadał sobie wiele trudu i pracy nad zorganizowaniem okręgu. Mianowicie urządził III. Zlot okręgowy w Ostrowie w roku sprawozdawczym i przez członków zarządu podejmował częste wycieczki wizytacyjne do Stowarzyszeń należących do okręgu. Prócz tego przez prace i urzędzenia różne na terenie lokalnym stara się ożywić tętno organizacyjne Związku.

Następnie ustalono program pracy na rok 1930/31. Mianowicie: zorganizowanie IV zlotu okręgowego oraz zawodów lekkoatletycznych w lipcu r. b. w Grabowie, wizytacje dalszych okolicznych Stowarzyszeń i zakładanie nowych, urządzenie wystawy prac ręcznych, przewidzianej na grudnia rb. Dotychczasowy Zarząd okręgowy urzęduje nadal bez zmiany.

Kurs zgromadził 135 delegatów oraz 12 członków patronatów, reprezentujących następujące Stowarzyszenia: Bukownica, Grabów, Janków przg., Jedlec, Kotłów, Książenica, Karmin, Krepa, Kucharki, Mikstat, Ostrow (św. St. Kostki), Ostrow, (im. Jana Kochanowskiego), Odolanów, Ociąż, Skalmierzycze, Skalmierzycze nowe, Szczurawica, Skrzebowa, Strzegowa, Sowina, Topola Mała, Września, Ołobok, Droszew. (j. m.)

RADJO

Programy radiofonijne

Wtorek, dnia 1 kwietnia 1930 r. Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i cen targowych Rzeźni miejskiej; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.50 pogadanka radiotechniczna (wygl. p. Zygmunt Bresiński); godz. 17.10 kurs średni jęz. franc. Bernard de St. Pierre: „Paul et Virginie“ — lecture et explication (wygl. p. Omer Neveux); godz. 17.30 „Poznań do góry nogami“ — paplanina primaaprilisowa (wygl. „Esjott“); godz. 17.45 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram z ilustr. muz. lud.; godz. 18.55 „Młodość na antenie“ — czyli tygodniowa wygadanka akademicka; godz. 19.20 transmisja z Teatru Polskiego w Katowicach; godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada“.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś „Hrabina Marica“. We wtorek pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego opera Moniuszki „Hrabina“ z pp. Bojar - Przemieniecka, Fedyczkowska, dr. Roesslerówna, Drabikiem, Sendeckim i Zathemem. W środę 2 kwietnia „Frasquita“ z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim, kapelmistrz p. Latoszewski. W czwartek pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Straszny dwór“ z pp. Fedyczkowska, Majchrzakówną, dr. Roesslerówną, Drabikiem, Karpackim, Romanowiczem, Wawrzynieckim i Urbanowiczem. W piątek „Wesoła wdówka“ z pp. Fontanówną, Majchrzaków-

Przez szybkę

Ortografia

W pierwszych chwilach po odzyskaniu przez nas niepodległości nie było w tem nic dziwnego. Różne wysokie stanowiska w administracji państwowej zajmowali ludzie, których główną do tych stanowisk kwalifikacją było, że się w pobliżu nich w odpowiedniej chwili znaleźli.

Powszechnie znana jest opowieść o pewnym dygnitarzu ministerjalnym, którego teczka z dokumentami kwalifikacyjnymi zawierała, jako jedyne dyplomy naukowe, urzędowe świadectwo urodzenia i świadectwo zdrowia. Sam znałem wysokiego urzędnika, podpisującego się nawet tytułem doktora praw, który na drzwiach swego gabinetu kazał wywiesić własnoręcznie napisaną kartkę: „Fhut dla opych“.

„Zrozumieć — to wybaczyć“, jak powiedział pewien pan do żony, wracając nad ranem pijaniuteńki do domu.

wną, Bratkiewiczem, Folańskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Latoszewski. „Krysia Leńniczanka“ ukaże się w niedzielę 6 kwietnia po cenach znizowanych przedstawieniu popołudniowym.

Z Teatru Polskiego. Dziś i jutro doskonała komedia Mikołaja Jewreinowa „Teatr wieczystej wojny“, koncertowna grana przez cały zespół. W środę rekordowa komedia Szekspira „Kupiec wenecki“, za 3 ki, która obchodzić będzie jubileusz 2, za 5 przedstawień. Dyrekcja teatru przychylać się do licznych prośb „naszych miłośników“ daje raz jeszcze piękną bajkę Walewskiego „Kopciuszek“ w niedzielę o godz. 15 po cenach znizowanych.

Pod kierunkiem p. Wysockiej codziennie odbywają się próby z głośniejszą sztuką „Szwejk“, przerobionej z powieści Jarosława Haška; sztuka dostaje całkowicie nową wystawę.

Z Teatru Nowego. Dziś i dni następnych przebojowa sztuka amerykańska p. t. „Artyści“, osnuta na tle zakulisowego życia teatrów rewjowych. Barwną akcją tej sztuki przeplatają wyburzenia, tańce, piosenki, jazz i ewolucje girlsów. Publiczność bawi się świetnie gorąco oklaskuje wykonawców przy otwartej kurtynie. W głównych rolach pp. Cieszkowska, Czarnecka, Fiszerówna, Chmurkowski, Mazanek, Smoczyński, Tyleczyński i Zawistowski. Reżyserja dyr. Rudkowskiego, dekoracje Al. Kobrynja.

Dziś pierwszy występ WIENERA I DOUCETA! W ostatniej chwili przypominamy o dziesiątym w tym szeregu koncertach „Wielkiej sali“ i Clement DOUCETA. Artyści wykonają Blue-sy, Charleston, Fox-Trot i Tangę najświerszych autorów jazzowych jak i własne kompozycje. W nader interesującej interpretacji. Bilety zarezerwowane uprasza się odebrać przed godziną 6 wiecz. w składzie cygar Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. Kasa winalna czworowa otwarta od godziny 10 przy wejściu do Aule. Jutro, we wtorek drugi i ostatni koncert, którym sławni artyści odegrają nowy program zw 22 419

Teatr Wielki

DZIŚ — „Hrabina Marica“ — operetka Kalmana.

Wtorek, 1. 4. „Hrabina“, opera Moniuszki. Środa, 2. 4. „Frasquita“, operetka Lehara. Czwartek, 3. 4. „Straszny dwór“, opera Moniuszki. Piątek, 4. 4. „Wesoła wdówka“, operetka Lehara. Sobota, 5. 4. „Lohengrin“, opera Wagnera. Niedziela, 6. 4. po pol. „Krysia Leńniczanka“, operetka J. Jarno. Niedziela, 6. 4. wiecz. „Frasquita“, operetka Lehara. Poniedziałek, 7. 4. „Hrabina Marica“, operetka Kalmana. Wtorek, 8. 4. „Lohengrin“, opera Wagnera. Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt nie może wpuścić do sali. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Teatr wieczystej wojny“. Wtorek, 1. 4. „Teatr wieczystej wojny“. Środa, 2. 4. „Kupiec wenecki“. Czwartek, 3. 4. „Teatr wieczystej wojny“. Piątek, 4. 4. „Nad polskim morzem“. Sobota, 5. 4. „Teatr wieczystej wojny“. Niedziela, 6. 4. po pol. „Kopciuszek“. Niedziela, 6. 4. wiecz. „Nad polskim morzem“. Poniedziałek, 7. 4. „Walka kobiet“. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści“. Wtorek, 1. 4. „Artyści“. Środa, 2. 4. „Artyści“. Czwartek, 3. 4. „Artyści“. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w kasie przy ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Wszystko to w swoim czasie było zupełnie zrozumiałe. Tak samo rozumieć mieliśmy dokładnie dlaczego w pawilonach rolnictwa, czy oświaty na P. W. K. widniały napisy „pow. lesznieński“ albo „przenica“. Trudno byłoby przeczyć każdemu cudzoziemcowi tłumaczyć tajniki naszej ortografji.

Piszę do mnie jeden z czytelników oburzając się, że u wejścia do jednej z instytucji kulturalnych naszego miasta wisi przypominająca żywo napisy wymienione, kartka: Wstęp dzieciom poniżej lat 15 dozwolony tylko w towarzystwie rodziców“.

Trzeba zrozumieć psychologję dziecięctwa. Wiadomo że dzieci nie lubią, gdy im się coś siłą narzuca; robią chętnie tylko to, czego cel rozumieją. Wiadomo również, że dzieci w wojennej wojnie żyją z ortografją. Wreszcie sobie wyobrazić takie dziecko, które czyta tę wypisaną, jakby w swoim języku, kartkę. Oczywiście rozumie ją lepiej, chętniej posłucha i pędem pobiegnie do domu, aby wrócić w towarzystwie rodziców.

Zrozumieć — to przebaczyć.

X. Awery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Dziesięciolecie Tow. Numizmatycznego. Oznaki Towarzystwa Numizmatyczne wzięło wczoraj dziesięciolecie swej ulubionej pracy, której zarysowi poświęciliśmy obszernie uwagi w sobotnim wydaniu naszego pisma.

W pięknej a zacisznej sali Archiwum rchidiecezjalnego na Tumskim Ostrowie, uk stworzonej swym charakterem do obad naukowych albo do wytwornych koncertów muzyki kameralnej, zgromadzili się członkowie Towarzystwa oraz zaproszeni goście miejscowi i zamiejscowi. Na wzniesieniu pod piękną antyczną tkaniną, zasiadło prezydium obchodu (dr. Franciszek Jęsiadecki ze Lwowa i dyr. Aleksandrowicz z Warszawy, oraz prof. Rzyski jako sekretarz, poczem zaczęły się obrady, z których zdamy szczegółowo sprawę. Uroczystość zakończyła się przyjęciem w gościnnym domu prof. dr. Zakrzewskiego, reżesa Towarzystwa - jubilat i pozostawiła uczestnikom wrażenie poważnej atmosfery naukowej i usilnej pracy dla dobra wiedzy.

Uczczenie ś. p. prof. Wierzejewskiego. Towarzystwo Chirurgów i Ortopedów Polki Zachodniej zwołuje nadzwyczajne zebranie ku uczczeniu pamięci śp. Prof. Dr. reneusza Wierzejewskiego. Odbędzie się ono w sobotę dnia 5 kwietnia r. b. o godz. 8 w sali Wykładowej Kliniki Chirurgicznej U. P. w Zakładzie Przemienienia Pańskiego w Poznaniu, ul. Długa 1. Na porządku obrad: 1. Przemówienie prof. Dr. Jurasza. 2. Omówienie prac naukowych i metod operacyjnych śp. Prof. Dr. Ireneusza Wierzejewskiego z pokazami chorych. Dalsze pokazy chorych z dziedziny chirurgii i ortopedji.

Z Pol. Tow. Neofilologów. Zawiazane niedawno krakowskie koło Pol. Tow. Neofilologicznego zamierza wejść w porozumienie i skonsolidować pracę wszystkich kół lokalnych województwa. Pierwsze koło zostało zawiazane w Nowym Sączu. (rk)

MUZYKA

Niełatwe granie kożucha. Z Warszawy piszą nam: Istnieje przysłowie niemieckie, które w przekładzie brzmi tak: „Upierz mi kożuch, ale go nie zamocz!” Czegoś podobnego zażądała nasza rada miejska od magistratu w sprawie teatrów. Poleciała miarowicie wyodrębnić teatry miejskie w osobne przedsiębiorstwo, które miałyby stały budżet i samo sobie wystarczało. Dzisiaj bowiem miasto prowadzi teatry we własnym zarządzie i dopłaca tyle, ile przy końcu roku się okaże, czyli deficyt jest teoretycznie nieograniczony, a przy takim systemie byłoby stały i nieprzekraczalny. Ale zarazem zażądała rada, aby ani nie uszczuplać personelu, ani nie obniżać mu plac i emerytur, które stanowią bodajże pięć szóstych budżetu! Magistrat odpowiedział, że takiej sztuki nie okaże. Niech rada uchwali naprzód statut ramowy dla przedsiębiorstw miejskich a wówczas zobaczy się, co będzie można zrobić. Przyszło to na komisję budżetową, która nie dała się przekonać. W rezultacie rada ma znów wezwać magistrat, aby do miesiąca przedłożył nowy statut dla „uprzemysłowionych” teatrów, nie czekając, aż rada tamtą zasadniczą sprawę załatwi. Czyli: kożuch jest, woda także idzie tylko o to aby go uprać, nie zamaczawszy. (tw)

OCHRONA ZABYTKÓW

Rocznik krakowski. W „Tęczy” omawia prof. dr. Zygmunt Wojciechowski cenne wydawnictwo Tow. Miłośników Historji i Zabytków m. Krakowa — „Rocznik krakowski”. Czasopismo to, choć poświęcone lokalnej historii Krakowa, dzięki wielkiemu udziałowi tego miasta w historii kultury polskiej, porusza najistotniejsze problemy dawnej Polski. Prof. Wojciechowski omawia szczegółowo ostatnie dwa tomy „Rocznika”. Tom dwudziesty pierwszy zawiera monografię Hansa Suessa z Kulmbachu piora J. Muczowskiego i ks. J. Zdanowskiego. Tom dwudziesty drugi mieści szereg krótszych rozpraw m. in. dr. M. Friedberga: „Założenie i początkowe dzieje kościoła NMPanny w Krakowie”, którą recenzent omawia szczegółowo. (tk)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Nowy skład warszawskiej rady artystycznej. Z Warszawy piszą nam: Przy wydziale technicznym warszawskiego magistratu istnieje rada artystyczna. Magistrat zatwierdził obecnie jej skład. Do rady wchodzi trzech przedstawicieli magistratu: dyr. Muzeum Narodowego, Br. Gembarzewski, szef działu ogrodniczego, prof. L. Danielewicz i inż. arch. Gądzikiewicz oraz przedstawiciele następujących organizacji: Stow. urbanistów polskich, Zrzesz. pol. artystów plastyków, Stow. architektów polskich, Koła architektów i konserw. zabytków. (pw)

WIERNA RZĘKA

Nasza Wisła — Zaczynamy rozumieć to, co wiedziano za Piastów — Rynek wewnętrzny naszej cywilizacji — Tatry i życie duchowe — Wisła wykie rowała nas na ludzi — Przyroda współpracuje z człowiekiem — Co jest kolebką poety — Wyspiański i Wisła — Nic bez pierwiastka narodowego — Tajemnica rasy — Każdy pomaga twórcy cywilizację

W ostatnich czasach coraz więcej mówi się o Wiśle. Kwestja Wisły i kwestja dostępu do morza łączą się w jedno, każdy to już rozumie. Trzeba tylko jeszcze jaśniej sobie uprzytomnić, że wogóle Polska i Wisła — to także jedno. Ta nasza wierna rzeka jest — jak kto chce — kregostupem, czy też aortą organizmu polskiego. Ze dzisiejsza generacja zaczyna sobie z tego nanowo zdawać sprawę tak, jak to rozumieli piastowscy twórcy Polski. to rzecz naturalna. Ciało Polski odnajduje się z powrotem w swoim przyrodzonym naczyniu geograficznym. Poczucie organicznego spojenia z ziemią w czasie rozbiorów zostało zachwane. Straciwszy z oczu widok pociętej na kawałki Wisły, syciliśmy wyobraźnię ziemi poezją Wincentego Pola. Życie odwracało się od rzeki, bo co z niej? Przykładem Warszawa, która nad Wisłą urządziła śmietnik i zabudowała do niej dostęp.

Polska cywilizacja, do niedawna z trzema punktami ciężenia politycznego, obecnie odnajduje swój rynek wewnętrzny, swoje arterje i zaczyna odzyskiwać poczucie swej osobowości duchowej i fizycznej.

Najgłębiej sięgający podział tego świata jest, jak wiadomo: 1) przyroda i 2) człowiek. Siły przyrody i siły człowieka. Świat przyrodniczo poznawany i technicznie zdobywany — oraz świat twórczości ludzkiej, humanistyczny. Ale przy lada jakim obrocie twórczości w rękę człowieka te granice się zatracają. Wyrwany przyrodzie pracą rąk ludzkich bochenek chleba staje się punktem centralnym życia, jak rubin w zegarku. Jest on dla ciała, ale pomyślimy, jaką rolę odgrywa w dziedzinie pracy duchowej. Chleb-wiatyk, jest jednocześnie i sprawą bytu i osią wszystkich zagadnień gospodarczych.

Powiecie: truizm! Weźmy więc najmniej użyteczną część przyrody w Polsce — skalistą pustynię Tatr. A jednak łączy się z życiem — jeśli nie praktycznym, to przecież ich szczyty kłonią się ku szczytowym punktom cywilizacji, jakie osiągamy pracą ducha w poezji i sztuce i tedy nas odżywiają. Przyroda i duch łączą się szczytami.

Wzruszającym wprost, ale nie zawsze dość uświadamianym przykładem przenikania się człowieka z przyrodą jest nasza Wisła. Co tu długo mówić: ona sprawiła, że my jako naród jesteśmy, i żeśmy się w tej części Europy, na tem międzymorzu między Bałtykiem a morzem Czarnym, ugnieździł i nad niem zapanowali. Wisła nas „na ludzi” wykie rowała. Ona, jak dowodzi historia, jest kluczem do panowania naszego na tem międzymorzu. Z dzisiejszego obszaru Polski połowa przypada na dorzecze Wisły. Ona, jakby się ludzie próbowali na rękę, wzięła rekord we wpływie na życie tej niziny w stosunku do Odry, Niemna i dopływów Dniepru. Z dźwiękiem węzłów, któremi te rzeki są połączone (przy pomocy kanałów) siedem przypada na Wisłę.

Wisła łączy Śląsk polski z morzem. Przypatrzmy się, jak pracuje dla Polski karmicielka Wisły: Barania Góra. „Żeby mieć tyle wody, wiele chmur gnanych wichrami z zachodu na siebie zatrzymuje, jakby się naradziła z tymi wysłannikami morza, ile wody Wisła potrzeba, aby Polsce dać mocne z morzem związanie.” (Z. Wasilewski „Pieśń w górach” s. 39).

Jest to ślepa przyroda, ale jak ścisłe z człowiekiem współpracuje! W duszy Polaka wytwarza ona jakby drugi swój prąd, który wespół z nią myśli, prąd sympatji, czci i nadziei. Wisła była w Polsce rzeką świętą — była żywiołem, budzącym nieraz grozę, ale nade wszystko żywiołem dobroczynnym, któremu człowiek zawierzał płon swojej pracy, i zawdzięczał wylot na świat. Ona jako łącznik wytwarzała wyobraźnię życia społecznego i historycznego. Z niej wyloniła się w legendzie Meluzyna polska: Wanda, córka Kraka, rusałka, poświęcająca się za plemię, któremu do morza chciał groźnić drogę Niemiec. Ona „leży w naszej ziemi” dla tego, że „nie chciała Niemca”.

Wielcy poeci nie rodzą się w pustce duchowej. Kolebką poetów są nie biblioteki, lecz takie środowiska poetyckie, jak lud rodowity, który tak żył się z przyrodą, że nie wiadomo, gdzie się kończy żywioł a zaczyna człowiek. Gdy się wczytamy w genialną „Legendę” Wyspiańskiego o Wandzie i Wiśle, zobaczymy, jak cudownie na tamtych dwu piętrach przyrody i ludu nadbudowuje się trzecie, wytworzone w kulturze literackiej i to nie mechanicznie, lecz zawsze z nowych natchnień, powtarzających wizję ludu. Wyspiański stał się wielkim poetą narodowym przez to, że powtórzył w sobie proce, jaki odbywał się w duszy ludu, formującego mit. Wyspiański wpatrując się od dzieciństwa w Wisłę pod Wawelem, obudził w sobie poetycką wyobraźnię przestrzeni polskiej, mierzonej biegiem wody, i wyobraźnią czasu historycznego. Odkrył tajemnicę legendy, wskrzesił Wandę w czasach, kiedy niewytłumaczone przecucie budziło się w duszy narodu, że Wisła znowu w całej swej rozciągłości ze swoim dorzeczem stanie się uzasadnieniem bytu polskiego i prawem dostępu do morza.

Przytoczmy tutaj dla przykładu motyw Wisły — jak się pokazuje — nie tylko odgrywa realną rolę w geografji Polski, ale przepliwia wkróć całą strukturę cywilizacji aż do najsobtelniejszych dziedzin twórczości poetyckiej. Ta Wisła psycho-fizyczna ma rozległe dorzecze w polityce, gospodarce, w układzie stosunków etnicznych, ale też przenika psychikę Polaka jako motyw samopoczucia narodowego i jego wzruszeń poetyckich. Żyje z nami swoją dobroczynnością i wybuchami gniewu w powodzie, swoim krajobrazem, płyną z jej falami nasze dzieje, nasza chwala, troski i nadzieje. Takimi motywami żywiona jest dusza i wszystko, co ona tworzy. One tłumaczą tajemnicę przywiązania do ziemi, one poszerzają duszę twórcy cywilizacji i sprawiają, że wielki artysta, który wchłoniął w siebie te motywy (Chopin!) jest niby serce w wielkim dzwonie szarmonizowanej cywilizacji narodu: — przemawia genjusz narodu. Na jednostkę pracuje cała cywilizacja odwieczna, wszystkie tajemnice przyrody i skarbów kultury. Jednostka tem rośnie, tutaj źródło potęgi indywidualności twórczej.

Jakże wobec tego ubogo i obłudnie wygląda doktryna samoródtwa talentów, izolowanych od życia narodowego, od tych pierwiastków uczuciowych, które mają moc spajania jednostki z życiem najbliższego środowiska ludzkiego. Krótkotrwałe są i zawodne próby opierania twórczości na jakichś poszczególnych wątkach wziętych w oderwaniu, na wyobraźni np. murzyn (jak to bywa modnie), choćby bezpośrednio na przyrodzie. Trzeba mieć w duszy nie same przedmioty zauważone, lecz potencjał psychiczny środowiska, które je przeżywa. Ten potencjał — to rasa w artyście.

Rychło też zastygają w powietrzu głoszone co jakiś czas hasła uniwersalizmu kosmopolitycznego i bezosobistego. hasła sztuki bez tonu i barwy narodowej. Próbuja tych hasel i dochodzą nieraz do pewnych w sztuce zdobywszy ludzie wychowani przez rodziców z duszą kompletną w atmosferze wielkiej sztuki narodowej; sami jednak pokolenia twórczego nie stworzą. To samo dzieje się z doktrynerami społecznymi. Się dają im rasa. Po tem następuje degeneracja, gdy się z niej wyzują.

Pogląd tego rodzaju na źródła twórczości cywilizacyjnej ma za sobą tę prostą sensowność, że nie stwarza osobnych praw psychologicznych dla pisarzy i artystów. Każdy człowiek cywilizowany ma duszę tego samego typu. Kultura czyni go przez to dobrym obywatelem, że wszystko rozumie i odczuwa koło siebie w łączności. I to poczucie organiczności życia sprawia, że każdy uważać się może za współtwórcę cywilizacji i wydobywa dla niej z siebie najlepsze siły.

Zygmunt Wasilewski
Warszawa

DAWNE CIEKAWOSTKI

CO SIOSTRA ERNESTA RENANA ZOBACZYŁA W RZESZOWIE

Przed niewielu tygodniami ukazała się niewielka książeczka, zawierająca niewydane wrażenia i opisy podróże siostry Ernesta Renana*). Pierwsza część tego tomiku dotyczy Polski. Henryeta Renan spędziła, przypominam, lata 1842—50 jako nauczycielka w domu Andrzeja Zamoyskiego, w Klemensowie lubelskim. Z tej to dalekiej lubelskiej krainy pisywała często listy do brata, przechodzącego podówczas ciężki kryzys duchowy w paryskim Saint Sulpice. Krytyka dość zgodnie podnosi wielki wpływ tych listów na kierunek akatolicki, jaki wybrał wreszcie przyszły autor „Życia Jezusa”.

Nie o to nam tu dziś jednak pojdzie. W papierach po Henryecie znaleziono oto również rodzaj dziennika podróży do Klemensowa. Jeden z noclegów przypadł na Rzeszów. Wrażenia Henryety są tak nieoczekiwanie ciekawe, że nie wahamy się ich tu podać.

Pisze nasza podróżniczka pod datą 30 kwietnia 1842, że nie zapomni nigdy obrazu oberży rzeszowskiej. Mieściła się ona, jak się okazuje w gmachu, a raczej w sali rzeszowskiego teatru... By dojsć do naszych komnat, trzeba było przebyć salę teatralną, zaś z tych pokoi można było mieć pełny widok na scenę i widownię. Nocleg składał się z wiązki słomy, którą się kładło na podłogę... W nagrodę mieliśmy za to co wieczór spektakl co się zowie. Była to groteska podniesiona do potęgi. Na tej mizernej scenie odgrywano sztuki Raupacha, a nawet „Zbójców” Schillera.

Na parterze znów tegoż samego domu znajdowała się podówczas wystawa figur woskowych: pokazywano tam Jezusa Chrystusa z Apostołami oraz Matkę Boską. Opodal można było podziwiać Ludwika XVI. ściskającego rękę Lafayette'a oraz Marję Antoninę siedzącą obok Charlotte Corday, zabójczyni Marata. „Tak to rzeczy francuskie interesują nawet ludek rzeszowski”.

Tyle Henryeta Renan. My, ze swej strony, dodac musimy, że podróżując z Zamoyskimi, nasza Francuzeczka dysponowała na pewno najlepszymi możliwościami, jak to sama zresztą parokrotnie wspomina. Tak np. w Wieliczce mieszkało nasze towarzystwo w sali balowej (gdzie to wtedy mogła się znajdować ta sala, której dziś wogóle niema!), zaś w Podgórzu, gdzie przypadł był pierwszy polski nocleg, mówi Henryeta wręcz o „najpiękniejszej oberży miasta”, poczem następuje bliższe określenie „la plus malpropre que j'eusse jamais vue, une auberge polonaise en un mot”.

Swego zlego pierwszego wrażenia o Polsce nie miała się nigdy wyzbyć Henryeta Renan. Przez cały czas swego pobytu w Lubelszczyźnie nie nabyła ani trochę głębszego wglądu w polską rzeczywistość. Wyniesie tylko wysokie pojęcie o polskim brudzie, który notuje wszędzie od ludu po arystokrację, i wielką litość w pierwszym rzędzie dla ludności żydowskiej, znajdującej się niżej jeszcze, stwierdza, od polskiego chłopca.

Ta Bretonka nie znajdzie nawet cieplejszych słów dla nabożności polskiej. Z przekąsem zaznacza, że kiedyś w czasie nabożeństwa w dzień Zielonych Świątek przeraziła się, sądząc, że zdarzyła się w kościele jakaś katastrofa: było to tylko wolecie modlącego się tłumy, który wykrzykiwał: „Boże! Pan Jezus! Święta Marja!”.

Raz jeszcze tylko wymieni charakterystyczne polskie słowo. Oto zaznacza, że chłop polski, na jakiegokolwiek pytanie, choćby na „ile macie lat?”, odpowiada stale wzruszeniem ramion, albo wiecznym „nie wiem” — „qu' ils placent partout et toujours”.

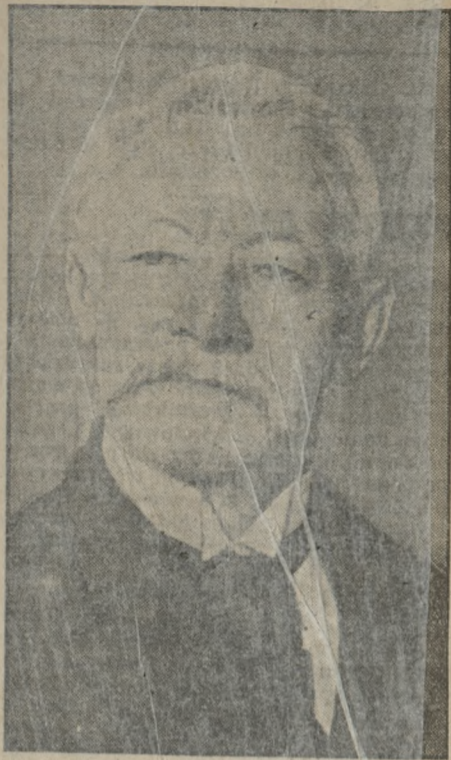
Nieszczególne pojęcie miał Ernest Renan o Polsce, sądząc z opowiadań siostry...

Dr. Władysław Folkierski.

Kraków.

*) Henriette Renan: „Souvenirs et Impressions”. (Nouvelle Bibliothèque Romantique t. I.) Paris. Renaissance du Livre.

S. p. Antoni Bederski

Wiadomość bolesna. Znany, cichą, głęboką miłością i wdzięcznością otoczony wieloletni b. dyrektor Biblioteki Raczyńskich śp. Antoni Bederski rozstał się z tym światem w nocy z soboty na niedzielę.

Urodzony (1848 r.) w Wysoce pomorskiej, ukończył gimnazjum chełmińskie. Następnie studiował filologię klasyczną w Berlinie i Wrocławiu, tudzież języki słowiańskie u prof. Nehringa. Później poświęcił się bibliotekarstwu, będąc czynnym w Bibliotece Uniwersyteckiej wrocławskiej w latach od 1878 do 1891. Gorący patriota, czasu swego pobytu w Wrocławiu prowadził tajną robotę na Górnym Śląsku, budząc w Ślązakach polskiego ducha narodowego, ucząc języka polskiego i polskiej pieśni. W tym też okre-

sie redagował i wydawał tajnie przez siedm lat „Nowiny Śląskie” — jako urzędnik pruskiej Biblioteki Uniwersyteckiej. Był to ów cichy heroizm Polaka w niewoli, gotowego zawsze i wszędzie do największych ofiar dla Polski. Z Wrocławia przeniósł się następnie ze względów rodzinnych do Poznania i tu w r. 1891 uzyskał posadę drugiego bibliotekarza. Na tem stanowisku wytrwał poprzez późniejsze czasy szczególniejszego nacisku germanizacyjnego — z całą zaciętością broniąc placówki wielkiej doniosłości. Zwłaszcza w okresie panowania dykcji niemieckiej.

Biblioteka Raczyńskich powołana została z myślą zastąpienia wyższej uczelni polskiej, której w Poznaniu nie mieliśmy. W niej, obok pracowników naukowych, miała przedewszystkiem młodzież zagrzewać się do studjum rzeczy ojczystych. O tej młodzieży pamiętał z całą pieczołowitością śp. Bederski. Udzielał jej rad i wskazówek, podsuwał odpowiednie dzieła i zachęcał do pracy. I stało się, że gdy przy biurku dyrektorskim przydykował nie znający języka polskiego Niemiec, tuż pod jego boki wyrastała kuźnia myśli polskiej. Między śp. Bederskim a młodzieżą wytworzyła się atmosfera najszczerzej ufności i cichego porozumienia. A kiedy dyrektorzy Niemcy zaczęli forsować przy zakupie dzieł germanizatorskie, młodzież, idąc za wskazówkami śp. Bederskiego, zgłaszała swe żądania nowych dzieł polskich. W ten sposób ratował część funduszy na zasilanie Biblioteki dziełami polskimi. Był więc śp. Bederski na swem stanowisku prawdziwym duchem opiekuńczym Biblioteki. Zasługa cicha, skryta, o której wiedzieli tylko zaufani.

Przed dwoma laty obchodził swoje 35-lecie pracy w Biblij. Raczyńskich, przechodząc jednocześnie w stan emerytalny. Mimo to przecież pracował do ostatniej chwili przy umiłowanym warsztacie, gdzie niespodzianie zaskoczyła go nieubłagana śmierć. Cześć pamięci gorącego patrioty i niestrudzonego pracownika.

Szczyty i głębiny

Rozmiary kuli ziemskiej, dźwigającej na swych barkach nasz cały świat, są tak wielkie, że wszystkie najznaczniejsze nierówności terenu, najwyższe pasma górskie, największe głębiny oceanów — są równie zaledwie jednej sześćset trzydziestej względnie jednej siedemset osiemdziesiątej części promienia ziemi.

W rzeczywistości jednak znajdują się na naszym globie olbrzymie pasma górskie o potężnych szczytach, a także ogromne obszary oceanów o bardzo wielkich głębiniach. Wśród łańcuchów górskich naszej ziemi wyróżniają się wyjątkową wysokością azjatyckie Himalaje, oddzielające na przestrzeni niemal 2 tys. km., na kształt potężnego muru granicznego, Indie Angielskie od Tybetu. Tam to znajduje się ów niezdołany jeszcze przez człowieka szczyt świata Gaurisankar, wznoszący swe wiecznie ośnieżone, niedostępne czoło na 8840 metrów ponad poziom morza. I wogóle góry azjatyckie posiadają liczne szczyty o wysokości, przekraczającej 8 tysięcy metrów: n. p. Dapsang pasma Karakorum wznosi się na 8618 m., Kindzindzyna na 8582 m., a Dhoulagiri na 8180 metrów.

Najwyższe szczyty gór, znajdujących się w innych częściach świata wnoszą swe ośnieżone kopuły na wysokości, nie sięgające nawet 7 tys. metrów. W Ameryce Południowej szczyt Aconcagua najwyższy punkt najdłuższego na ziemi pasma górskiego, Kordyljerów, ma 6970 metrów wysokości, zatem o blisko 2 kilometry mniej, niż Gaurisankar. W Ameryce Płn. szczyt Logana wznosi się na 5940 metrów nad poziom morza; jest zatem niemal o 3 tysiące metrów niższy od najwyższego szczytu.

Czarny ład afrykański jest stosunkowo mało górzystą częścią świata; toteż najwyższa góra Afryki, wygasły wulkan Kilimandżaro, mierząca 6010 metrów, nie jest częścią jakiegoś poważniejszego pasma górskiego.

Jakiż jest najwyższy szczyt Europy? Jeżeli do naszej części świata zaliczymy obszar Kaukazu, to tam należy szukać najwyższych wzniesień europejskiego kontynentu. Bowiem dwie słynne góry kaukaskie Elbrus wysokości 5642 i Kazbek wysokości 5044 m., dystansują najpotężniejsze szczyty już bezspornie europejskich Alp. Jednak zwykle szczyt alpejski Mont Blanc jest uważany za najwyższą górę Europy, a obszar Kaukazu zaliczany do Azji.

Najwyższa góra kontynentu australijskiego nosi nazwę naszego bohatera narodowego, Kościuszki i mierzy 2236 metrów wysokości; nadal jej to miano słynny polski podróżnik Strzelecki. Potężne w stosunku do obszaru ładu wzniesienia znajdują się na wyspach archipelagu Hawajskiego, są to łagodne zbocza olbrzymich działających wulkanów: jeden z nich — Mauna Les — mierzy 4768 metrów, a drugi — Mauna Nea — 4203 merty wysokości.

Do r. 1926 sądzono powszechnie, że największa głębia znajduje się niedaleko wyspy Mindanao archipelagu Filipińskiego na oceanie Spokojnym. Liczy ona 9780 metrów, czyli najwięcej z pośród sporego grona głębin przedwojennych, z których największe — mierzą 9400—9700 metrów i znajdują się także w południowo-zachodniej części Pacyfiku.

Tymczasem odkrycia epoki przedwojennej przeliczywały te wszystkie głębiny, które przez czas dość długi uważano powszechnie za największe.

W r. 1926 niemiecki statek „Emden” natrafił swą sondą na głębiny, mierzącą 10793 metry, czyli o przeszło 1000 metrów większą od głębi Mindanao. A w roku następnym sondy okrętów, badających głębię Pacyfiku, natrafiły aż w 43 wypadkach na przeszło 10 tysięcy metrów mierzące przepaści wodne!

Na innych oceanach nie napotymano tak wielkich głębin, jak w południowo-zachodniej części Pacyfiku, największa znana głębia Atlantyku — na północ od wyspy Portorico — ma 8341 metrów, a maksymalna głębia oceanu Indyjskiego niewiele przekracza 7 tysięcy metrów. Naturalnie przeciętna głębokość tych oceanów jest znacznie mniejsza od tych głębin maksymalnych i waha się w granicach od 3300 do 4100 metrów.

W przyrównaniu do rozmiarów kuli ziemskiej nasze potężne szczyty i głębiny maleją do rozmiarów bardzo niewielkich, a w stosunku do innych zjawisk astronomicznych, np. wysokoków i płam na słońcu — kurczą się do rozmiarów nieledwie mikroskopijnych. St. Cz.

Życie za kratami

Oryginalny prelegent — Co będzie na obiad? — Straszne milczenie.

Trzeba przyznać, że londyńska radiostacja potrafi zestawiać interesujące i oryginalne programy. Niedawno temu radioamatorzy mieli sposobność wysłuchania odczytu o angielskim więziennictwie.

Prelegent był nie żaden uczony prawnik, dyrektor więzienia lub profesor kryminalistyki, lecz jeden z byłych „pensjonarzy króla Jegomości”, który przed paru miesiącami odzyskał wolność, po odcierpieniu czteroletniej turmy w domu karnym w Parkhurst. Człowiek ten zatem miał dość czasu, aby dokładnie zapoznać się z warunkami bytowania „za kratami” i obserwacje swoje przedstawił z wielką znajomością rzeczy i całkowitą, jak się zdaje, obiektywnością. Do wygłoszenia odczytu otrzymał upoważnienie od miejscowej władzy więziennej. Prelegent relacje swe zakończył słowami: „Niech Pan Bóg każdego uchroni od „paki”. Zbrodni popełniać nie warto”.

Były więzień szeroko rozwdził się na t. o żywieniu aresztantów. Specjalna komisja kontrolna ma za zadanie przypilnować, aby jedzenie było pożywne i urozmaicone. Wydzielane są potrawy: pierwszej i

drugiej kategorii, w zależności od orzeczenia dyrektora zakładu. Jadło zaprawiane bywa obficie mlekiem i margaryną; jarzyn daje się możliwie dużo i chleb czarny jest smaczny. Śniadanie pozostaje zawsze bez zmiany i składa się z polewki, kawałka chleba i herbaty. Na obiady i wieczery wydziela się jedzenie z cyklu osiemnastu potraw, następujących w zmiennej kolejności w ciągu miesiąca, tak, że „pensjonarze” wiedzą już naprzód, jaka strawa ich czeka. Lista tych dań jest następująca: Słonina z fasolą, konserwy mięsne, pekielwina, pieczeń wołowa, sztuka mięsa i pudding, potrawka barania, zupa jarzynowa, Irish Stew, paszlet z słoniny, paszlet z mięsa, pudding mięsny, pieczeń barania, wieprzowina z knedlami, paszlet z ryb, paszlet Sheperda, rosół, gotowana cielęcina. W niektórych więzieniach niektórzy skazanci od czasu do czasu jadają wspólnie. W żargonie więziennym nazywa się to: „proszonym obiadem” lub „table d'hôte”.

Codzienne życie więzienne z natury rzeczy jest niezmiernie monotonne. Wieczorem, po pracy, dozwolone są zajęcia rozrywkowe. Można korzystać z biblioteki. W ten sposób prelegent sam zapoznał się z klasykami angielskimi. Niektórzy uprawiają muzykę na skrzypcach, harmonice lub flecie, inni wykonują ręczne robotki. Największą karą dla uwięzionych, jest zakaz prowadzenia jakichkolwiek rozmów. Przymusowe milczenie dla jednostek odsiadujących kilku lub kilkunastoletnie więzienie, jest rzeczą wręcz straszną a możliwość hodowania w celi jakiegobądź żywego stworzenia stanowi niewymowną ulgę dla wykołajców. To też nagrodą za wzorowe sprawowanie się, władza więzienna zezwala na utrzymanie w celi — myszy. „Wynagrodzeni” w ten sposób więźniowie, otrzymują próżne puszki po konserwach, w których urządzają gniazdzka dla swych ulubieńców. Prelegent jest zdania, że zwierzę jako współtowarzysz celi więziennej, wpływa niezmiernie dodatnio na utrzymanie równowagi duchowej skazanca, wobec czego należałoby zezwolić na utrzymanie innych zwierząt, przedewszystkiem ptaków.

Ex - więzień opowiadał dalej, że próby ucieczki zdawały się, za jego przebywania za kratami, kilkakrotnie, lecz kończyły się zawsze dla zainteresowanych nieomyślnie. Życie takich niefortunnych schwytych uciekinierów nie jest godne zazdrości. Roztacza się nad nimi szczególnie ostry nadzór. Noc rozpoczyna się dla nich już o siódmej wieczorem — wtedy bowiem zabiera im się odzież — a jest to noc straszna, gdyż cęła pozostaje oświetlona aż do ранnego brzasku, w celu bezustannej obserwacji. Charakterystyczną jest klasyfikacja skazańców przez współtowarzyszów niedoli. „Oszuści” nie cieszą się w więzieniu popularnością. Zręczni złodzieje są podziwiani. Także mordercy są „towarzysko” możliwi, o ile są w stanie czyn swój rzeczowo umotywić. Kr.

Dodatki rodzinne dla robotników fabrycznych we Francji

We Francji istnieją międzyfabryczne kasy, wypłacające pracownikom przedsiębiorstw należących do danej kasy, dodatki rodzinne. Instytucja ta jest wynikiem troski o odpowiedni przyrost ludności, tak

slaby we Francji, iż przemysł musi spro-wadzać robotników z innych krajów. Na terenie całej Francji istnieje takich kas 224, grupują one około siebie 23.000 zakładów, zatrudniających 1.700.000 robotników. W ciągu tylko jednego roku 1928 wypłaciły one tytułem zasiłków rodzinnych 290 milionów franków. Zasiłki te wypłaca się w następującej skali: miesięcznie za 1 dziecko 28 frk., za 2 dzieci 67 frk., za 3 dzieci 116 frk., za 4 dzieci 182 frk., za 5 dzieci 255 frk., za 6 dzieci 382 frk. Jakie daje to rezultaty? Przeprowadzone obliczenia, obejmujące do 400.000 pracowników, korzystających z kas, pokazały, iż rzeczywistość urosła tu liczba urodzin i zmniejszyła się śmiertelność wśród dzieci. Gdy bowiem na 100 osób w całym kraju liczba urodzin wynosiła w r. 1926 1,90, w roku 1927 — 1,88 i w roku 1928 — 1,82; wśród pracowników kas wyrównawczych wynosiła ona w tych samych latach 4,07, 4,5 i 7,49. Gdy w całym kraju śmiertelność dzieci wynosiła 9,1%, wśród pracowników objętych powyższą statystyką tylko 7,14%.

Kompozytorzy muzyki jazzowej

Dwa wieczory jazz-muzyki Wienera i Douceta.

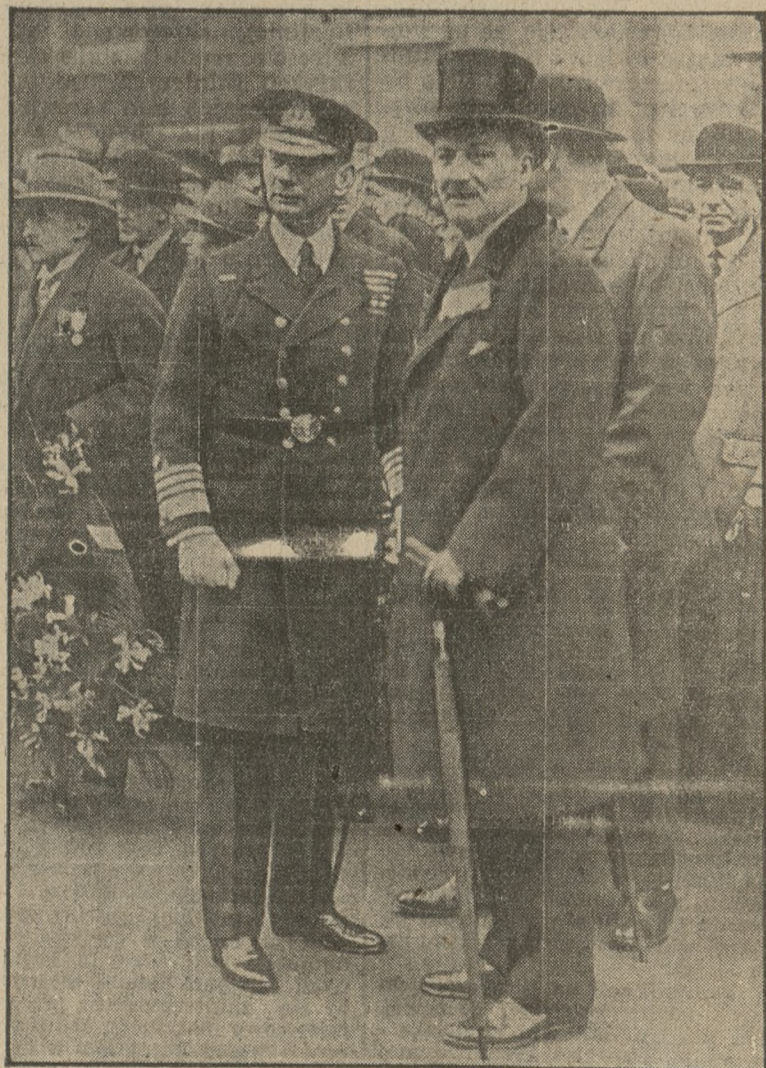
Nielada sensacją dla Poznania będą występy sławnych paryskich jazz-pianistów: Jeana Wienera i Clementa Douceta, którzy wystąpią z oryginalnymi, odmiennymi programami dziś i jutro wieczorem w Auli uniwersyteckiej. Wiener i Doucet to sławni kompozytorzy muzyki jazzowej, dziś tak rozpowszechnionej w naszych salonach. Wiener i Doucet byli pierwsi, którzy w Paryżu zaklimatyzowali amerykańskie Bluesy i Charlestony. Artyści ci przystosowali tańce te do smaku europejskiego w ten sposób, że pozostawiając oryginalne melodie, wszczepili w tańce te swoisty sposób wykonawczy i na tej drodze udało się artyście muzykę amerykańską do najwyższego stopnia uszlachetnić.

Wiener i Doucet to dwie krańcowe różne indywidualności artystyczne, co tak szczególnie ciekawie odbija się w ich grze. Gracich staje się dla słuchacza bardzo interesującą, powiedzieć by można, że charakter ich gry przybiera formę pojedynku, po którego zakończeniu stroną zwyciężoną jest publiczność.

Wiener wydobyla wszelkie barwy ze swego instrumentu, wszystkie nuance dźwiękowe orkiestry jazzowej. Jego wiadomości, to świat tajemniczych sił jakiegobądź „Ariela” czy „Coppeliusza”, to domena zaciekłości i nieokielzanego temperamentu. Przy wykonaniu „Niebieskiego tańca diabłów” ma słuchacz to uczucie, jakoby wokoło niego duchy wykonywały orgje dzikich tańców.

W przeciwieństwie do tych spontanicznych popisów techniki, Doucet zdaje się igrać z klawiszami, ozdabiając pięknymi i delikatnymi arabeskami burzliwe melodie swego kolegi. Doucet imituje śpiew ptaków, maluje ognie sztuczne, daje złudzenie plusku fontanny i tak wraz z Wienerem upiększają amerykański tańca, nadając im szatę niezwykle pociągającą.

Programy obu wieczorów składają się z Bluesów, Charlestonów i Fox-Trotów naj-sławniejszych kompozytorów jazzowych, a wykonanie tych tańców przez Wienera i Douceta, daje słuchaczowi wieczór pełen pięknych wrażeń.

Nowy admirał floty brytyjskiej Roger Keyes. Admirał Keyes odegrał znaczną rolę w czasie wojny światowej, zwłaszcza przy blokadzie portu w Zeebrugge.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Czego można spodziewać się po Ameryce?

W ubiegłym roku Stany Zjednoczone ułokowały zagranicą o 20 proc. mniej kapitałów, niż w r. 1928. Zamiast 2 miljardów i 96 milionów, eksport kapitałów z Ameryki wyniósł zaledwie (1) 1.678 milionów dolarów. Zachodzi pytanie, czy zjawisko zwiężenia się lokat zagranicznych kapitału amerykańskiego może uchodzić za stałe, czy też konjunkturalne, przejściowe? Pytanie to interesuje całą Europę (za wyjątkiem Anglii i Francji), spragnioną ożywczego wpływu złota amerykańskiego.

Ekspert finansowy amerykański, dr M. Winkler, specjalizujący się w badaniu lokat zagranicznych, zwraca uwagę, że w Stanach Zjednoczonych istnieje ścisła łączność pomiędzy bilansem handlowym, a eksportem kapitałów. Uważa on, że jeżeli Amerykanie pragną, aby obecny kryzys giełdowy nie przerodził się w wielki kryzys ekonomiczny, to nie wystarczy zastosować w kraju wielkiego planu robót publicznych, ostatnio przez prezydenta Hoovera ustalonego. Konieczne na to jest utrzymanie poziomu eksportu amerykańskiego.

Europa pozostaje ciągle jeszcze głównym klientem U. S. A., ale bilans płatniczy między Europą a Ameryką wydaje się ulegać zmianom na skutek kryzysu giełdowego. Przemysł luksusowy starego kontynentu odczuwają ścieśnienie się amerykańskich rynków zbytu, a również dopływ pieniędzy, pochodzący ze źródła turystyki amerykańskiej, będzie w r. 1930 niższy niż w latach poprzednich. W konsekwencji dopływ środków pieniężnych do Europy zmniejszy się, podczas gdy obciążenia z tytułu długów pozostaną niezmiennione, co w konsekwencji musi pociągnąć za sobą zmniejszenie się zakupów europejskich w Ameryce.

Ażeby uniknąć tego niekorzystnego dla Stanów Zjednoczonych ukształtowania się konjunktury, dr Winkler widzi tylko jeden sposób. Ameryka winna stosować identyczną politykę finansową, co w latach poprzednich, t. j. udzielając Europie na wielką skalę pożyczek, zwiększyć jej siłę kupną, ażeby mogła ona wchłonąć i zapłacić nadwyżkę produkcji amerykańskiej.

Winkler więc doradza Stanom taką samą w stosunku do Europy politykę, jaką się zazwyczaj stosuje wobec wielkich dłużników: przychodzi się im z pomocą, daje się im żyć, zapewnia się im możliwość pracy, aby kiedyś, w przyszłości długi swe uregulować mogli.

Swoją drogą, przykład Stanów Zjednoczonych jest pouczający, szczególnie dla nas, Polaków. Według przedwojennych wzorów zdawałoby się, że po wojnie Stany, mając świetny bilans płatniczy, powinny przestać troszczyć się o bilans handlowy i pozostawić kształtowanie się wymiany towarowej z zagranicą automatycznie ekonomicznej. Nic podobnego! Cła ochronne Stanów należą do najwyższych w świecie, a obecnie maszyna państwowa pracuje nad nową taryfą celną, która ma przynieść dalsze ich podwyższenie; następnie często udebla się pożyczek, pod warunkiem zakupu towarów amerykańskich, zaopatruje się trąsty eksportowe w nadzwyczajne przywileje itd. Jak widzimy, polityka amerykańska nie wyrzekła się hasła aktywizacji bilansu handlowego, mimo dodatniego bilansu płatniczego. Cóż dopiero mówić o Polsce i jej potrzebach forsowania wywozu! Aleć, w dużej mierze, i do tego trzeba kapitału...

Krótkie informacje gospodarcze

— Polski tranzyt towarowy przez Rumunję odbywa się regularnie. Polska importuje ze wschodu przeważnie stare żelazo, bawełnę i towary kolonialne. Dochody kolei rumuńskich wynoszą z tranzytu polskiego około 200 milj. lei.

— Dzienniki rumuńskie informują, że kurs zagraniczny dla zbóż stale się podwyższa. Propozycje kupna zbóż na terenie Rumunii są bardzo liczne, jednak sprzedawcy zachowują pewną rezerwę.

— Rada komisarzy ludowych w Sowiecie postanowiła skasować wszystkie targi doroczne od 1 kwietnia r. b., między innymi też targi w N. Nowogrodzie, Baku i w Irbieci (Syberja).

— Min. komunikacji na Litwie projektuje zniesienie taryfy kolejowej osobowej.

— Fuzja między Bankiem angielsko-czechosłowackim, Praskim kredytowym i Czeskim Bankiem Handlowym została zdecydowana. Nowy bank przyjmie nazwę Anglo-Czechosłowackiego Banku Kredytowego w Pradze, z kapitałem 235 milj. kc.

Drogi ekspansji rolniczej do Niemiec

Piszą nam z kół czytelników:

„Kurjer Poznański” z 22 marca, podaje nam bardzo aktualny artykuł wstępny na temat traktatu handlowego z Niemcami. Czytelnicy dowiadują się, że duży procent eksportowanych produktów rolnych szedł w ostatnich latach do Niemiec. Lecz cały wóz polski był dotąd niewysoki, przeto ilości wychodzące do Niemiec były razem wzięwszy skromne. Są dziedziny, w których traktat jest dla nas niekorzystny, a groźnym może być dla polskiego przemysłu i handlu — należałoby więc wyzyskać go dobrze przynajmniej w tym kierunku, który Polsce może być pożytecznym — w kierunku eksportu rolnego.

Chodzi teraz o wyścig dwóch ekspansyj: sąsiadów naszych do Polski, i naszej do Niemiec. Że Niemcy swoje możliwości ekspansji na Polskę wyzyskają w 100 proc., jesteśmy tego pewni — trzeba odpowiedzieć przynajmniej równą siłą i organizacją. Kraj nasz, którego ludność w 3/4 składa się z producentów rolnych, w biegu swego rozwoju musi i będzie dążyć do zwiększenia wywozu i zdobycia coraz szerszych rynków zbytu. Jak ważną, a zarazem jak trudną jest rzeczą zdobyć rynek zagraniczny nawet przy silnej i celowej organizacji, mamy właśnie przykład na eksporcie żyta. Walka o zdobycie rynku niemieckiego nie będzie łatwa; przekonamy się o tem, gdy tylko będziemy chcieli wydajnie zwiększyć nasz drobny obecnie wywóz. Wprawdzie eksport polskich produktów spożywczych do Niemiec w roku 1929 wynosi zaledwie 10 proc. ogólnego importu tych produktów, jednakże rynek niemiecki opanowali, oparci na wspaniałych organizacjach i doświadczeniu, najpierw eksporterzy świata i dobrocią swego produktu, nadzwyczajną rzetelnością, a niemniej umiejętnym podaniem towaru wypierają nawet miejscowe niemieckie wytwory.

Mimo to walkę o rynek niemiecki dla naszych wytworów spożywczych podjąć musimy — a gdy włożymy dużo metodycznej pracy, to ją wygramy. Wygrana zaś znaczyć się będzie gospodarczym rozwojem naszego państwa, czego nam tak bardzo potrzeba. Pracę rozpocząć trzeba od sumiennego zbadania terenu zamierzonej ekspansji i od dokładnego zapoznania się z metodami konkurencji. Informacje czerpać musimy gdzie się da i studjować przedmiot pilnie i skwapliwie. Ciekawe na ten temat pouczenia znaleźliśmy w świeżo wydanej rozprawie dr. Karola Brandta, (prof. Akademii Roln. w Berlinie), skierowanej głównie pod adresem rządu niemieckiego i stowarzyszeń rolniczych. Aktualne wskazówki znajdują tam zarówno sfery producentów, jak i handel, a wiele rzeczy blisko dotyczy konsumentów.

Prof. Brandt w broszurce swej p. t. „Kształtowanie się zbytu wytworów rolnych w ramach zapowiadającej się skutecznie polityki agrarnej” (Die Ge-

staltung des Absatzes landwirtschaftlicher Erzeugnisse im Rahmen einer erfolversprechenden Agrarpolitik) wykazuje nam przedewszystkiem, jak ściśle związane są z sobą interesy, na pozór tak sprzeczne — producenta i konsumenta i przeprowadza dowód, jak należy z wielką korzyścią stronom obu, interesom służyć. Rozpoczyna tem, że Niemcy jako kraj przemysłowy (3/4 konsumentów — odwrotny stosunek, jak w Polsce) dźwignąć się mogą tylko przez ekspansję przemysłu na rynkach zagranicznych. Ponieważ od zdolności płatniczej konsumentów zależy zbyt produktów wiejskich, przeto każda poprawa położenia przemysłu odbija się korzystnie na rolnictwie. Siła nabywczą konsumentów w Niemczech nie osiągnęła jeszcze wysokości przedwojennej, jednakże przez coraz szersze i lepsze stosowanie naukowych metod pracy stopniowo się podnosi. Ale jednocześnie zdolność produkcyjną rolnictwa niemieckiego, szczególnie drobnego, można również bardzo znacznie jeszcze podnieść i uczynić to konieczne należy, aby zmniejszyć import produktów spożywczych do Niemiec, wyciągający wielkie sumy zagranicę, gdyż około 1 1/2 miljarda mk. rocznie i pół miljarda za paszę. (A więc, jeszcze polski import traktatowy się nie rozpoczął, a już się myśli o zmniejszeniu go).

Narazie jednak stwierdza autor katastrofalną sytuację rolnictwa niemieckiego i konieczność użycia doraźnych środków ratunku. Istnieje kryzys niskich cen, zaostrożny jeszcze ich niestalością. Wielkie skoki cen powodują, że producent nie może zdążyć dostosować warsztatu do konjunktury i traci na tem niewpomiernie. Również fatalny wpływ wypierają skoki cen na handel, bo powodują duże ryzyko, czasem szybkie zarobki, częściej wielkie straty; stąd tendencja do asekurowania się. Na konsumenta wpływ chwiejności cen jest także jaknajgorszy, bo konsument płaci wszystkie maksima cen, natomiast obniżki cen odczuwa znacznie mniej, albowiem handel podczas spadania cen tworzy rezerwy jako asekurowanie na wypadek strat,niżając ceny sprzedaży mniej niż spadły ceny zakupu. Tymczasem rolnik interesuje bardzo pytanie, czy obniżenie ceny na jego produkt wywołuje przynajmniej zwiększenie spożycia. Otóż tak, ale tylko wtedy, gdy obniżka trwa dłużej i konsument może na nią liczyć. Można zatem powiedzieć, że tylko ustalenie cen pozwala wytwórcom i spożywcóm na przystosowanie się do konjunktury, a handlowi daje możliwość zmniejszenia kosztów i ryzyka do minimum. Jako główne powody nadmiernych wahań cen podaje prof. Brandt: 1. beładna podaż, 2. niewystarczający podział podaży, 3. ciśnienie remanentów i omawia sposoby przeciwdziałania, przyczem za powołanych wykonawców uważa spółki rolnicze. Jakie środki zaradcze wskazuje autor w swojej broszurce, o tem następnym razem. Z. G.

Zachodnio-Polskie Tow. Kredytowe Miejskie w Poznaniu

Dnia 27 marca rb. odbyło się walne zebranie członków Towarzystwa w lokalu Komunalnego Banku Kredytowego pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej, prezydenta p. Cyr. Ratajskiego.

Sprawozdanie z czynności Tow. oraz bilans z rach. zysków i strat za r. 1929 przedstawił zgromadzonemu członkowi zarządu p. Michciński, podkreślając, że pierwszy rok istnienia i działalności Tow. przypadł na okres ciężkiej depresji gospodarczej. Stan ten nie sprzyjał rozwojowi operacji kredytu długoterminowego wymagającego stałego i znacznego wzrostu kapitałizacji wewnętrznej. Rynek zagraniczny nie wchodził wogóle w rachubę. Mimo tak mało sprzyjających warunków, wśród których Tow. rozpoczęły swą działalność zamyka rok sprawozdawczy zrealizowaną emisją 2563 000 zł. W sumie tej misji się około 1 milj. pożyczek nowych zrealizowanych w gotówce oraz na sumę około 1 1/2 milj. t. zw. pożyczek konwersyjnych. Swymi listami towarzystwo starało się zainteresować przedewszystkiem miejscowe instytucje, obowiązane lokować część swoich kapitałów w listach o pupilarnej pewności i szerszą publiczność. Nadziejemy na zbyt papierów opiera Tow. na tem, że listy zastawne Tow. dają zupełne zapewnienie kapitału i dobrą rentowność.

Ogólny bowiem szacunek domów, na które emitowała Tow. listy w wysokości 2 1/2 milj. zł, wynosi około 15 milj. zł a ich handlowa wartość około 11 milj. zł. Na dzień 31 grudnia 1929 r. było zrealizowanych 76 pożyczek, przeciętna tych pożyczek wynosiła 33 700 zł. Najniższa 8 tys. zł, najwyższa zaś 157 000 zł. Stan przyznanych pożyczek wykazuje 184 pożyczki na sumę 5 800 000 zł; dla całej sumy ma Tow. zapewnioną lokatę. Również należy podkreślić, że Tow. ma do odrobienia lukę, jaka powstała po r. 1918 w amortyzacyjnym miejskim kredycie hipotecznym, który w Wielkopolsce i na Pomorzu zanikł. Rozbudowa tego kredytu przyczyni się także do podniesienia sił cen nieruchomości miejskich, gdyż omy obciążone dogodnym kredytem amortyzacyjnym stanowią łatwiejszy przedmiot obiegu handlowego. Okres sprawozdawczy jest pierwszym krokiem w rozwoju instytucji, przed którą leży duża przyszłość. Kurs listów zastawnych utrzymał Tow. na poziomie 91%.

Przedstawiony bilans na 31 grudnia 1929 r. zamykający się w stanie czynnym i biernym 2 811 869,88 zł. zatwierdzono.

W wyniku przeprowadzonych uzupełniających wyborów do obecnej rady nadzorczej wchodzi pp.: prezes — Cyryl Ratajski, Jan Słomiński, dyr. Banku Osadniczego, Maksymilian Pluciński, senator i radny, Wiktor Gładysz, Poznań, Walenty Kostenski właśc. nieruch. Gniezno, inż. Tadeusz Janicki, Bydgoszcz, Gułjan Sokółowski, Bydgoszcz, dr. Stanisław Woyda, adw. Toruń, Mazur Grudziądz, inż. Kowal-

czyk, Aleksander Ratajczak, Poznań, i Jan Komarnicki, Inowrocław. Zarząd spoczywa w rękach pp.: Tad. Adamczewskiego i Tad. Michcińskiego, dyr. w Komun. Banku Kredyt. w Poznaniu.

PODATKI I OPŁATY

(p) Ulgi podatku obrotowego od transakcji eksportowych. Minister skarbu w porozumieniu z min. przemysłu i handlu przyznał na podstawie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym następujące ulgi podatkowe w zakresie państwowego podatku obrotowego od transakcji eksportowych produktami gospodarstwa domowego, a mianowicie: 1. znizono od dnia 1 stycznia 1929 r. do pół proc. stopę podatku obrotowego od transakcji eksportowych jajami, 2. zawieszono od dnia 1 stycznia 1930 r. pobór podatku obrotowego od transakcji eksportowych jajami.

KRONIKA GOSPODARCZA

(t) Echa apelu p. Dewey'a. Ostatnio — jak wiadomo — wystąpił doradca finansowy rządu polskiego p. Dewey z wezwaniem do społeczeństwa, by ubierało się w perkal i sztuczny jedwab, jako materiały wyrobu przemysłu krajowego. Apel ten wywołał na lamach prasy szereg refleksyj podkreślających słusność udzielanych rad. W nawiązaniu do wspomnianego wyżej wystąpienia p. Dewey'a, warto podkreślić rolę Międzynarodowych Targów w Poznaniu, które najbardziej może, bo praktycznie, przyczyniają się do „perkalikowej” propagandy, corocznie bowiem poważne ilości miejsca terenów targowych zajmują ekspozycje produkcji perkalu i sztucznego jedwabiu. Również i w roku bieżącym, jak się informujemy, stoiska fabryk wyrabiających perkal i sztuczny jedwab znajdują się w szeregu conajświetniejszych stoisk targowych.

(k) Zwrot cel przy wywozie zboża. Min. przem. i handlu przedłużyło do 31 lipca r. b. moc obowiązującą rozporządzenia w sprawie zwrotu cel przy wywozie zbóż, oraz produktów rolnych.

(k) Wywóz masła do Szwajcarii. Wobec wprowadzenia przez Szwajcarię cła odwetowego na masło austriackie, władze celne wprowadziły obowiązek dołączenia do wszystkich transportów masła zagranicznego świadectw pochodzenia towaru, począwszy od dn. 21 marca, w przeciwnym bowiem razie także i transporty masła nieaustriackiego podlegać będą dodatkowej stawce celnej. Wspomniane świadectwa pochodzenia muszą być wystawione w jednym z trzech języków urzędowych Szwajcarii (francuskim, niemieckim lub włoskim) i powinny zawierać wszelkie okładne dane stwierdzające, że masło nie jest austriackiego pochodzenia (dokładne określenie przesyłki, podanie pochodzenia masła, adres nadawcy). Legalizowanie świadectw pochodzenia przez szwajcarskie konsulaty nie jest wymagane.

(k) Eksport włókienniczy. Eksport włókienniczy z Polski posiada naogół od lat kilku tendencję wzrostową, która w r. 1928/29 doznała znacznego wzmocnienia. Wzrost ogólnego eksportu półfabrykatów oraz wyrobów gotowych włókienniczych wyniósł w r. 1929 80 proc. w stosunku do r. 1928, przyczem wywóz przedstawia wartość około 200 milj. zł. Do wzrostu przyczynił się przedewszystkiem przemysł wełniany. Wywóz przędzy wełnianej wzrósł w r. 1929 o 103 proc., wywóz tkanin wełnianych — o 112 proc. Rozwój eksportu dotyczy również galerii t. zw. nowych, a więc przemysłu jedwabiu sztucznego i jutowego. Eksport jedwabiu sztucznego wyniósł w r. 1928 zaledwie 38 t., a w r. 1929 doszedł już do 522 t. Natomiast największą gałąź naszego włókiennictwa — przemysł bawełniany, nie wykazuje wzrostu ekspansji eksportowej, który to wzrost byłby możliwy tylko przy bardzo wydatnej pomocy państwa.

Z WYDAWNICTW

(z) Ustawa o podwyżkach cel w Niemczech. Uchwalona przez Reichstag i Radę państwa ustawa o podwyżkach cel na pszenicę, owies i jęczmień weszła w życie. Ustawa o podwyższeniu cel na otręby, mąkę i tluszcze, kartofle i cukier, weszła w życie dn. 29. bm. Ustawa o monopolu na kukurydę wejdzie w życie dn. 1 kwietnia rb.

(z) Pomyślna sytuacja bankowa w Szwecji. Więcej niż połowa banków szwedzkich podwyższyła dywidendy za r. 1929. Za przykładem banków grupy Svenska Handelsbanken, które podniosły dywidendy - 10 do 12 proc., poszedł Bank Sundsvalls Enskilde, wypłacając 15 proc. zamiast 12, z 14 na 15 proc. podwyższył też dywidendę Stockholms Enskilda Bank, a z 10,6 na 12,6 proc. Skandinaviska Kredit A. B.

(z) Bogactwo Stanów Zjedn. Według obliczeń National Industrial Conference Board, bogactwo Stanów Zjedn. wynosi 360 miliardów dol., czyli po 3 tysiące dol. na głowę. Stosunkowo najbogatszym jest mało zaludniony stan Nevada, gdzie przypada 7 338 dolarów na głowę, a najuboższy w stanie Alabama, mianowicie 1 284 dol. na głowę. Według tych statystycznych danych wartość nieruchomości sięga cyfry 198 miliardów dolarów. Wartość produkcji naturalnej i sztucznej 40 miliardów, a wartość ruchomości jak mebli, ubrań, biżuterji i t. d. z wyłączeniem automobilów, — 44 miljardy 700 milionów.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Z dnia

Bunt sumienia

Ostatnie kilkanaście dni przeszły pod znakiem wydarzeń, które istotnie ze względu na treść swoją zasługują na odzwierciedlenie w tych uwagach. Pod pozorem holdów wymuszano na społeczeństwie polskiem uczczenie „wielkości”, która do szczytów swej doskonałości doszła bodaj jedynie w łzenu Narodu, wśród którego wyrosła. Nacisk, aby społeczeństwo uczciło w sposób idące azjatycki, nie odbiegający w niczym od pogańskiego kultu bafwana, po raz pierwszy natrafił na niesłychanie silny odpór. Protestami, przeciwko galówkom i obchodom imieninowym rozbrzmiała nie tylko Wielkopolska, gdzie zamiast „brygady” śpiewano „Rotę”, lecz zawtórowały i inne dzielnice, dając tem samem dowód budzenia się sumienia narodowego.

Jako moment niezwykle znamieny należy podnieść okoliczność, że ów bunt sumienia wziął początek z pośród najmłodszego pokolenia, które znalazło dość odwagi i siły, aby nazwać przebieg owych sztucznie urządzanych uroczystości po imieniu. Młodzi nie zawahali się mocy swoich przekonań zmanifestować czynem i przypieczętować odważnymi wystąpieniami.

Okazuje się dzisiaj, że starsza część społeczeństwa, która dotąd lękała się zawtórować w protestach, z obawy przed niebawym terorem, stosowanym przez władze, po raz pierwszy stanęła wobec wspomnianego zagadnienia odchylną przyłbicą.

Rodzi się pytanie, co jest treścią tego zbiorowego protestu, który z żywiołową siłą ogarnia coraz szersze koła polskiego społeczeństwa?

Jest nim bez wątpienia rozbieżność, jaka zachodzi między pustymi zapowiedziami obozu, który w tej chwili władzę dzierży, a czynami, które go piętnują jako największego szkodnika narodowego. Zagadnienie to ma tło i treść moralną. Młode pokolenie najdotkliwiej bodaj odczuło fałsz, zgrzyt kłamstwa i obłudę w twierdzeniach przywódców po - majowych. Młode pokolenie, szanujące wysoki honor Narodu i godność własną, odczuło niby razy szpicrutą wstrętne obelgi i miotania się chorego wodza tej klikki. Młode pokolenie, dotknięte do głębi w najświętszych swoich uczuciach narodowych musiało i musi dać wyraz swojemu oburzeniu. Tem należy tłumaczyć ów silny odruch.

Do czego zmierza ten odruch? Jeżeli poszczególne ugrupowania polityczne wysunęły ostatnio jako swój postulat bezwzględny nawrót do praworządności i likwidację systemu pomajowego, który podeptał zasadę prawa, zepchnął na daleki plan interes Narodu i państwa, a na czoło wszystkich spraw wysunął interes klikki. (Młodzież w swoich postulatach idzie dziś znacznie dalej).

Uznajemy za konieczne zlikwidować nie tylko system majowy, ale i skutki, wyrosłe na tem chorobliwym podłożu. Żądamy nie tylko bezwzględnego nawrotu do prawa, ale żądamy przede wszystkim usankcjonowania praw pierwotnych Narodu polskiego, które jest jedynym jedynym gospodarzem i właścicielem państwa polskiego. Interesem Narodu polskiego podporządkować muszą bezwzględnie interesy wszystkich innych narodowości, zamieszkujących teren naszego państwa.

Ci, którzy te myśli zrozumieeli, ci którym ta myśl jest bliska, wołają nie dla pustego efektu, ale z głębokiego przekonania: Niech żyje państwo narodowe!

O zręby państwa narodowego

Ostatnia publikacja prof. Stanisława Grabskiego p. t.: „Państwo narodowe” odbiła się rozgłosnem echem. W stosunkowo krótkim czasie książka doczekała się w prasie licznych streszczeń i komentarzy. Praca ta zasługuje na szczególną uwagę u młodego pokolenia. Autor jej nietylko bowiem popularyzuje ideę narodową, ale jednocześnie wytycza zręby, jakie — jego zdaniem — winny stanowić węgiel fundamentu ustroju państwa narodowego. Dla zorientowania się w treści projektu ustroju państwa narodowego przedrukowujemy zakończenie książki p. t. „Państwo narodowe”, w którym prof. St. Grabski daje syntezę swoich koncepcyj ustrojowych. Redakcja.

By Polska stała się naprawdę państwem narodu polskiego niezbędne jest:

1. konsekwentne przeprowadzenie w organizacji władz zarówno państwowych jak samorządowych, zasady, że suwerenem Rzplitej jest nie ogół jej ludności, a tem mniej jakaś polityczna lub wojskowa koterja — lecz naród polski w swej całości.

2. ustalenie w organizacji ustawodawstwa państwowego hierarchicznej wyższości spraw dziejowych przyszłości narodu nad sprawami bieżącego życia ludności i poszczególnych jej warstw.

W obecnej naszej konstytucji żadna z tych zasad nie znajduje wyrazu. Nie urzeczywistni więc u nas państwa narodowego — rewizja czy naprawa konstytucji, zmieniająca jeno formalne uprawnienia poszczególnych władz państwowych. Dla urzeczywistnienia państwa narodowego konieczna jest przebudowa całego naszego ustroju państwowego, sięgająca do podstawowych jego zasad, równie głęboko i śmiało, jak to przed 140 laty czyniła konstytucja 3-go Maja. I tak samo, jak konstytucja 3-go Maja, nie może być ona kopją jakichkolwiek obcych wzorów. Ustrój państwa dynastycznego czy stanowego może być wzięty od obcych społeczeństw. Ustrój państwa narodowego musi każdy naród sam własną swą myślą ustalić.

Więc przedkładam do rozważania narodowej naszej opinii następujący program przebudowy ustroju Rzplitej:

1. Wyższe są prawa polityczne narodu polskiego, jedynie dbającego o całość i potęgę Polski i do ofiar dla Niej gotowego, od praw obojętnej, a nawet wrogiej Polsce ludności, do innych się narodowości przynależącej.

2. Do narodu polskiego należą ci obywatele Rzplitej, którzy się sami doń zaliczają przv spisach ludności, bez względu na swe wyznanie i język domowy, oświadczając się za polskim językiem w szkołach, biorąc udział w polskich stowarzyszeniach, związkach, spółkach.

3. Tylko naród polski wybiera Prezydenta Rzplitej.

4. Tylko naród polski wybiera Izbę Wyższą Sejmu do wyłącznej kompetencji, której należą sprawy polityki zagranicznej, siły zbrojnej Rzplitej, organizacji władz administracyjnych państwa i samorządów lokalnych, wychowania narodowego.

5. Przy wyborach do Izby Niższej, do kompetencji której należą wszystkie inne sprawy bieżącego życia społeczno-państwowego, głosuje cała ludność Rzplitej. W okręgach wszakże, w których przy spisie ludności połowa jej lub więcej podał niepolską narodowość, oddzielnie głosuje ludność polska, oddzielnie niepolka w dwóch odrębnych kołach, przyczem niezależnie od stosunku liczebnego ludności polskiej do niepolskiej, każde koło wybiera jednego posła.

6. W miastach, w których połowa lub więcej ludności zalicza się do narodowości niepolskiej, wybory Rady Miejskiej odbywają się również w dwóch kołach: polskiem i niepolskiem, przyczem koło polskie wybiera stale 3/4 a koło niepolskie 1/4 radnych.

W gminach wiejskich, w których większość ludności zalicza się do naro-

dowości niepolskich, przynajmniej połowa miejsc w zarządzie gminnym jest zabezpieczona ustawowo polskiej miejscowej ludności.

7. Wybory do Sejmu zarówno do Izby Wyższej jak Niższej odbywają się powszechnem głosowaniem na osoby kandydatów, a nie na ndmery list partyjnych, w okręgach jednomandatowych.

8. Przy wyborach do Izby Niższej prawo bierne wyborcze nie różni się od czynnego prawa wyborczego.

9. Przy wyborach do Izby Wyższej prawo bierne wyborcze przysługuje osobom posiadającym cenzus kilkuletniej pracy obywatelskiej w zarządach stowarzyszeń, spółek, związków, ordynacją wyborczą bliżej określonych, jakoteż w samorządach lokalnych.

10. Każda z Izb przeprowadza kontrolę działań rządu w zakresie swej kompetencji; przed obu niemi rząd jest odpowiedzialny.

Prezydent Rzplitej obowiązany jest udzielić dymisji radzie ministrów, która otrzyma wotum nieufności od obu Izb większością pełnego ich składu.

11. Prezydentowi Rzplitej przysługuje prawo weta przeciwko uchwałom zarówno Wyższej jak Niższej Izby Sejmu. Uchwały, przeciwko którym założył sprzeciw Prezydent Rzplitej orędzieniem, sprzeciw ten motywującym, mogą być przedmiotem ponownej dyskusji w Sejmie dopiero po określonym przeciągu czasu i nabierają mocy prawnej jedynie w razie ponownienia ich większością pełnego składu danej Izby.

12. Prezydenta Rzplitej wybiera Zgromadzenie Narodowe, złożone z wybranych specjalnie w tym celu powszechnem głosowaniem przedstawicieli narodu polskiego.

Dla zapewnienia ciągłości mocarstwowej polityki Rzplitej uważam za najodpowiedniejszy dożywotni wybór Prezydenta Rzplitej.

Z Wielkopolski

— **Zebanie Młodych O. W. P. w Obornikach.** Wydział powiatowy Młodych Obozu Wielkiej Polski zwołał w piątek, dn. 21. bm. zebranie placówki obornickiej. Posiedzenie otworzył p. Stanisław Tabat, kierownik wydziału powiatowego, oddając głos p. Janowi Wyganowskiemu z Poznania, delegatowi Komitetu Dzielnicy Zachodniej O. W. P. Referent, zobrazowawszy tło historyczne, na którym powstał O. W. P., przedstawił jego ideologię i zadania. W zakończeniu prelegent omówił typ członka O. W. P. Charakteryzował go winno — mówił — wyrobienie ideowe, bezwzględna wierność zasadom, odpowiedzialność za każdy czyn choćby najdrobniejszy, sprawność w działaniu, wreszcie karność, wypływająca z poczucia obowiązku. Ruch Młodych potężny, idea której służy i mocarny młodością, przejdzie jak huragan przez polskie niwy, tępiąc bezlitośnie zło, zwycięży, bo zwyciężyć musi i poprowadzi Polskę ku mocarstwowej potędze. Następnie zabrał głos p. Tabat, który skreślił plan pracy placówki oraz podał do wiadomości komunikaty. Odśpiewaniem „Hymnu Młodych” i okrzykami na cześć O. W. P. zebranie zamknięto.

— **Z ruchu Młodych w Trzemesznie.** W piątek, 28. zm. odbyło się w salce p. Brzostowskiego zebranie Młodych Obozu Wielkiej Polski. Zebranie zagał w obecności 30 członków kierownik placówki p. Marjan Winkiel. Po odczytaniu sprawozdania z ostatniego zebrania, przedstawił zebrałym p. Jakubowski w swym referacie pt. „Kościół, Naród i Państwo” istotę katolicyzmu jako nieodłączny czynnik życia narodowego i jego stosunek do państwa. W dyskusji nad referatem zabrał głos p. Franciszek Janiak wykazując faktami historycznymi rolę Polski jako przedmurza katolicyzmu. Po zapisaniu 5-ciu nowych członków do placówki i załatwieniu spraw wewnętrznie organizacyjnych solwował kierownik zebranie hasłem „Młodzi czuwajcie!” Niech żyje Wielka Polska! poczem, jak zwyczajem, odśpiewano Hymn Młodych i Rotę.

W piątek, 7 marca rb. odbyło się zebranie kandydatów Obozu Wielkiej Polski. Do zebranych 15 kandydatów wygłosił p. Jakubowski przemówienie o celach i zadaniach Obozu Młodych Wielkiej Polski; po-

Do szeregu

Wydział Grodzki Młodych O. W. P. m. Poznania nadesłał nam poniższą odezwę:

Do Młodych!

Zajścia niedzielne na wszechnicy poznańskiej głęboko wstrząsnęły całym społeczeństwem akademickim. Widzimy już teraz całkiem wyraźnie, że podjęto atak przeciw młodzieży w celu zgniecenia ruchu narodowego bez względu na środki.

Musimy przejść do kontrataku. Na gwałt odpowiadamy zorganizowaną i energiczną pracą. Przyspieszmy zorganizowanie narodu, by chwile ciężkie nie zastały go nieprzygotowanym. Przełom wymaga wyteżenia sił wszystkich obywateli, czujących i myślących po polsku.

Wszyscy karnie do szeregu!

W czasie wakacyj nie wolno próżnować. Każdy na swoim terenie w powiecie, miasteczku i na wsi niechaj organizuje placówki Obozu Wielkiej Polski, albo współdziała z już istniejącymi.

Młodzież akademicka to przyszli oficerowie armji narodowej. Myślcie samodzielnie; inicjatywa należy do Was.

Zapisy do Obozu Wielkiej Polski przyjmuje — jak również udziela wszelkich instrukcyj — sekretariat Młodych Obozu Wielkiej Polski, Poznań, św. Marcin 65 II ptr. od godz. 10 do godz. 14.

Niech żyje państwo narodowe!

pożegnaniu jednego członka - kandydata, który poszedł do wojska i załatwieniu sprawy wewnętrznie organizacyjnych odśpiewano w podniosłym nastroju Hymn Młodych i Rotę.

— **Nowa placówka Młodych O. W. P. w Ryszewie.** Powiat zniński z powodu braku wydziału powiatowego nie jest dotychczas pokryty organizacyjną siecią naszych placówek. Początek już zrobiony, ba założono niedawno placówkę w Ryszewie, większej wsi, leżącej w południowej części wspomnianego powiatu. We wsi tej w niedzielę, 16. marca rb. urządzono w sali p. Ławieckiego informacyjno - organizacyjne zebranie Młodych Obozu Wielkiej Polski. Do dość licznie zgromadzonych zwolenników narodowego kierunku przemówił kierownik powiatowy Młodych z Gniezna p. Marjan Szymański o obecnych stosunkach, poczem p. Bogdan Maciejewski, współpracownik redakcji „Lecha”, mówił o wielkich celach i zadaniach młodego pokolenia, które dla dobra polskiego narodu musi się skupiać pod sztandarem Obozu Wielkiej Polski. W dyskusji uznano konieczność założenia placówki Młodych w Ryszewie; na członków zgłosiło się kilkunastu chętnych. Kierownikiem mianowano p. Kazimierza Jaźwieckiego, sekretarzem p. Leonarda Sempolowicza, skarbnikiem p. Kazimierza Lubeckiego. (m)

Z Pomorza

— **Z ruchu Młodych Obozu Wielkiej Polski w Chojnleach.** W niedzielę, dn. 12. bm. odbyło się wieczorem w lokalu p. Węsierskiego zebranie Młodych Obozu Wielkiej Polski. Zebranie zagał kierownik okręgu red. Zbigniew Łukaczyński, który po powitaniu przybyłych w charakterze gości — sympatyków, polecił p. Franciszkowi Kęsikowi odczytanie artykułu prof. Uniwersytetu Poznańskiego dr. Zygmunta Wojciechowskiego umieszczonego w ostatnim zeszytcie centralnego organu Młodych OWP. „Awangarda” pt. „Państwo Narodowe, kurje narodowościowe, autonomizm i federalizm”. Po odczytaniu wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, stwierdzająca, że Młodzi żywo interesują się wszelkimi przejawami życia politycznego. Po zamknięciu dyskusji, wygłosił red. Łukaczyński — na skutek prośby osób przybyłych w charakterze gości — referat pt. „Cele i zadania Młodych OWP.” poczem dokonał przyjęcia nowych członków i pożegnał opuszczającego Chojnice — p. Fr. Kęsika — jednego z najczynniejszych członków miejscowego Wydziału. Prawie trzy godziny trwające zebranie, zakończono odśpiewaniem „Hymnu Młodych”.

**CZYTAJCIE
„AWANGARDE”**

Grupa akademicka Młodych Obozu Wielkiej Polski

poleca dla towarzystw społecznych, oświatowych i kulturalnych referentów, przygotowanych do wygłaszania referatów z dziedziny społeczno-oświatowej.

Zgłoszenia na piśmie prosimy kierować pod adresem sekretariatu grupy akademickiej Młodych O. W. P., Poznań, św. Marcin 65, II. p. front, lub osobiście w godzinach dyżuru codziennie między godz. 18 a 19.

MEBLE wszelkiego rodzaju**J. KADLER** dawniej O. Dümke **POZNAŃ**
Fabryka mebli ul. Fr. Ratajczaka 36
P. w. 9556-11.5 wejście przez podwórzewykonanie wszelkich prac
wycielanych i dekoracji.**SPORT****Gry sportowe**

W międzyokręgowym turnieju koszykówki panów w półfinałach zwyciężył Poznań — Pomorze 44:14 (26:12) a Łódź — Warszawę 18:14 (9:13). Gra Pomorzanie, fizycznie bardzo rozwiniętych stała na niskim poziomie, zwłaszcza co do strony taktycznej. Mimo słabej obrony Poznania Pomorzanie nie umieli porawić wyniku. W naszej drużynie świetnie grała trójka Czaplicki — Śmigaj — Różycki (wszyscy Berger). Dobrze zrobiło kierownictwo wstawiając po przerwie rezerwy gdyż w ten sposób lepsi gracze mogli odpocząć przed półfinałem. — Warszawianie byli równorzędni Łodzianom. Prowadząc do przerwy 13:9 ulegli w drugiej połowie ambitnym przeciwnikom. Gra bardzo ostra, zwłaszcza gdy szala zwycięstwa przechylała się zażęła na korzyść Łodzi.

W finale Poznań zastąpienie zajęł pierwsze miejsce bijąc Łódź 25:15 (14:8). Taktycznie grał doskonale, posiada wymięnietych strzelców z Czaplickim, Śmigajem i Różyńskim (Berger), a Obrona Zdzisław i Zbigniew Kasprzakowie podciągnęli się w tym meczu do poziomu reszty drużyny. Łodzianie okazali się zespołem niezbyt dyscyplinowanym, jednak przyznać trzeba, że grali bardzo fair, bez brutalności, czego o drużynie poznańskiej powiedzieć nie można. P. Saganiski jako arbiter, nie był na wysokości zadania.

Warszawa — Pomorze 37:16 (13:8). Warszawa z łatwością uporała się z słabym zespołem Pomorza, zajmując tem samym trzecie miejsce.

Przedmecz który rozegrać miały hazenistki „Warty” z zespołem „AZS” względnie Sokoła nie doszedł do skutku, bowiem tylko „Warta” oświadczyła gotowość zgłoszenie drużyny. (ig)

Warta II. — Marcinkowski II. 24:18 (10:12). Spotkanie towarzyskie rozegrano na boisku „Warty”. (ig)

Hazena. W turnieju o nagrodę przechodnią f-y Gąsiorowski i Frankowski dr. I. pań „Warty” pokonała IV. 16:0 (7:0), a dr. II. pań pokonała III. 9:2 (6:1). Drużyna chłopców I. zwyciężyła drużynę II. 7:3. Dalszy ciąg turnieju w przyszłą niedzielę. (ig)

Lekka atletyka

W biegu na przelaj **K. S. „Sparta”** o nagrodę przechodnią p. Tomsza na 62 zgłoszonych mimo pięknej pogody startowało tylko 27 zawodników, prawdopodobnie na skutek późnego ogłoszenia (i to tylko prasie!) ponownego terminu biegu. Na trasie około 3 km. zwyciężył Jakubowski (S) 9:51,0, przed 2. Janowskim (S), 3. Kluge (S MP), 4. Nogaj (W) 5. Robiński, 6. Rutkowski, 7. Tomczak, (wszyscy „Warta”), 8. Bronisławski, 9. Stanisławski (obaj AZS), 10. Olszewski (W). Po biegu nagrody zwycięzcom wręczył ofiarodawca p. Tomsza. (ig)

W Krakowie odbył się bieg o mistrzostwo KOZLA. Na starcie stanęło 15 zawodników, przyczem nie brała udziału zawieszona przez związek Cracovia. Zwyciężył Czulak (Wawel) 16:25,2, 2. Kosiarz (Wawel), 3. Gorzański (Wisła), 4. Michalik (Legja-Krak.) Drużynowo zwyciężył „Wawel” przed „Legją” i Policijnym K. S. (tel. wł.) K. S.

Bieg na przelaj o nagrodę przechodnią marszałka sejmu śląskiego Wolnego odbył się w Król. Hucie. Start i meta znajdowała się na stadionie. Startowało 132 zawodników. Były 4 kategorie biegaczy. Wynik był następujący: junjorzy na trasie około 1350 m.: 1. Janik (Sokół II Kat.) 4:06; młodzieży na dystansie 2.700 m.: Rzepuś (Stadion) 5:41; panie: Eckerlandówna (Stadion) 5:6,8; senjorzy na trasie około 4.500 m.: 1. Sitko (Różdzień-Szopienice) 13:55,2; 2. Rakozy (Różdzień), 3. Szczepaniak (Sokół - Czelaź); trasa biegu była bardzo dobra. Organizacja sprawna. (tel. wł.) F. G.

Bieg na przelaj WOZLA na terenach CIWF na trasie 3.500 m. wygrał Kusociński w czasie 40:2,2 przed Pachulskim (Legja) i Idrjanem (Pol.) Startowało 30 zawodników.

Bieg pań w Warszawie wygrała Wenciołówna (Skra) w czasie 5:24 przed Maryską (AZS). Startowało 7 zawodniczek.

Bieg na przelaj w Lwowie na dystansie 3.500 m. wygrał Sawaryn w czasie 17:34 przed Jasińskim. Drużynowo zwyciężyła „Pogoń” przed „Czarnymi”.

Pięściarstwo

Mistrzostwa Polski rozpoczynają się w sobotę; w tym dniu przewidziane są dwa koła eliminacyjne — o godz. 16 i o godz. 20 — przyczem w każdym startuje od 10 do 12 par. Losowanie odbędzie się w sobotę rano, wówczas też dopiero będzie można określić atrakcyjność poszczególnych spotkań, gdyż traf może zdarzyć, że od razu w pierwszym kole zetkną w tej czy innej wadze najgroźniejsi rywale. W w. koguciej szanse Stępnika jeszcze więcej wzrosły, bowiem Pyka jest chory i prawie napewno nie będzie mógł przyjechać do Poznania. Również i Wiśniewskiemu ubędzie prawdopodobnie najpoważniejszy przeciwnik, gdyż wiadomo, czy Konarzewski trenuje do półciężkiej; powracając obecnie całkowicie do zdrowia przybiera on gwałtownie na wadze dlatego też start jego jest wątpliwy. Chcąc wszystkim umożliwić zobaczenie atrakcyjnych spotkań POZB wyznaczył b. przystępne ceny na bilety,

gdź każdorazowo stojące po 1 zł., a siedzące po 2 i 3 zł.; dla młodzieży stojące 50 gr.

„HCP” — „Gedanja” 10:4. Zawody odbyły się w niedzielę w południe w sali kina „Metropolis” i przyniosły zasłużone zwycięstwo lepszej technicznie drużynie gospodarzy. Jednak z rozstrzygnięciami dwóch pierwszych walk trudno się pogodzić, gdyż w pierwszej powinno się było przyznać zwycięstwo Czerniakowi, a w drugiej znów Biandze. Zawodnicy „Gedani” to dopiero materiał i stoją obecnie technicznie dosyć nisko, jednakże walczą z dużą ambicją. Na „HCP” znać brak dobrego trenera. Po powitaniu gości przez p. inż. Kurzewskiego i odpowiedzi kierownika ekspedycji gdańskiej p. Ruprechta przystąpiono do walk, które przyniosły następujące wyniki: w. musza: Czerniak (HCP) — Jaskółkowski (G) wynik nierozstrzygnięty mimo wyraźnej przewagi zwłaszcza w drugim i trzecim starciu Czerniaka. W w. koguciej stają Sipiński (HCP) i Bianga (G); po pierwszym wyrównanym starciu ma w drugim wzrastającą przewagę Gdańszczanin, który i w trzecim znacznie góruje; mimo tego sędziowie ogłaszają zwyciężcą Sipińskiego, przeciwko czemu zgromadzona publiczność protestuje. Na wniesiony protest przez kierownika ekspedycji gości komisja odwoławcza zmieniła wynik uznając spotkanie za nierozstrzygnięte. W wadze piórkowej Tasarek (HCP) góruje bezapelacyjnie w wszystkich trzech starciach, pokonał Plichta zdecydowanie na punkty. W w. lekkiej Radtke (G) pokonał w trzecim starciu przez k. o. Wojewodę (HCP); ten ostatni tylko dzięki swej twardości i ofiarnej ambicji przeszedł przez trzy starcia, bowiem już w pierwszym odebrał serię celnych ciosów. W w. półśredniej Anioła I. pokonał wysoko na punkty Bloka (G), będąc we wszystkich starciach o klasę lepszy od swego przeciwnika. W w. średniej Anioła II (HCP) pokonał na punkty Antowskiego (G), górując nieznacznie w pierwszym i trzecim starciu przy drugim wyrównaniem. Wreszcie w półciężkiej Tomaszewski (HCP) zwyciężył bardzo prymitywnego chociaż o silnym ciosie Bindusa (G) na punkty mając rosnącą od drugiego starcia przewagę. Sędziował w ringu p. Kolasinski, na punkty pp. Janusz i Ruprecht. (kg)

Piłka nożna

Niedzielne wyniki ligowe. Łódź. „ETSG” — „Warta” 3:2 (1:0). Gospodarze wystąpili w pełnym składzie, natomiast „Warta” ze Śmiglakiem na lewym łączniku zamiast Przybysza, którego w zupełności zastąpił, będąc najlepszym na boisku. Natomiast jego towarzyszył z lewej strony swą powolnością hamował zupełnie świetnie pracującą maszynę ataku: to też kierownictwo na 15 min. przed końcem przesunęło go do pomocy, unieruchamiając ją; nie więc dziwnego, że grający na prawem skrzydle Herbstreich robił co chciał i nieobstawiony zdobył decydujący punkt.

Grę rozpoczyna „Warta” i ma przez pierwsze 5 min. dużą okazję do zdobycia punktów, lecz dwa razy Śmiglak strzelił za wysoko. Następnie dochodzą do głosu gospodarze i do 35 min. szanse są prawie te same. W tym czasie Herbstreich podjeżdża pod bramkę „Warty”, zamierza się w piłkę, lecz Fontowicz w tym samym momencie wyskakuje i rzuca się; H., chcąc kopnąć piłkę uderza Fontowicza w brzuch wskutek czego bramkarza gości znoszą z boiska i zastępuje go rezerwowo. W tym też czasie pada pierwszy punkt przez Herbstreicha z przebiegu w 39 min. Po przerwie sędzia p. Walczak niepotrzebnie denerwuje zawodników „Warty”, bowiem w niezrozumieniu przepisów nie chce dopuścić z powrotem na boisko Fontowicza; dopiero na interwencję przedstawicieli Łódzkiego Kol. Sędziów cofa swą decyzję i Fontowicz staje znów w bramce. Przez 15 min. „Warta” przypuszcza generalny atak i w 12 min. przepięknym dalekim strzałem w róg Śmiglak wyrównuje, a 6 m. później ten sam świetnie dysponowany gracz główką z 5 m. uzyskuje prowadzenie. „Zieloni” grają w dalszym ciągu bardzo ładnie, lecz lewoskrzydłowy zupełnie „puchnie” wskutek czego atak gości traci na rozmach. W 25 min. strzałem w róg wyrównuje Herbstreich; wówczas przeprowadzają goście wspomniane na wstępie niefortunne przedstawienie. Na 3 min. przed końcem znów Herbstreich uzyskuje trzeci punkt i tem samym zwycięstwo. W „Warcie” obok Śmiglaka wyróżnił się Scherke na środku ataku. Przy zejściu gości z boiska pewna grupa publiczności zachowała się niekulturalnie. (tel. wł.) W. K.

K r a k ó w. „Wisła” — „Warszawianka” 3:1 (2:1). „Wisła” wystąpiła bez Czulaka poza tem w zwykłym składzie, goście natomiast bez Hasselbuscha. Do pauzy gra była niemal wyrównana. Już w 10 min. Lubowiecki uzyskuje prowadzenie dla gospodarzy, a w sześć min. później Piliszek wyrównuje z podania Zwierra. W dalszym ciągu zaznacza się lekka przewaga „Wisły”, która uzyskuje prowadzenie w 20 min. z dalekiego i celnego strzału Kaetza. Po pauzie gospodarze grają chaotycznie a Balcer pilnowany przez doświadczonego Szenajcha nie może nic zrobić, co jest głównym powodem wstrzymania ataków „Wisły”. „Warszawianka” nie wyzyskuje wiele do-

godnych pozycji pod bramką „Wisły”, mając widoczną przewagę. Jednak na trzy min. przed końcem gry strzela Rejman z dalekiego wolnego rzutu, podkrotowanego za rękę Wróblewskiego trzeci punkt dla gospodarzy. Na „Wisłę” znać spadek formy; najlepszą u niej była pomoc, a zwłaszcza Kotlarczyk na środku. Bardzo słabo zaprezentował się Rejman. W „Warszawiance” wybił się Szenajch i Zwierz; dobry był również Wróblewski. Po grze publiczność zgotowała gościom owację. Widzów zebrano się około 5000 osób. Sędziował nieszczęśliwie p. Gulicz z Lwowa. (Tel. wł.) K. S.

W a r s z a w a. „Polonia” — „Cracovia” 1:0 (1:0). „Polonia” wystąpiła z nowymi nabytkami Palurkiem i Malikiem z katowickiej „Pogoni”, którzy zaprezentowali się nienagorzej. Gra naogół dość ciekawa i żywa wykazywała lekką przewagę gospodarzy dla których jedyną bramkę uzyskał Pazurek. Sędziował dobrze p. Słomczyński.

Tabela przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier, oraz stosunek bramek): 1) „Polonia” 3 p. (2, 3:2); 2) „L. T. S. G.” 3 p. (2, 5:4); 3) „Wisła” 2 p. (1, 3:1); 4) „Warta” 2 p. (2, 5:3); 5) „Warszawianka” 2 p. (2, 4:4); 6) „Cracovia” 0 p. (1, 0:1); 7) „Garbarnia” 0 p. (1, 1:3); 8) „Ruch” 0 p. (1, 0:3).

Zebrań klubów odbyło się w Katowicach celem stworzenia śląskiej czołowej klasy. Obecni na niem przedstawiciele 12 klubów uchwalili nie wziąć udziału w rozpisanych już przez śląski OZPN. mistrzostwach klasy A i wysłać tam tylko swoje rezerwy. Reprezentacyjne natomiast drużyny tych klubów rozgrywać mają zawody o puchar systemem mistrzowskim od 13 kwietnia począwszy. W całej warcholsko-roziamowej akcji biorą udział następujące kluby: „Naprzód” — Lipiny; „Ślask” — Świętochłowice; „Am. K. S.”; „Pogoń”, „Kol. K. S.”; „I. F. C.”; „K. S. 06” — Katowice; „K. S. 07” — Siemianowice; „K. S. Dab”; „K. S. Różdzień” — Szopienice; „BBSV” — Bielsko. Wszystkie te kluby poczynią kroki celem zwolnienia nadzwyczajnego walnego zebrania śląskiego OZPN dla przedstawienia powodów swego postępowania. (Tel. wł.)

Spotkania towarzyskie z niedziel. K r a k ó w. „Garbarnia” — „Wawel” 8:3 (5:1). „Garbarnia” wykazała zupełną przewagę, a na wyróżnienie zasługują przedewszystkiem atak. Bramkami podzieliło się trio napadu. (tel. wł.) K. S.

K a t o w i c e. „Policjny K. S.” — „I. F. C.” 3:2 (2:1). Zasłużone zwycięstwo odniosła drużyna policyjna. Wynik jednak nie odpowiada w zupełności przebiegowi meczu, bowiem zwycięzcy górowali znacznie i jedynie dzięki świetnej grze Spałka w bramce gospodarzy i obrońcy Heydenreicha oraz Sończy wynik cyfrowy nie był większy. (Tel. wł.) F. G.

O mistrzostwo kl. A POZPN. „OKS” — „Sparta” 2:1 (1:1). W pierwszej połowie lekka przewaga „Sparty”; która zaprzępaszcza wiele pozycji podbramkowych. W drugiej części obie strony dają do zwycięstwa, przyczem goście walczą znacznie produktywniej, choć mniej precyzyjnie. W ostatnich minutach sędzia dyktuje dla gospodarzy wapiący rzut karny, który na dobiek Bunzel nie wykorzystuje. Wynik odpowiada zupełnie przebiegowi spotkania. Bramki dla gości uzyskał Ofierzyński; dla „Sparty” jedyny punkt strzelił Napierała. Sędziował p. Baranowski.

„HCP” — „Warta” 4:2 (1:2). Zasłużone zwycięstwo odniosła drużyna Cegielskiego, która grała bardzo ambitnie. „Warta” chociaż wzmocniona Przybyszem walczyła chaotycznie i ustępowała przeciwnikowi pod każdym względem. Bramki uzyskali dla „HCP” po dwie Kobiela i Pawłowski, dla „Warty” — Schuhmacher i Dembiński. Sędziował p. Paczkowski.

„Wiktoria” — „Ostrowja” 4:2 (1:1). Zawody odbyły się w Ostrowie. Przeważała „Ostrowja”, atak jej jednak nie umiał zdobyć się na wykonanie akcji; zawiódł zwłaszcza Lechowicz. Dobry był Spojda, jednak za powolny i ociężały. Z „Wiktoria” wyróżnił się napad, którego motorem był Ratajczak strzelec trzej części bramek. Dla „Ostrowji” punkty uzyskał Spojda z karnego i Berenstein. Sędziował nieudolnie p. Niziński dopuszczając do ostrej gry.

„Poznań” — „Stella” 1:1 (1:0). Wynik odpowiada przebiegowi meczu, choć „Poznań” górowała, zwłaszcza w pierwszej części gry. Po pauzie „Stella” za wszelką cenę chce wyrównać i krótko przed końcem Fudziński wyzyskuje podkrotowany rzut karny. Jedyną bramkę dla „Poznań” strzelił Płaczek. Sędziował p. Tomaszewski. Zawody odbyły się w Gnieźnie.

„Sokół” — „Legja” 2:0 (0:0). „Legja” w pierwszej części gra pod wiatr, a nieudolny jej atak nie umie wykorzystać wielu pozycji. Prowadzenie uzyskuje gospodarze, (mecz odbył się w Lesznie) dopiero po zmianie stron przez Makarewicza, a w 22 minucie z powodu niefortunnego popisu bramkarza gości Muszkieta Sokół zdobywa drugi punkt. Na „Legji” znać spadek formy, utrata Chmielewskiego, Wojtanowskiego i niefortunne przedstawienie w drużynie mszczą się widocznie. Sędziował p. Konieczny.

Tabela przedstawia się jak następuje: w (nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „HCP” 8 p. (5, 14:11); 2. „Stella” 7 p. (5, 14:12); 3. „Sokół” 5 p. (5, 13:13); 4. „Sparta” 4 p. (4, 11:8); 5. „Legja” 4 p. (4, 9:9); 6. „Warta” 4 p. (5, 17:11); 7. „Ostrowja” 4 p. (5, 16:17); 8. „Wiktoria” 4 p. (5, 12:14); 9. „OKS” 4 p. (5, 11:15); 10. „Poznań” 4 p. (5, 8:15).

Szermierka

Sekcja szermiercza AZS — Poznań zorganizowała w niedzielę turniej pod nazwą „pierwszy krok” na szable. Turniej odbył się na sali ośrodka. Udział brali pp.: Jezierski, Zukowski, Sypniewski, Rubik, Sokolowski. Pierwsze miejsce zajął p. Jezierski, drugie p. Rubik.

Strzelanie

Okręg pozn. „Sokoła” urządził w niedzielę w strzelnicy małokalibrowej miejskiego komitetu w f. i p. w., zawody dla członków gniazd poznańskich. Stanęło do nich 130 druhow i 24 drużyny. Zawody odbyły się w zespołach po 10 osób, przyczem każdy strzelał 10 razy po dwóch strzałach próbnych. W punktacji zespołowej pierwsze miejsce zajęło gniazdo Poznań III Wilda, uzyskując 513 na 800 możliwych do osiągnięcia pierścieni. 2. Poznań VIII — Śródka 506, 3. Poznań I — Śródmieście 496 pkt. W strzelaniu indywidualnym pierwsze miejsce zajął dh. Ciesielski uzyskując 68 na 80 możliwych do zdobycia pkt., 2 dh. Teodor Czarzyński 66 pkt. (obaj gn. Poznań III), 3. dh. Wład. Borowicz 61 pkt. (Poznań VIII). Z druhen pierwsze miejsce zajęła Prymowiczówna Pelagia gn. Poznań XV 55 na 80 możliwych do zdobycia pierścieni, 2 dh. Kasprzakówna Stan. 54, 3. dh. Jankowiakówna 53 pkt. (obie gn. Poznań XII). Zawody przeprowadził sprawnie naczelnik okręgu dh. Rutkowski przy pomocy swych zastępców kończąc je mimo dużej ilości startujących w przeciągu 2 i pół godz. mając 5 stanowisk do dyspozycji. (kg)

Wioślarstwo

Nieoficjalny początek sezonu. Dzięki nadzwyczajnej pogodzie Warta zaroila się w niedzielę od wioślarzy i przedstawiała w godzinach południowych barwny obraz pełen życia. Szalasy wioślarskie stały pustkami, gdyż wszystkie łodzie były na wodzie. Stare wygi regatowe sunęły jakgdyby bez wysiłku po wierzchni wód, a równocześnie nowicjusze pracowali w czółta poście stałe strowani przez trenerów lub starszych doświadczonych sterników. Dość licznie zebrani na watach spacerowicze z zainteresowaniem przypatrywali się tej pracy wioślarskiej. (kg)

Tennis

Nasi tenisiści równocześnie z piłkarzami, lekkoatletami i wioślarzami opuścili halę w której nawiasem mówiąc niezbyt pilnie trenowali i wyszli na korty, korzystając z ślicznej pogody. Największy ruch panował na kortach AZS przy ul. Noskowskiego 4, chociaż i na innych nie próżnowano. W tym sezonie obok już istniejących placów otwiera się nowe p. in. przy ulicy Grunwaldzkiej i Marceleskiej 6 tak że ilości „białego sportu” już chyba nie będą narzekać na brak miejsca do grania. (kg)

Życie organizacyjne

Walne zgromadzenie ZZ odbyło się w niedzielę. Po udzieleniu absolutorjum przystąpiono do wyborów uzupełniających, w wyniku których mandaty członków ZZ otrzymali pp.: inż. Dąbski, red. Muszalska, mjr. Sterba i red. Sikorski. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Dudryk, Papeo, Szlachciak. Następnie uchwalono szereg ogólnych wniosków.

Walne zebrania

„Wzajemna pomoc”. W sali Domu Królowej Jadwigi odbyło się walne zebranie tego towarzystwa; zagała je przewodn. p. Mazurkiewiczowa. Wyczerpujące sprawozdanie z rocznej działalności przedstawiła sekretarka p. Gąsiorowska. Z kolei nastąpiły sprawozdania skarbniczek ze stanu kasy, kasy pośmierdnej, kasy oszczędnościowej oraz sprawozdanie bibliotekarki ze stanu biblioteki. Następnie pod przewodnictwem p. Święcickiej dokonano wyboru nowego zarządu, w którego skład weszły następujące panie: Mazurkiewiczowa — I przewodnicząca, Bocianowa — II przew., Gąsiorowska — sekretarka, Brzozowska — skarbniczka, Krzekotowska — zastępczyni, Jańczakowa — kierowniczka działu oświatowego, Mikołajczakowa — skarbniczka kasy pośmierdnej, Pawlikowska — bibliotekarka, Rossowa — gospodyni zabaw, Marczykowska i Chojnacka — radne, Żurawska, Paciorkiewiczowa, Sieradzka i Bojarska — okręgowe, Balcerkowa, Kaniwska i Świgniołowa — ławniczki, Klauzowa, Błotna i Domińska — chorążne, Ernstdorffowa sanitariuszka. Towarzystwo liczy 180 czynnych członków. Zebrania odbywają się regularnie w środę po pierwszym i 15 każdego miesiąca w sali domu „Królowej Jadwigi”. (z)

Jubileuszowy zjazd balneologiczny w Krakowie

Wydział Polskiego Towarzystwa Balneologicznego odbył dnia 16-go bm. pod przewodnictwem prof. L. Korczyńskiego posiedzenie, na którym ustalono program zjazdu balneologicznego. Posiedzenie inauguracyjne odbędzie się w auli Uniwersytetu Jag 12 kwietnia o godz. 10.30. Następne posiedzenia będą się odbywać w sali wykładowej kliniki neurologicznej.

Pierwszy dzień wypełnią wykłady, poświęcone ogólnym sprawom zdrojownictwa. Drugi dzień jest przeznaczony na wykłady kliniczne z zakresu schorzeń na tle niezborności wegetatywnej i konstytucjonalnej. W pierwszym dniu będą przemawiać: prof. uniw. pozn. dr. Gantkowski, docent uniw. Jana Kazimierza dr. Sabatowski, dr. Wasowicz, dr. Żuliński, inż. Zaczynski z Katowic, w drugim dniu: doc. uniw. warsz. dr. Melanowski, prof. uniw. Jag. dr. Walter, docent uniw. Jag. dr. Szymanowicz, dr. Stachurska, pułkownik - lekarz dr. Maciag, dr. Schwarzbart, dr. Mester, dr. Cybulski, dr. fil. Ruebenbauer.

Na pomieszczenie wystawy balneologicznej uzyskano sale Muzeum Przemysłowego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Związek Faszystów Polskich - Oddział Wilda. Zebranie odbędzie się w poniedziałek, 31 bm o godz. 20 w sali p. Zaka, narożnik Strumykowej i Gen Prądzińskiego.

Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 1 kwietnia br. o godz. 19.30 w Domu Królowej Jadwigi.

Tow. Przemysłowców Poznań - Winiary. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 1 kwietnia br. w lokalu posiedzeń p. Kotlińskiego o godzinie 19 min 30. Na porządku obrad sprawa kasy pogrzebowej.

Sodalicyja Młodzieży Kupieckiej. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 1 kwietnia, o godz. 19.30 na sali sodalicyjnej, ul. Dominikańska 8.

Tow. Przem. „Sobieski”. Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 2-go kwietnia o godz. 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad pomiędzy innymi sprawami wykład z przeżyciami radnego p. Libery, występ Kółka śpiewu oraz zwiedzenie elektrowni miejskiej. W kasie lok. wypadek 112.

Chór Marjański przy kościele Ks. Ks. Salezjanów. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 2 kwietnia o godz. 19.30 na sali zakładu, ul. Wroniecka 9.

K. P. H. przy I. Drużynie Lotniczej. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 2 kwietnia br. o godz. 20 w IV szkole wydziałowej przy ul. Berwińskiego. Na porządku obrad ważne sprawy.

Zw. Niższych Funkc. Państw. i Samorządowych. Zebranie plenarne członków 2 kwietnia o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13.

Tow. Powst. i Wojaków - Poznań-Śródmieście. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 2 kwietnia br. o godz. 19.30 w lokalu p. Bayerowej przy placu Bernardyńskim. Na porządku obrad m. in. wykład oraz inne ważne sprawy.

Zw. by'ych Podoficerów Zawodowych. Walne zebranie Kola Poznań odbędzie się dnia 2 kwietnia o godz. 18.30 w lokalu przy ul. Wronieckiej 6-8.

Tow. św. Władysława Poznań-Wilga odbędzie w środę, dnia 2 kwietnia br. o godz. 19 w lokalu St. Domingo u druha Staszewskiego przy Drodze Dębińskiej 7. nadzwyczajne walne zebranie, celem powzięcia ważnych uchwał. Wstęp za okazaniem statutu Towarzystwa.

Tow. Gier Pokojowych zwołuje na dzień 2 kwietnia br. nadzwyczajne walne zebranie o godz. 20 w sali p. Bajerowej. Ze względu na ważność obrad m. in. sprawa finansowa, uprasza się o przybycie wszystkich członków.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: 3477,67 zł wypłacono dnia 29. 3. 30. Komitetowi budowy pomnika. Na nowo złożono: Franciszek Kusz III rata 25 zł; Lucja Tabulska, wdzięczna pacjentka, zamiast wieńca na trumnę s. p. dr. Tadeusza Dembińskiego 10 zł; - Franciszkowie Kurczewscy, Filarecka 2, 25 zł; - M. F. z prośbą o szczęśliwą podróż 5 zł; - Zygmunt Messner, emeryt leśniczy 2 zł; - S. z prośbą o wysłuchanie 5 zł; - Cz. F. z prośbą o zdrowie 5 zł; - razem 77 zł.

Na chleb św. Antoniego: W. S. Koźmin z prośbą o zdrowie, uzdrowienie oczu i w pewnej intencji 2 zł; - Kozłowska, Pawłowice z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 10 zł; - razem z poprzednio pokwitow. 132,50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Oskar Jan Wilhelm Trey - Kochenderfer, muzyk, 67 l. Cecylja Adamska z d. Mysiówna, 27 l. Michalina Michalako w. d. Matuszewska, wdowa, 70 l. Dzidi sław Mikołajewski 5 l. 10 m. 7 d. Alojz Steinke, sekretarz adwok. 21 l. Pelagja Bartkowiakowa z d. Szulczewska, wdowa,

IDEALNE W UŻYCIU SA H.ŻAKA.

PRZEMYSŁAWKA WODA KOŁONSKA MYDŁO

P. W. 9062-2, 908

78 l. Teresa Michalakówna 5 l. 8 m 15 dn Walentyna Stroińska z d. Wojciechow ska, wdowa, 74 l. Zofja Szymanowska służąca, 50 l. Franciszek Ziegenhagen, ślusarz, 31 l. Marianna Dorna z d. Ban durska, wdowa, 76 l. Ida Theramsowa z d. Kelmówna, 30 l. Franciszka Sroczyń ska z d. Stanisławska, wdowa, 79 l. Józef Wróblewski, robotnik, 58 l.

20-ta Loteria Państwowa

Ciągnięcie od 6 marca do 10 kwietnia (Bez zwarancji.)

W dwudziestym pierwszym dniu ciągnięcia 5-ej klasy padły wygrane na numery następujące:

10.000 zł na nr 125443.

Po 5.000 zł na nr 45376 48782 62838.

Po 3.000 zł na nr. 45335 52295 159928 160186 192462.

Po 2.000 zł na nr. 2719 37956 68010 98513 100765 136387 148111 155095 155085 180879.

Po 1.000 zł na nr. 3352 4451 12254 13524 21255 34707 43292 65237 65694 70783 84637 101676 106580 108896 111055 121430 127885 133440 150687 153786 188899 194766 205221 209114.

Po 600 zł na nr. 18329 28742 30703 35033 76842 77066 80257 89185 89844 107465 114068 116257 120330 123663 135887 136610 139405 141651 149739 156186 160876 165076 169061 170184 170797 179921 198703.

Po 500 zł na nr. 3670 4347 5945 10364 15054 15600 17731 17382 17860 19085 19902 20076 20693 23653 23786 23809 25915 29418 30009 31105 31492 31691 33329 33873 35584 38326 38561 38767 41184 41456 43001 43199 44094 47175 48223 48269 48589 49978 50390 50642 53078 54187 55296 55432 58260 58538 58571 59278 62452 63267 66574 66580 66586 60644 60683 60658 60762 71799 72169 74578 77637 81506 85435 88590 88591 89455 89516 91616 91930 92459 93984 95573 97035 97951 99573 100834 101128 104045 106825 107184 108560 109309 111067 111592 113566 114206 114899 115203 115236 115489 120010 122007 125869 126299 127285 129079 131890 132811 136374 140106 143348 144796 145411 147259 152579 154259 154259 156081 156300 157093 157908 158138 158470 158585 159493 161409 162033 164128 167471 169781 170364 170699 171349 172664 172469 173301 173782 175149 181977 182479 183858 186314 187283 187690 189291 190139 191232 192696 192925 193083 193860 197589 199654 200241 200263 200481 203441 205314 207124 208708 209680.

27175 224 25 50 502 19 34 77 883 953 28009 69 218 409 504 65 661 760 803 906 65 29094 108 76 516 95 739 847 929 70 30035 120 364 75 40 26 70 524 787 869 977 31060 140 55 293 408 14 63 509 606 854 32003 4 234 70 89 444 660 914 33006 17 41 42 145 58 207 74 318 24 589 714 840 58 913 31 36 34051 158 81 333 45 92 423 532 53 79 607 841 35149 213 18 400 15 54 561 604 683 908 13 95 36227 40 72 325 73 469 572 632 792 889 37095 112 67 248 342 403 11 503 38 99 608 52 824 38065 89 116 242 925 87 41066 144 366 424 59 598 668 759 42182 294 351 441 582 671 702 96 43093 180 298 574 618 47 113 872 44183 270 98 336 708 11 894 45058 187 425 29 588 632 720 32 52 87 835 46167 453 64 87 89 92 511 12 623 97 77 47463 501 21 688 723 52 87 903 32 48104 325 651 65 88 779 829 49 978 49375 441 520 23 80 638 813 61 65 956 67.

50122 87 302 409 10 520 714 98 901 51022 221 41 458 548 601 705 62 68 52011 17 72 89 133 378 586 653 794 876 83 53036 169 387 448 95 517 55 90 613 853 60 54151 60 203 454 59 573 88 642 774 914 53 55090 114 240 309 10 17 440 55 504 620 903 63 73 56073 175 500 19 21 89 90 683 718 87040 92 497 500 78 667 69 793 996 58076 89 143 58 90 203 88 352 412 69 509 43 611 55 720 59007 219 74 76 319 52 400 597 756 60009 239 320 520 614 25 37 61 915 61001 260 394 410 618 92 701 955 520 59 58 116 483 523 84 656 64 86 795 804 953 71 63112 16 70 08 33 828 950 53 64129 278 89 358 408 19 31 77 522 32 657 765 945 65021 130 64 455 539 641 793 66024 53 61 108 90 344 400 58 554 93 673 737 903 94 67022 97 592 630 50 753 86 803 912 44 68005 12 21 48 232 369 96 621 775 69040 88 44 68005 12 21 48 232 369 96 621 775 69040 88 341 580 675 837 70022 130 340 536 660 707 71031 208 20 63 96 623 28 777 81 918 72052 118 77 399 434 47 83 637 52 805 74 86 73113 209 388 96 403 44 667 822 27 57 99 938 39 49 74028 02 122 243 455 522 603 19 59 733 918.

75137 186 205 602 831 38 47 81 932 76023 62 109 87 99 402 29 56 41 876 77123 75 242 537 80 609 757 64 804 904 80 78011 158 478 575 666 67 99 844 94 933 79013 45 73 311 27 429 58 549 769 831 923 80059 117 67 80 82 96 212 430 516 67 694 820 81151 90 355 92 472 517 068 78 765 806 912 21 80 93 82038 62 69 89 121 53 98 99 254 355 614 66 716 40 75 822 43 68 97 83003 4 7 16 67 79 119 64 67 86 222 52 59 436 63 81 90 514 633 69 817 84102 255 388 484 561 672 822 85101 238 319 459 83 535 74 94 734 841 923 86277 357 67 470 72 534 723 880 910 87004 35 79 280 83 420 510 47 91 626 757 846 88107 241 86 529 53 760 844 50 89086 125 90 218 88 89 329 36 443 722 60 812 914 58 60 72 99027 97 131 645 79 711 15 45 77 834 94 81045 127 63 279 89 97 360 79 517 93 693 779 821 32 45 52 66 916 68 95 92369 4 9 544 625 712 61 93028 44 87 112 243 59 80 336 420 21 524 51 75 87 91 628 41 55 98 776 820 963 94165 88 285 99 516 673 722 95062 88 339 471 650 771 834 65 905 99044 50 78 135 320 55 83 402 5 95 604 55 62 788 905 35 47 97003 157 295 304 58 523 638 781 831 41 74 98163 76 221 86 311 19 61 64 451 515 31 637 89 741 56 950 56 64 99080 312 38 410 44 536 54 73 618 739 914.

100011 422 28 527 645 753 853 101010 21 47 71 284 368 456 76 96 591 635 98 781 872 970 77 102110 291 311 88 566 706 58 838 103089 149 370 72 427 92 619 66 96 735 99 979 104092 106 388 95 412 35 553 96 664 86 727 819 26 906 105137 227 332 534 702 21 802 44 106003 232 51 97 358 78 405 17 19 65 91 98 769 960 107012 249 308 80 501 28 31 634 713 90 835 108031 130 244 321 443 514 926 95 98 109065 74 307 415 24 83 84 526 741 43 55 976 110018 174 349 419 788 812 110012 34 74 82 106 45 80 207 369 437 64 766 808 31 112019 67 209 91 304 65 587 610 72 75 88 706 955 91 95 113044 67 96 328 585 647 813 957 114310 462 76 96 634 820 908 52 83 96 98 115014 225 321 80 450 66 539 613 41 67 724 77 116304 81 444 584 622 25 37 91 783 87 816 18 50 96 936 79 117009 183 342 410 637 705 837 986 97 118440 45 584 725 830 956 67 119070 169 82 384 588 625 36 81 771 803 29 77 120228 35 47 406 83 521 97 729 70 806 19 86 928 38 87 121076 129 34 323 460 77 515 36 640 700 53 60 843 940 98 122010 69 90 106 47 226 496 545 655 773 860 938 78 91 123166 259 70 309 90 500 96 846 124034 35 83 84 361 681 751 96 888 907.

125043 114 18 244 50 82 373 447 536 60 62 65 647 739 44 861 901 126165 439 439 75 543 626 770 951 76 127104 203 387 423 93 554 626 770 951 76 127104 203 387 423 93 554 626 740 71 82 802 33 45 66 913 50 85 128051 146 220 90 312 40 493 559 81 631 61 742 801 20 934 76 129133 202 5 74 333 97 463 67 73 78 529 47 644 849 57 74 908 130 08 21 282 322 33 80 429 535 652 809 48 131268 72 99 385 448 60 596 634 47 822 54 929 31 34 132300 43 454 71 573 611 43 965 133003 69 125 67 92 266 361 425 748 50 88 800 16 86 134157 60 227 417 96 687 731 840 95 135137 45 55 268 321 23 468 87 595 607 837 915 31 72 138068 106 14 81 92 94 371 659 05 721 27 861 98 926 61 80 137011 65 91 360 538 62 65 66 639 727 78 804 5 18 58 950 138049 50 63 162 91 462 63 611 738 48 73 90 949 139236 39 320 402 3 69 553 54 667 79 920 140111 242 95 387 409 49 50 59 745 81 836 68 141024 78 99 101 95 335 512 29 37 56 57 89 604 74 726 62 95 899 961 66 88 142040 44 62 117 85 88 230 325 83 84 88 423 639 778 886 999 143231 314 26 33 56 78 426 42 48 507 76 98 667 75 77 735 817 90 915 144069 103 63 321 44 506 693 856 945 145080 119 339 413 84 520 50 65 74 603 712 16 148098 121 346 547 755 845 77 147110 54 200 33 46 316 80 667 78 839 88 148004 82 155 82 220 52 56 93 303 28 501 57

98 709 24 828 34 149007 51 95 112 209 46 549 511 24 642 43 75 780 930 95. 150017 63 179 291 301 18 44 46 59 68 78 401 87 058 64 724 73 88 969 151061 299 330 13 23 57 549 87 651 714 36 37 801 10 16 84 152042 208 338 92 444 543 54 661 724 835 153018 218 98 361 488 537 623 69 773 840 67 73 920 154118 63 73 76 239 331 33 418 20 530 42 74 79 999 155009 17 40 104 24 208 33 352 76 89 483 525 614 737 923 156006 12 25 40 155 95 328 513 651 157040 61 92 156 71 83 413 26 60 595 648 51 706 94 803 155083 85 125 436 70 99 461 82 560 64 67 654 748 814 902 6 38 54 159015 23 26 147 56 211 349 631 43 46 58 93 99 788 801 455 160088 268 416 99 600 29 36 735 36 93 807 23 952 161003 78 95 213 40 62 339 523 775 831 59 162104 234 60 302 5 11 29 471 521 672 72 759 163017 162 76 203 313 35 448 92 555 59 612 710 71 805 87 164083 148 213 326 77 472 506 627 714 61 83 860 908 96 165162 212 36 85 333 439 589 804 166414 49 562 600 708 38 922 55 56 167056 172 79 234 89 328 55 517 606 92 799 860 913 85 168110 219 58 337 68 434 610 724 808 61 935 83 95 169006 16 45 62 71 136 86 92 204 448 574 715 42 47 848 940 170044 316 43 525 616 77 92 724 891 171013 336 506 603 14 33 724 72 172013 157 65 263 400 8 534 659 95 97 717 83 877 950 57 69 63 173051 136 84 260 369 425 61 70 748 92 860 964 174244 74 89 375 560 71 648 54 89 728 93 885. 175064 166 70 77 206 79 337 445 92 508 705 10 57 826 60 930 176062 96 596 742 85 804 47 941 177000 40 86 174 233 82 340 94 620 37 754 976 178032 60 61 335 448 556 72 609 37 704 834 69 952 179028 39 57 135 48 224 67 79 319 713 492 566 91 653 65 95 707 17 821 97 967 70 180014 119 207 49 76 336 445 89 95 700 21 848 57 927 41 181060 65 82 147 71 264 326 42 47 458 70 92 506 63 86 631 57 712 800 38 974 182141 68 234 47 82 321 34 579 99 600 57 865 942 43 83 183050 94 223 46 97 398 448 732 47 837 79 80 88 936 184043 105 25 210 86 365 69 434 575 89 646 743 53806 46 935 185013 233 90 409 22 524 46 627 808 49 954 186058 113 60 208 320 493 548 66 97 99 651 92 847 53 57 187041 42 103 18 237 335 70 547 54 637 43 720 39 45 881 188001 132 245 384 96 413 23 32 637 60 739 49 75 880 928 73 189060 77 90 183 200 67

Dnia 29-go marca 1930 roku, zmarł emerytowany dyrektor Biblioteki Raczyńskich, ś. p.

Antoni Bederski

przeżywszy lat 82. Zmarły zajmując przez długie lata stanowisko dyrektora Biblioteki Raczyńskich przyczynił się niezwykle pilną pracą do rozwoju jej i podniesienia na obecny poziom. Zasłużył sobie na wdzięczną i trwałą pamięć miasta naszego. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 1 kwietnia 1930, o godz. 5 po poł. z gmachu Biblioteki Raczyńskich, na cmentarz św. Marcjński przy ul. Bukowskiej.

nr 9806

Magistrat Stoł. Miasta Poznania.

Dnia 31 marca 1930 r., o godz. 5.30 rano, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana matka, ś. p.

Franciszka Ciechanowska

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 3 b. m., o godz. 4 po poł., z domu żałoby na cmentarz w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż i dzieci.

Janikowo, dnia 31. 3. 1930.

zw 22 665

Za niezwykle liczne dowody współczucia, okazane nam z powodu śmierci najdroższego i najlepszego męża, ojca i brata, ś. p.

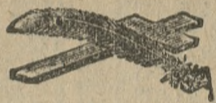
zw 22 659

Franciszka Gendery

a w szczególności Cechowi Czeladzi Rzeźniczej, Towarzystwu Im. św. Władysława, Towarzystwu Śpiewaków Kolej. „Moniuszko”, Krewnym i Znajomym oraz wszystkim, którzy oddali ś. p. Zmarłemu ostatnią posługę, składa na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

rodzina.

W sobotę, dnia 29 marca 1930 r., zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, w 83 roku życia, ś. p.

Antoni Bederski

Bibliotekarz Biblioteki Raczyńskich
Kawaler Krzyża Oficerskiego „Polonia Restituta“.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 1 kwietnia, o godz. 5 po poł., z Biblioteki Raczyńskich na cmentarz Świętomarciński, o czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci, wnuki i rodzina.

Msza św. żałobna odbędzie się w środę, 2 kwietnia, o godz. 9.30, w kościele św. Marcina; II. msza św. w czwartek, 3 kwietnia, o godz. 9.30, w kościele św. Wojciecha.

dw 4659

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal”, Towarowa 25. tel. 31-80.

ś. p.

Antoni Bederski

zasnął w Panu, dnia 29 marca 1930 r., w 83 roku życia swego, a 40 roku pracy w Bibliotece Raczyńskich. Jako dyrektor Biblioteki w latach 1919—1928 i jako honorowy bibliotekarz w latach następnych był nam wzorem niezmiernie pracowitości i obowiązkowości, której śmierć dopiero kres położyła. Imię jego jest związane z najświetniejszym okresem w dziejach Biblioteki. Pamięć Jego w sercach naszych pozostanie na zawsze.

zw 22 657

Zespół urzędniczy Biblioteki Raczyńskich.

W sobotę, dnia 29 marca 1930 r., o godz. 18.15, zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza najdroższa i nigdy niezapomniana żona, córka, siostra i bratowa, ś. p.

Mieczysława Krusiowa

z domu Budzyńska

przeżywszy lat 26. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 1 kwietnia 1930 r., o godz. 4 po poł., w Poznaniu, z domu żałoby przy ul. Niegolewskich 24, na cmentarz w Górczynie. Msza żałobna odprawiona zostanie w środę, 2 kwietnia o godz. 8, w kościele parafjalnym, o czym zawiadamiają

Ostrowo — Poznań.

mąż, matka siostry i rodzina.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal”, Towarowa 25. tel. 31-80.

ś. p.

Władysław Rudnicki

b. właściciel majątku Kruszewo, powiat Czarnków

przeżywszy lat 60, opatrzony św. Sakramentami, zmarł w Szamotułach, dnia 30 marca 1930 r. Wyprowadzenie zwłok na cmentarz odbędzie się we wtorek, dnia 1 kwietnia 1930 r., o godz. 9.30 przed poł., z szpitala miejskiego w Szamotułach, po odprawieniu mszy św. w kościele parafjalnym, o czym zawiadamia

zw 22 369

rodzina.

W niedzielę, 30 b. m. 1930, o godz. 22, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich cierpieniach, w 80 roku życia, nasza najukochańsza matka, babka, siostra i ciotka, ś. p.

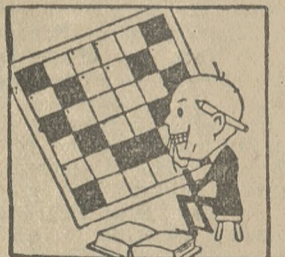
z Burzyńskich

Marja Marynowiczowa

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 kwietnia 1930 r., o godzinie 5.30 po południu, z domu żałoby przy ul. Bukowskiej 41, na cmentarz parafjalny w Jeźcach.

zw 22 660

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci.

DLA CIEBIE

łatwa dla drugiego trudna zagadka do rozwiązania!

To takie PROSTE!

Na wiosnę musisz mieć nowy kapelusz, koszulę, krawat i skarpetki!

PIOTR PLUCIŃSKI

chce najwięcej sprzedać, dlatego NAJIANIEJ poleca

Stary Rynek 37.

Dom Czerwonej Apteki!

zw 22 655

MOTOR

„Diesla” 50 KM. prawie nowy ze wszystkimi przynależnościami okazanie tania sprzedamy „STAL”, Warszawa, ul. Przejazd 1. tel. 32-24.

zw 22 654

Na warsztatach poszukuję na Łazarzu

UBIKACJI

większej i dwóch mniejszych tylko w pobliżu ulicy Gąsiorowskich. Oferty Kurjer pod

zw 22 601

W niedzielę, dnia 30 marca 1930 r., o godz. 5.30, zasnął w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, nasz najdroższy syn, brat, szwagier, stryj i wujek, ś. p.

Marjan Czerniak

Porucznik Marynarki handl.

przeżywszy lat 23. Pogrzeb odbędzie się w środę, 2 kwietnia r. b., o godz. 4, z domu żałoby Górna Wilda 69, na cmentarz dębicki św. Trójcy, msza św. w czwartek, w kościele XX. Zmartwychwstańców, o godz. 8.

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice i rodzina.

Poznań, Wąbrzeźno.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. dw 4658
Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal”, Towarowa 25. tel. 31-80.

Dnia 29 b. m., o godz. 3 rano, rozstał się z tym światem, opatrzony kilkakrotnie św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, nasz najdroższy i najukochańszy syn, brat, szwagier, siostrzeniec i kuzyn, ś. p.

Jan Alojzy Steinke

w 22 wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 1 kwietnia, o godz. 5 po południu, z domu żałoby przy ul. Długiej 11, o czym donoszą Krewnym i Znajomym

w ciężkim smutku pogrążeni
rodzice i rodzina.

Poznań, dnia 31. 3. 1930 r.

zw 22 648

Poszukuje się na stałą posadę

szofera

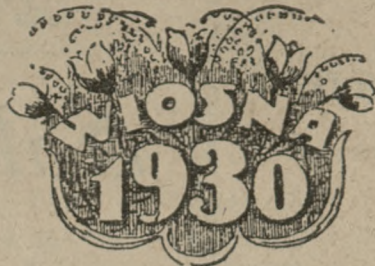
wraz z autem osobowym. Kaucja 3 tysiące złotych. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 641

NAJWIĘKSZY DOM ODZIEŻY W POLSCE!

Na nadchodzące Święta Wielkanocne polecamy

DLA PAŃ:

PŁASZCZE w modnych kolorach.
SUKNIE wełniane i jedwabne.
KAPELUSZE DAMSKIE i stroje,
PŁASZCZYKI DZIECIĘCE w wszystkich wielkościach,
PONCZOCHY jedwabne i florowe,
RĘKAWICZKI skórkowe i do prania
SZLUPFERY i.t.p.

Największy Wybór,
 Najlepsze Gatunki!
 Najniższe Ceny!

DLA PANÓW:

PŁASZCZE gabardynowe,
TRENCHCOATY w modn. kolorach,
RAGLANY pierwszorz. krój,
UBRANIA granatowe i sportowe,
KAPELUSZE pierwszorz. fabrykaty
KOSZULE wierzchnie i nocne,
KOŁNIERZYKI, KRAWATY i.t.p.

Specjalny Oddział miarowy pod kierownictwem wybitnych sił fachowych.

F. Sisiecki Dom Konfekcyjny

Oddział LIBERJI Umundurowania.

POZNAŃ • STARY RYNEK 98 — 100.

Wystawa Wielkanocna

gotowa

Przygotowaliśmy co najlepsze i najpiękniejsze w jajkach czekoladowych i ozdobnych na prezenty
 ≡ Najrozmaitsze figielki ≡ z czekolady i marcepanu
 Jajka deserowe w wielu odmianach.

Nasza specjalność:

Jajka marcepanowe.

Przeszło 30-letnie istnienie i renoma firmy dają gwarancję za świeżość, dobry i tani towar.

Prosimy zwiędzić naszą wystawę wielkanocną i skutecznie w własnym interesie wcześniej zakup, ponieważ obecnie wybór wielki i obsługa sprawniejsza.

Walerja Patek

Aleje Marcinkowskiego 6, Pw 10 523-14.21 (przy poczcie).

Z dniem dzisiejszym przenieśliśmy naszą fabrykę z Stęszewa

do Poznania na ulicę Mylną 18.

„PATRIA“ Sp. z ogr. odp.

Specjalna fabryka obręczy i błotników rowerowych.

Pw 10325-14.4

NITRAGINA

Szczepionka do zbóż motylkowych. Nadeszły świeże transporty.

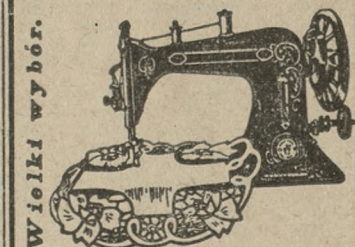
Groch, lubin, seradela etc. wydały w roku zeszłym 30—50% więcej zbioru. Oryginalne zaświadczenia renomowanych majątków do dyspozycji.

DROGERJA UNIVERSUM
 POZNAŃ, FR. RATAJCZAKA 38.
 Oddział zapraw nasiennych oraz środków do zwalczania szkodników. Pw 10212-13.81

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku od żywego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmocnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów: 1 pudełko 6,— zł; 3 pudełka 15,— zł. Przy zaplacie zgóry wysyłka franco. Pw 9661-10.200

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

Wielki wybór.

Maszyny do szycia światowej sławy. Części na składzie i do „Singer’a”. Reperacje wszelkich systemów. T. Konikiewicz Poznań Pl Nowomiejski 1a wódcie i oramy. Pw 11 854/250-14 22/28

Zał. 1899 **Dachy** Zał. 1899

rozmaite nowo pokrywa, stare naprawia i smoli. Wykonanie izolacji murów i posadzek asfaltowych. Dobre warunki spłaty. nw 9347

Przedsiębiorstwo pokrywania dachów. Skład Materiałów Budowlanych.

JAN SOBECKI - Poznań

Fabryka papy na dachy i asfaltu, plac Wolności 17 — Tel. 32-50.

Księgowości

wyuczam według wszystkich systemów do zupełnej pewności bilansowej w 6 tygodniach. Po wyuczeniu staram się o posadę. Zgłoszenia Skrzypczak. pl. Działowy 5, III. ptr. Telefon 39-22. Pw 9680-13.80

Masło tańsze!!!

Najlepsze masło stołowe za 1/2 kg. zł 3,00

F-a M. Miczyńska

zał. 1872 r. właśc. Karol Piątkowski telef. 36-58

Poznań, plac św. Krzyski 3

Specjalny skład masła, sera i jaj.

Mamy jeszcze na sprzedaż z naszych stawów w Jeżewie, p. Borek

narybek karpioży

jednoroczny.

Zgłoszenia przyjmuje zarząd dóbr Rogalin p. Świątniki n/W. zw 22 593

Państwowe najwyższe odznaczenie:

Państwowy Medal Złoty

Rzeczypospolitej Polski

Grand Prix Rzeczypospolitej Francji

Grand Premio Królestwa Italji

nadane zostały

Fabryce Fortepianów i Pianin

A. DRYGAS

Poznań, ul. Kantaka 5.

Ceny fabryczne.

Pw-10 327-13,223

Tapety staniały!!!

Celem upamiętnienia

10-cio lecia

Wielkopolskiej Centrali Tapet

oraz

25-cio lecia

egzystencji składu tapet

przy ulicy Pocztowej 31

wydałem piękną jubileuszową kolekcję tapet

z bardzo zniżonymi cenami.

Sprzedaj tylko w firmie

ZB. WALIGÓRSKI

Pocztowa 31 POZNAŃ Telefon 1220

tylko naprzeciw poczty.

Największe przedsiębiorstwo tej branży w Poznaniu

P. S. Przy zakupie polecam zarazem i dobrych malarzy.

Jutro,
dnia 1 kwietnia
otwarcie

Salonu Mód

Pani Hanki

ul. Franciszka Ratajczaka 29
parter.

Zamawiajcie prędko suknie
płaszczki i kostjomy, bym
miała czas wykonać je na
Wielkanoc.

NASIONA

POLNE i OGRODOWE
W ZNANYCH WYBORO-
WYCH JAKOŚCIACH

POLECA

NAJNOWSZY
CENNIK
WYSYŁAM
NA
ŻYCZENIE.

TELEFOR OTMIANOWSKI
SPECJALNY SŁAD NASION
W POZNANIU, UL. SZKOLNA 9.

zw 22162

Pamiętaj ze

tylko
Ichtimentol

Laboratorium chem aptekarza
Mrs. Szymona Edelmana we Lwowie, Teatyńska 16

Pw 9638-79,101

jest wedle zdania znakomych
lekarzy najlepszym dotychczas
znanym nacieraniem przeciw
nerwobólom reumatyzmowi,
gośćcowi i t. p. dolegliwościom.
Jedna próba wystarczy, aby
się przekonać o wartości tego
środka.

ICHTIMENTOL

jest wszędzie do nabycia.

Główny skład wysyłkowy na
Polskę i Gdańsk:

Laboratorium chem aptekarza

Poszukuje się na duży majątek wybitnej sily na stanowisko głównego sekretarza

dokładnie obeznanego z sprawami finansowymi, korespon-
dencją oraz znającego się na prowadzeniu sołectwa. Wy-
magane również znajomość w sprawach procesowych i praw-
nych. Panowie w latach 30-40, z dobrej rodziny o niepo-
szlakowanym charakterze i przeszłości, najchętniej samotni,
zechcą się zgłosić do Zarządu Dóbr Ig. hr. Mielżyńskiego,
Iwno, p. Kostrzyn, nr. tel. Kostrzyn 21 i 22. dw 4645

Nowopowstające przedsiębiorstwo rolniczo - handlowe
zaangażuje

kierownika biura

Wymagana kaucja 5-8 tysięcy złotych. Poważne oferty
do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 642

Członek Zarządu

rutynowany kupiec i fachowiec z branży rowerowej, który
posiadać winien kwalifikacje kierownictwa większym przed-
siębiorstwem, potrzebny zaraz do poważnej firmy. Zgłosz.
z odpisami świadectw i referencjami do eksp. Kurjera Pozn
pod zw 22 564

OBIADY

treściwe, na maśle
1 zł wydaje
Nowy Rynek 14-15
parter, lewo.

Nad Prutem

w pobliżu JAREMCZA, WO-
ROCHTY i KOSOWA, w pod-
górskiej okolicy o klimacie czar-
nomorskim (długa pogodna jesień,
wczesna ciepła wiosna) PENSIJON-
AT, 8-kl. GIMNAZJUM huma-
nistyczne żeńskie z prawami publ.
i ŚREDNIA SZKOŁA ZAWO-
DOWA. (Komunikacja dogodna,
główna linia kolejowa: Poznań-
Kraków-Bukareszt). dw 4635

W pensjonacie w miarę zgło-
szeń specjalny oddział dla dzie-
wczynek anemicznych, wymagają-
cych odrębnego traktowania i in-
tensywnego odżywiania. W razie
potrzeby słońceczkowanie, leżako-
wanie opieka lekarska.

Park - tenis - wycieczki w
malownicze, podgórskie okolice.
Obszerne sale: rekreacyjna, gim-
nastyczna i biblioteczna - radio,
centralne ogrzewanie.
Zgłoszenia przyjmuje od 1-go
kwietnia 1930 r. do 20-go czerwca
1930 r. Zarząd GIMNAZJUM SS.
URSZULANEK W KOŁOMYI,
ul. Kraszewskiego L. 23.

Uczeń

z dobrej rodziny, inteligentny,
uczciwy n a t y c h m i a s t p o-
trzebny do biura handlowego.
Adres wskaże eksp Kurjera
Poznańskiego pod dw 4643

Szkolne od 17,50

Cena polskiego fabrykanta
dla Polaków, aby nasz ro-
botnik miał pracę!
Mocne obuwie szkolne poleca
Fabryczny Skład „WAZA”,
Wrocławska 15.

zw 10525-14,25

5-pokojowe mieszkanie

komfortowe na 1 pi-
trze, okolica ul. Ma-
tejki, z kompl. eleg.
umebl. (fortepian,
lampy, obrazy, fir-
ny, dywany wła-
cznie) za zgodą go-
spodarza okazyjnie
natychmiast do odda-
nia. Zgłoszenia Ku-
rjer Pozn. zw 22 656

Poważne przedsiębiorstwo
w Poznaniu — poszukuje

Mieszkania dzielnego książkowego

który zna język polski
i niemiecki. Zgłoszenia
piśmienne z poważnymi
referencjami do „Par”
Aleje Marcinkowskiego 11
pod nr. 13,245

Życzenie wielkanocne!

2 kawalerowie
Slazacy, lat 32 (konstruktor) . 36
(technik maszyn). wyznania
rzym-sk.-katol. wzrostu średnie-
go, na dobrych posadach w Ka-
towiecach, majątni, pragną poznać
inteligentne, przystoie, oszczed-
ne niebieadne panie, celem
OZENKU.

Najchętniej ożeniam się z wła-
ścicielkami przedsiębiorstwa
technicznego, składu lub gospo-
darstwa. Pośrednictwo przez go-
spodarzy lub znajomych mile
widziane. Pożądana znajomość
języka niemieckiego lecz nie ko-
niecznie. Rzecz traktuje się po-
ważnie. Panie, którym zależy na
szczęśliwym pożyciu małżeńskim
zechcą łaskawie zgłosić się wraz
z fotografią, która się zwróci do
Kurjera Poznańskiego pod
zw 22 656

PAŃ

do baru i do tańca
poszukuje

„TROCADERO”

Piac Nowomiejski 10 a.

Zgłoszenia od 17 do 19-tej.

zw 451

Panienci

przyjme w naukę prasowania
sztynwej bielizny. Słowackiego
44/46. prasownia. zdw 38 860

2 N. 1/30.

UCHWAŁA

Na wniosek kupca Karola Rittera w Strzelnie, Rynek —
dłużnika — udziela się dłużnikowi odroczenia wypłat na
okres trzech miesięcy, począwszy od dnia 27 marca 1930,
do 27 czerwca 1930. Nadzorca sądowym nad przedsię-
bięstwem dłużnika mianuje się Teodora Wielicha, urzędnika
Kasy Chorych w Strzelnie. W czasie trwania odroczenia
wypłat postępowanie egzekucyjne i aresztowe przeciw dłuż-
nikowi nie może być wszczynane, a wszczęte ulega wstrzy-
maniu. Uchwała niniejsza jest natychmiast wykonalna.
Koszta ogłoszenia i postępowania ponosi dłużnik.
Strzelno, dnia 27 marca 1930.
nw 9853

Sąd Powiatowy.

Skład bławat. i tow. krótkich

w mieście pow., dobrze prosperujący, z powodu
przejęcia innego przedsiębiorstwa, zaraz na
sprzedaż. Zgłosz. do eksp. Kurjera Poznańskiego
pod zw 22 646

Nowo urządzona

fabryka wyrobów cementowych

w małym mieście (w Pozn) z dobrą okolicą, z powodu
szczególnych stosunków do wydzierżawienia ewtl. do
sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zw 22437

Oddawna egzystująca, ciesząca się dobrą opinią, poważna
tkalnia materiałów lnianych i półlnianych na Śląsku Niem.
z własną przedziałnią, bielarnią oraz innymi urządzeniami
poszukuje zdolnego, poważnego

przedstawiciela

dobrze wprowadzonego u odnośnej klienteli, w celu sprze-
daży wyrobów przedsiębiorstwa w Polsce. Oferty z poda-
niem referencji pod: „B. K. 5834” do Rudolf Mosse, Breslau.
Tw 1353

Zastępcy lub zastępczynie

odwiedzający prywatne osoby, zamieszkali w powia-
towych miastach w województwach: Pomorskiem,
Poznańskim i Śląskiem, otrzymają dochodowe
zajęcie. nw 9800

Dom wysyłkowy „VARSOVIE”, Kraków
Obuwie, towary pokrewne i artykuły codziennego
użytku.

Przy losowaniu 7% obligacji stol. miast Poznania z roku 1924. wylosowano następujące numery:

Litera A. 411-420, 461-470, 701-710, 711-720, 771-780
 1021-1030, 1031-1040, 1041-1050, 1091-1100, 1151-1160
 1221-1230, 1251-1260, 1281-1290, 1301-1310, 1371-1380
 1401-1410, 1411-1420, 1441-1450, 1561-1570, 1571-1580
 1781-1790, 1811-1820, 1911-1920, 1951-1960, 1981-1990
 2141-2150, 2171-2180, 2316-2320, 2321-2330, 2381-2390
 2391-2400, 2791-2800, 2861-2870, 2901-2910, 2921-2930
 2951-2960, 2961-2970, 3151-3160, 3171-3180, 3181-3190
 3361-3370, 3401-3410, 3461-3470, 3651-3655, 3681-3690
 3711-3720, 3741-3750, 3871-3880, 3901-3910

= 480 sztuk po 100,- zł = 48 000,- zł
 Litera B. 1151-1200, 3501-3550, 4001-4050,
 4451-4500, 5351-5400, 5701-5750, 5851-5900,
 5901-5951 = 400 sztuk po 50,- zł = 20 000,- zł

Litera C. 501-600, 701-800, 2101-2200,
 5601-5700, 5901-6000, 6001-6100, 6201-6300,
 8901-9000, 9101-9200, 10201-10300, 10301-10400,
 10801-10900, 11001-11100, 12201-12300, 13501-
 13600, 13701-13800, = 1600 sztuk po 20,- zł = 32 000,- zł

razem 100 000,- zł

Wylosowane obligacje wypowiada się niniejszem ich właścicielom do spłaty w dniu 1 lipca 1930 r. i wzywa się do odebrania kapitału gotówką w nominalnej wysokości w złotych przeliczonych po przeciętnym kursie franka szwajcarskiego notowanym na giełdzie warszawskiej w dniu płatności. Razem z obligacją należy także przedłożyć kupony należące do niej mianowicie kupony od nr. 14-20. Za nie przedłożone kupony odlicza się odpowiednią kwotę.

Z dawniejszych losowań nie odebrano jeszcze:
 Litera A. 141-144, 181-185, 190-194, 257, 264-270, 381-390, 1291-1300, 1461-1470, 1761-1762, 2101-2110, 2331-2340
 Litera B. 401-438, 1402-1405, 1430, 1451-1457, 1459-1462, 2401-2450, 2601-2650, 3021-3050, 3661-3700.
 Litera C. 1, 2, 6-9, 12-13, 16-23, 26-33, 35-38, 40-41, 43, 45-54, 56-59, 148-151, 652-700, 4701-4800.

Właściciele tych obligacji uprasza się o odebranie odnośnych kwot, gdyż ich nie oprocentujemy. n w 9796/7
 Poznań, dnia 27 marca 1930.

Magistrat XII 2.

(-) Ratajski. (-) Podolka.

WALNE ZGROMADZENIE

Banku Spółdzielczego Młodych Przemysłowców z odpowiedzialnością ograniczoną w Poznaniu, odbędzie się w czwartek, 10 kwietnia, o godz. 7 wieczorem, w lokalu Restauracji Zamkowej, św. Marcin 40.

Porządek obrad:

- Zagajenie, wybór przewodniczącego i sekretarza.
- Sprawozdanie z czynności za rok 1929:
 - Zarządu,
 - Rady Nadzorczej.
- Uchwała do referatu Rady Nadzorczej w dokonanej rewizji związkowej.
- Przyjęcie bilansu oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- Podział zysku za rok 1929.
- Uchwalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej.
- Wybór 3 członków do Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
- Wolne głosy bez uchwał. z w 22 637

Sprawozdanie za rok 1929 wyłożone jest dla członków w lokalu Banku.
 Poznań, dnia 29 marca 1930.

Bank Spółdzielczy Młodych Przemysłowców z odpowiedzialnością ograniczoną w Poznaniu.

Rada Nadzorcza: Wł. Zakrzewski, prezes.

WALNE ZGROMADZENIE

Kooperacji Spożywczej Sp. z o. udz. Górna Wilda 76. odbędzie się dnia 15. 4. 1930 r., o godz. 16, w biurach Firmy H. Cegielski Sp. Akc. Górna Wilda 136, w Poznaniu.

Porządek obrad:

- Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za czas od 1. 7. do 31. 12. 1929.
- Przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków.
- Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
- Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- Przyjęcie bilansu i rachunku strat i zysków oraz uchwała dotycząca podziału zysku.
- Wolne wnioski. z w 22 639

Prezes Rady Nadzorczej: Bernard Zieliński.

OBWIESZCZENIE

Na gruntach wspólnego Obwodu Łowickiego, gm Bugaj, obejmującego 816 mórg, w powiecie poznańskim, cja kolejowa Biskupice, wydzierżawione zostanie droga cytacji najwięcej dającym pole wanie, w niedzielę, d 13 kwietnia r. b., o godzinie 3 po południu, w mieszka przewidzianego Spółki Łowickiej w Bugaju. Waru dzierżawy można przeglądać u niżej podpisanego. zw 22
 Przewodniczący Spółki Łowickiej: G a j e w s k i.

OGŁOSZENIE

W postępowaniu upadłościowym kupca Piechowit w Wagrowcu, 2. N. 2/30, wybrano na posiedzeniu wiecieli w dniu 22. 3. 1930, wydział wierzycieli, z następującymi osobami: a) kupca Zygmunta Gramsego; b) kupca Władysława Martynińskiego; c) kupca Jana Augustyniaka z Wagrowcu, Wagrowiec, dnia 22 marca 1930 r.
 Sąd Powiatowy. n w 9854

LICYTACJA SAMOCHODU

na Giełdzie Handlowej, Stawna 13, naroż. ul. Wroneckiej. We wtorek, dnia 1 kwietnia r. b., sprzedawcą będącym browolnie najwięcej dającym za gotówkę:

samochód „Mathis“ 4 os. Tor

Rekord w najmniejszym używaniu benzyny, gotowy jazdy. P w 10 340-5

Władysław Wojciechowski

uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13 - Tel. 28

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomość położona w Krystjankach, powiat Rawicki, w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dębno Polskie, karta 154, obszar 213,23,18 rol, łąki, pastwiska, drzewostanu i zabudowanego podwórza, wartość użytkowa 366,77 talarów, na imię Władysława Wicherskiego seniora w Krystjankach, powiat Rawicki, stanowiąc dzień 22 maja 1930, o godzinie 9 przed południem, wywioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntów dnia 3 marca 1930 r. n w 9
 Rawicki, dnia 25 marca 1930 r. Sąd Powiatowy.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

SPRZEDAŻE

Zareczynowe

pierścienie, obrączki ślubne, podarki stosowne. Ceny 15 do 100 zł poleca Chwiłkowski, św. Marcin 40.

Kapelusze

damskie poleca w najnowszych fasonach wyjątkowo tanio Z. B. Bowska Poznań Stary Rynek 70 narożnik ul. Nowej P 9124 7.107

Hurtownie win

sprowadzamy w Poznaniu lub przyjmujemy w spółnictwa z gotówką. Oferty Kurjer z w 39 114

Dla adwokata lub rutynowanego prawnika skarbowca jest do odstąpienia natychmiast dobrze prosperująca kancelaria z urządzeniem w centrum Katowic. Zgłoszenia do adm. Kurjera Poznańskiego pod z w 39 106

Sztance

frykcyjna, balansowa, ekskencyjna rewolwerówki rewolwerówki uniwersalne, wiertarka 10 wrzecionowa (szpindlera) roz wiertarka 4 wrzecion i różne inne maszyny sprzedają bardzo tanio „Zegar” Srem z w 35 848

Wielki wybór

maszyny ziemskich folwarków gospodarstw w kamieniu willi młynów okazujących do sprzedania Rządowski Toruń (Chelmińska Szosa 52 z w 35 155

Sprzedam

dwa domy maszynowe, piętrowe, rynek, cena 19 tysięcy, wpłaty podług umowy. Za pośrednictwem 2%. Grodzisk (Pozn.), Stary Rynek 28, Lewandowska. z w 39 712

Składy

poleca „Informator”, Datajczaka 15 (Paśaż). z w 39 703

Wille

12 pokojowa 85 000, wpłaty 45 000 7 pokojowa 40 000, wpłaty 20 000 (Poznań), 10 pokojowa 85 000, wpłaty 25 000, 7 pokojowa 45 000, wpłaty 30 000 (Puszczykowo) — wskaże „Biuro Handlowe”. Rom. Szymańskiego 1. z w 39 853

Meble antyki

w brzozi i mahoniu korzystnie na sprzedaż. Magazyn mebli, Strzelecka 30, przez podwórze. z w 39 848

Koldry

materace, prześcieradła wyrabia i sprzedaje najtaniej Stare przebrania. Wszelka bielizna szyje. Gnoińska pl. Światokrzyski 1. z w 39 446

Drut kolezasty

ocynkowany używany tanio roz sprzedaje Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych, św. Marcin 30. P w 9 653 9.353

Traktor

„Deering” 15-30 młocarnia „Lauz” 58 cal Maszynę sa jak nowe trzy miesiące używane korzystnie na sprzedaż Zgłoszenia piśmienne Kurjer Poznański d w 4 565

Białego szpica

psa bardzo ładny okaz natychmiast sprzedam Ul. Krasieńskiego 2. 1 p. P w 10 324 13.233

40 par

bucików damskich

wielkość 34-35 francuski obcas sprzedam za bezcen detalicznie. Mader. Waly Zygmunta Staroego 6. parter, obok dyrekcji Kolejowej. P w 10 325 54.66

Singera

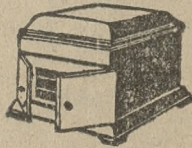
maszynna, bardzo dobra, 100 zł. — Marszałka Focha 176 (podwórze). z w 34 903/4

Brennabor

oraz 1000 sztuk sprzedam. — Przemysłowa 33. II. prawe. z w 39 754

Fabryka

wyrobów papierowych i kartonów wyrabiająca kilka prawie bezkonkurencyjnych artykułów, tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer z w 39 678

Walizkowe

od 90 zł. skrzynkowe od 100 zł, reparacje tanio. St. Jarosz, ul. 27. Grudnia 3, św. Marcin 11. tel. 2597. z w 39 810

Używany

koczek jak nowy na gumach na sprzedaż. Półwiejska 26. r w 9 319

Kupno

akozynne, egzystencja zapewniona. Z powodu choroby odstąpię w Rynku żywnościowego miasta Wielkopolski — bogatej okolicy od 40 lat w pełnym biegu — duży skład garderoby męskiej, przygłębki konfekcji damskiej z obszernym mieszkaniami. Do przejęcia towaru potrzeba 40 000 zł. Zgłoszenia Kurjer z w 39 812

Meble antyki sprzedaje Garnitur Biedermajera, biblioteka, sekretarzyk, stoły komoda, krzeselka, Grzybowski, Kopernika 2. z w 39 808

Skład

do wydzierżawienia wprost od gospodarza. Jan Karpiński, ul. Kramarska 25. z w 39 806

Bacność poloniścił

pierwsze wydanie Pola. Inne wyzerpane dzieła. — Antykwariat Bracia Nitcew, Słusarska 7 z w 39 823

Ogródek

działkowy przy ul. Chociszewskiego (Lazarz) tanio sprzedam. Zgłoszenia Przybył, Wierzbicice nr. 2. z w 39 824

Metocykle

używane na korzystnych warunkach poleca Maik. Poznań, Wrocławska 14. P w 10 095 12.270

Łóżka

metalowe, wózki dziecięce poleca najtaniej Pokrzywa Półwiejska 22. z w 39 766

Willa

z obszernym śpichlerzem, stajnią, szopami, dwoma ogrodami, stosowna na każde przedsiębiorstwo do sprzedania. Oferty do Kurjera Poznańskiego z w 39 876

Ślubne obrączki, zegarki

Najtańsze źródło zakupu. Zygmunta Kutzner, św. Marcin 50. — (Narożny dom ul. Kantaka). z w 39 821

Duże lustro

oraz sztyfionierka zaraz tanio do sprzedania, Krasieńskiego 3. I. lewo. z w 39 883

Pianino

krzyżowe sprzedam. Św. Marcin 47. III. prawo. z w 39 882

Gospodarstwo

12 mórg, 4 dzierżawy, ziemia pszenna, bez długu z budynkami, inwentarzem, wprost od właściciela za 12 000 zł. do sprzedania. Kubeles, Bukowylas stacja, poczta Chwalibozowo, powiat Środa. z w 39 900

Rzeźnictwo

z mieszkaniem warsztatu, zapęd elektryczny, nadaje się na ino branżę. Adres Kurjer z w 39 904

Magiel

Seidlera sprzedam. Zgłoszenia Kurjer z w 39 733

Dwie

większe parcele narzeczwi Radjostacji sprzedam. Oferty Kurjer Poznański z w 39 977

Złoty

zegarek męski sprzedam korzystnie Adres wskaże Kurjer z w 39 833

Radjoaparar

lampowy sprzedam. Wiatr. Jackowskiego 40. z w 39 883

Sprzedam

łóżko dziecięce, leżanek, szafę, stół, bujacz. Aleje Marcinowskiego 24. z w 39 857

Sypialnię

dębowa fornierowana, nowa tanio sprzedam. Grobla 30. II. lewo. z w 39 777

Drzewo

budowlane, szalówki, taty, deski podłogowe, drzwi i okna dostarcza: Dereziński, tartak. Sieszew, telefon 47. z w 95 809

Już

nadeszły najnowsze fasony kapeluszy męskich. Ołbrzymi wybór. Ceny niskie. A. Pietrzykowski, Wielka nr. 8. P w 10 317-12.333

Pianino

zaczarowane, krzyżowe korzystnie sprzedam Wierzbicice 17, wysoki parter lewo. front. z w 39 473

Wyżymaczkę

dobra sprzedam — Malczewska, Ratajczaka 12. parter. z w 39 471

Dom

14 ubikacji, pół morgi ogrodu na Winiarach ślicznie położone sprzedam Oferty Poznań - Winiarzy, ul. Kowalska 19 c. z w 39 468

Szparagi

śnieżna głowa 2-letnie, kilka tysięcy tanio na sprzedaż St. Błaszak, ogrodnictwo Poznań-Staroleka, ul. Romana Maya. z w 39 457

Gramofony

sprowadza okazyną Adres wskaże Kurjer z w 39 461

Zegarek

Patek osiemnastokaratowy, okazynie Bracia Pióro, Aleje Marcinowskiego 28. P w 10 297-13.209

Sprzedam

drzewo porządkowe, debine grubości 20-30 i wyżej Zgłoszenia Franciszek Stepa, Orkowo poczta Bnin z w 39 441

Hurtownia piw

fabryka wód mineralnych w pełnym biegu z całkowitem urządzeniem w okolicy Poznania z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż Cena podług umowy Oferty Kurjer z w 39 507

Rower

Pucha półwysięgowy, stan bardzo dobry sprzedam. Zawirski, Mielżyńskiego 26. z w 39 495

Drzewka

krzewy owocowe, wysadki rabarberu, szparagów, róże bzy, winokrzewy kupuje się najlepiej u Piłińskiego, ogrodnictwo Górczyn, Szosa okrężna, obok Warowni 9, Telefon 70-06. z w 39 400

Sypialnia

dobrze utrzymana, marmur, korzynie, Dąbrówki 14, parter, prawo. z w 39 488

Sprzedam

nowa, mahon. kanape, Konieki, Strzelecka 30, w podwórze. z w 39 413

Okazyjnie

do sprzedania nowe pojedyncze postawy walcy młynskich 300-600 i 700. S. Kowalski, Włocławek, Cicha 3. n w 9 778

Salony

mahoniowe, komody orzechowe, mahoniowe, brzożowe, toalety, witryny, biblioteki, stoły krzesła, fotele, świeczniki żydowski, weneckie, srebrne tace, półmiski, rukierniczki, zastawy do owoców porcelana dekoracyjna, kryształ, brzozy, obrazy tanio Bracia Pióro, Aleje Marcinowskiego 28. P w 10 345-13.200

Meble

Kompletne sypialnie 800.— kompletne jadalnie 900, olbrzymi wybór kuchennych urządzeń, kanapy, leżanki, stoły, krzesła, Marcin Zytkowski, tylko Chwalibozowo 5. z w 39 260/1

Pończochy

Bemberga od 3.85 zł. Fil d'Ecosse wełniane w olbrzymim wyborze, bogaty asortyment deseni i kolorów najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Poznań, Wielkie Garbary 40. z w 39 687-8

Garsonki

golfsy, pullovery, jumpry, wełne, kupisz najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Poznań, Wielkie Garbary 40. z w 39 685-6

Biżuterję

perły, kolczyki, diademy, paski złote, szale, apaszki, ostatnie nowości, kupisz najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Poznań, Wielkie Garbary 40. z w 39 689-90

Domek

3 lokatorów zaraz do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera z w 39 451 Okolica Górczyn.

7 PIENIĄDZ

12 000 złotych
I. hipotekę poszukuje. Oferty Kurjer zdw 93 330

Poszukuje
tęże do dwadzieścia pięć tysięcy złotych na pierwszą hipotekę w powiatowym mieście pięć lat, procent podług ugo. Ubezpieczony na sto tysięcy Krajowej Ubezpieczalni Zgłoszenia do Kurjera zdw 39 483

Kupię
życzkę konwersyjną. Jurca, trów, Kaliska 15. zdw 39 511

10.000 zł
szukuje na I hipotekę zabezpieczoną w dolarach, gwarancja ilości w mniejszym mieście irtosci 30 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 39 509

Rzadka sposobność
dam dworek 10 mg. parku na nie mieszkanie w zamian za życzkę 10 000 zł. Sposób zgłoszenia Kurjer zdw 39 537

Wspólnika
dróżającego, możliwe zofera /mownego z 7 000 - 8 000 złotych zymie. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 881

Wzamian
1-2 pokoi centrum Poznań m pożyczkę hipoteczną. Oferty Kurjer zdw 39 865

Dam
zł 100.000 I hipoteka, nie osć Poznań 15%. Warunek, d-wiednia posiada dla rutynowa-go kupca. Oferty Kurjer zdw 39 894

8 DO WYNAJĘCIA

2 pokoje
łazienka umeblowane amfortowo, t. j. gabinet, sypial-a i kuchnia na parterze, front zgoda gospodarza natychmiast, odstąpienia za zł 4 750, oko-a Wierzbiciec. Zgłoszenia do ura „Fragat”, Półwiejska 31. I. Pertraktować można i bez ebl. zdw 39 303

Mieszkanie
pokojowe z kuchnią, wraz z eblami do wynajęcia. Oferty Kurjera zdw 39 437

Pokój
kuchnia do wynajęcia. Józef awlicki, Luboń. zdw 39 419

Mieszkanie
ecionpokojowe odstepne cztery siance, dzierżawa półtora roku, o, dwieście pięćdziesiąt. Piotrow-ski, Szamarzewskiego 1. zdw 39 531

Pracownia
rawiecka do wynajęcia zaraz. ofia Schń, Wielkie Garbary 3. zdw 39 572

Próżne
pokoje wynajme inteligentnej odzynie. Adres wskaze Kurjer zdw 39 637

Mieszkania
oleca „Informator”, Ratajczaka 5. (Pasaż). zdw 39 705

Mieszkanie
ażdej wielkości poleca Misiorny, w. Marcina 15. I. zdw 39 676

Trzypokojowe
Wilda 2 400 włącznie komornego. Oferty Kurjer zdw 39 835

Mieszkanie
wokół, kuchnia Jeżyce. Adres Kurjer zdw 39 769

2 pokoje
ogrodem owocowym oddam za 5 mies. rok naprzód Stosowne la urzędniaka, dojazd 30 minut z Poznania. Kurjer zdw 39 720

Pokój
kuchnia, umeblowana, szierzawa ¼ roku. „Pisni”, Marcina 47. zdw 39 890

2
mieszkania z kuchnią na uboczu Mosiny w pięknej okolicy z dobra komunikacją dam od 1. czerwca zgłoszenia I. hipotekę, jako procent za wypożyczeniem 2000-3000 zł. Adres wskaze Kurjer Poznański zdw 39 892

3
pokoje i kuchnia do wynajęcia nowym budynku od gospodarza, czynsz zgóry na 2 lata. Grzesko-wiak, Palacza 64. zdw 39 895

Do
bięcia pokoi i kuchnia, czynsz zgóry. Zabłkwo, Lipowa 9. zdw 39 743

Za 1.000 zł
przedam natychmiast trzypoko-zy w wloze mieszkanie umeblowane. Pollock, Fr. Ratajczaka 13. zdw 39 784

9 SZUKA MIESZK.

2 pokoi
z kuchnią poszukuje od gospodarza, czynsz zgóry 2 lata, okolica Łazarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 850

Poszukuje
2-4 pokojowe mieszkanie warunki obojętne. Oferty Kurjer zdw 39 675

Małżeństwo
1 dziecko poszukują pokoju skromnego lub mieszkania poko-ju kuchni 15. (4. - 1. 5.) śród-mieście. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 9 325

Mieszkania
3-4 pokojowe poszukuje. Oferty Kurjer zdw 39 702

Mieszkania
3-4 pokojowe poszukuje bez-dzietne małżeństwo wprost od gospodarza, czynsz zgóry. Zgło-szenia do Kurjera. zdw 39 469

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dla pana lub pani. Kanałowa 4, III. zdw 38 895

Pokój
umeblowany elektrycznym świa-tłem inteligentnemu panu wy-najme Kosinińskiego 10, parter, prawo. zdw 38 704

Elegancki
pokój słoneczny dwuosobowy z utrzymaniem telef do wynaję-cia, Waly Wasów 3 b. II. zdw 38 839

Pokój
przy dworcu umeblowany. Marsz Focha 27, front, IV. Adamski. zdw 38 928

Pokój
umeblowany wynajme, Jeżyce, Piotra Wawrzyniaka 22, parter, prawo. zdw 39 608

Pokój
spokojnemu panu wynajme Wa-ly Królowej Jadwigi 5, II. ptr., prawo. zdw 39 443

Pokój
frontowy dla dwóch panów do wynajęcia. Kanałowa 7 I. pa-wo. zdw 39 458

Pokój
duży umeblowany wolny 1. 4. - Mostowa 15, IV. Piekiel. zdw 39 480

Pokój
utrzymanie, 2 inteligentnym pa-niom. Pocztowa 28, IV. ptr. zdw 39 478

2 pokoje
elegancko umeblowane (sypialka, 2 łóżka), z urządzeniem łazienki, ewentualnie, kuchni dla 2 soli-dnych panów lub lepszych pań z własną pościelą wynajme fa-zarz. Oferty Kurjer zdw 39 484

Pokój
25 zł panience wynajme Małec-kiego 27, III. zdw 39 482

Balkonowy
pokój panom. Wierzbiciec 39 a, dom ogrodowy, I. lewo. zdw 39 465

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Wielka 15, II. prawo. zdw 39 462

Pokój
umeblowany drugi wspólny wy-najme Wielkie Garbary 50 front III. prawo. zdw 39 454

Frontowy
pokój wynajme panom. Guździo-łowa, Półwiejska 25, dom orod-owy. zdw 39 447

Używalność kuchni
umeblowany pokój front, dwu-osobowy zaraz Zgłoszenia 12-5 Grunwaldka 20 a, III. prawo. zdw 39 445

Ładny
pokój frontowy, słoneczny, wygo-dnie umeblowany, biurko, elektryczność, łazienka Patrona Jac-końskiego 21, wysoki parter, pra-wo. zdw 39 444

Pokój
frontowy dla pana do wynajęcia. Dąbrowskiego 26, I ptr., prawo. zdw 39 440

Pokój
małżeństwu bezdzietnemu lub na nu 45.-. Strumykowa 7, III, ptr. prawo, wejście Gen. Pradyńskiego. zdw 39 434

Śródmieście
Panów na wspólny pokój. św. Marcina 4, parter, prawo. zdw 39 431

Dobrze
pokój dla pana. Wrocławska 5, III. zdw 39 520

Pokój
słoneczny w willi, blisko Pozna-nia dla 1 lub 2 osób tanio na letnisko do wynajęcia zaraz lub później. Staroleka, Aleja For-teczna 57, kolonia. zdw 39 516

Pokój
starszemu panu. Strzelecka 11, prawa oficyna III. zdw 39 553

Pokój
próżny ewentl. umeblowany elektryczność, łazienka, telefon wy-najme. Maleckiego 27, II., 8-10 wieczorem. zdw 39 510

Frontowy
pokój umeblowany, światło, elektryczne, łazienka zaraz do wy-najęcia Mickiewicza 11, parter, prawo. zdw 39 508

Pokój
dla 2 panów wynajme, pianino. Spokojna 25, III. zdw 39 486

Skolniczka
znajdzie dobra pensje w niemiec-kim domu, Kattay, ul. Miel-żyńskich 9, I. zdw 39 494

Pokój
tanio. Mostowa 5 a, III., lewo. zdw 39 503

Pokój
dla dwóch lub jednej osoby do wynajęcia. Ziemkowska, Szwa-jcarska 16, zdw 39 417

Pokój
umebl dla dwóch panów lub pań bez pościeli. Wierzbiciec 41 a, III. zdw 39 397

Pokój
umeblowany. Różana 4, Grubiń-ska. zdw 39 527

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Szewska 19, III., lewo. zdw 39 526

Niekrepujący
centrum, elektryczność, śniada-nia, obiady bez pościeli. Kręta 6 III., prawo. zdw 39 525

Centrum
spokojnym panienkom. Rataj-czaka 10 II. zdw 39 497

Pokój
dla panów Romana Szymań-skiego 8, IV., lewo, front. zdw 39 549

Dwuosobowy
pokój czysto oddam. Józefa 6, II., lewo. zdw 39 547

Słoneczny
duży pokój, świeżo odnowiony, dla solidnego lokatora, światło elektryczne. Młyńska 13, wy-soki parter, prawo. zdw 39 546

Pokój
umeblowany 2 osobom lub mał-żeństwu wynajme. Gwarna 17, III. piętro, prawo. zdw 39 545

Wspólnika
przyjmie na duży pokój. Pół-wiejska 13, II., prawo. zdw 39 544

Pokój
wynajme. Zamkowa 5, III., Ja-worska. zdw 39 543

Pokój
umeblowany dla 2 panów zaraz do wynajęcia. Böttcher, Górna Wilda 43, parter. zdw 39 542

Pokój
z elektrycznością. Wyspiańskie-go 9, I., lewo. zdw 39 550

Centrum
dobrze umeblowany pokój, elektryczność, utrzymanie, wolny. Marcinkowskiego 16, II., prawo. zdw 39 522

Ładny
pokój, dobrem utrzymaniem ta-nio wynajme. Ogrodowa 2, III., lewo. zdw 39 541

Pokój
dwom panienkom wynajme. - Kwiatowa 9, III., lewo. zdw 39 076

Elegancki
pokój dla pana na stanowisku. - Św. Józefa 6, III., lewo. zdw 39 589

Pokój
wynajme. Poznańska 27a, II., lewo. zdw 39 523

Dwie
panienki przyjmę. Staszica 9, I., prawo. zdw 39 521

Pokój
wspólny. Św. Marcin 64, 2 pod-wórze, parter. zdw 39 530

Pokój
umeblowany int. panu wynajme. Łazarz, Śniadeckich 4, III., lewo. zdw 39 529

Frontowy
pokój elektrycznością panu od 1. 4. Staszica 9, I., prawo. zdw 38 590

Elegancki
pokój, osobne wejście zaraz. - Długa 7, II., pr. zdw 39 532

Pokój
umeblowany utrzymaniem lub bez wynajme. Waly Zygmunta Au-gusta 2, I., lewo. zdw 39 533

Wspólny
pokój dla pana wynajme. Pół-wiejska 8, II., lewo. zdw 39 534

Pokoik
wynajme. Wierzbiciec 31a, IV. zdw 39 540

Pokój
umeblowany, słoneczny 2 panom wynajme. Skryta 4, II. zdw 39 538

Pokój
panience. Ratajczaka 3, III., prawo, podwórze, Promelska. zdw 39 539

Swobodny
umeblowany pokój do wynajęcia. Kaźmierczak, Marszałka Fo-cha 30, III. zdw 39 579

Mały
pokoik panience. Romana Szy-mańskiego 7, Rotnicka. zdw 39 793

Elegancki
pokój ewentualnie utrzymaniem. Jackowskiego 9, III. zdw 39 792

Pokój
niekrepujący. Nowak, Młyńska 3, IV. zdw 39 791

Wspólny
panu. Zupańskiego 18, IV., Wil-da. zdw 39 796

Pana
na wspólny pokój przyjmę zaraz. Całodzienne utrzymanie. Nowy Rynek 14-15, parter, lewo. zdw 4 055

Czysty
Dryzalska, Poplin-zdw 39 859

Dwuosobowy
pokój. Matejki 45, II., lewo. zdw 39 855

Pokoje
wynajme. Kręta 24, III., prawo zdw 39 807

Pokój
dwom panom wynajme. Zimnie-wicz. Male Garbary 8, podwórze. zdw 39 775

Panu
pokój wynajme. Grobla 30, II., lewo narożnik Wielkich Garbar. zdw 39 778

Śródmieście
pokój umeblowany z światłem e-lektrycznym, niekrepujące wej-ście bez pościeli. Kramarska 8, III. zdw 39 562

Komfortowy
dwuosobowy z całkowitem lub częściowym utrzymaniem, telefon łazienka. Misiurewicz, Cieszkow-skiego 7. zdw 39 557

Pokój
umeblowany dla 2 panów, pań zaraz. Balcerzak, Kraszewskie-go 30, parter. zdw 39 569

Pokój
z telefonem wynajme zaraz. - Skarbowa 15, I. ptr., lewo. zdw 39 574

Pokój
dla 2 lepszych panów elektrycz-ność 1. 4. Wielkie Garbary 3, parter, lewo, front. zdw 39 573

Pokój
Szyperka 15, Maury, zdw 39 571

Pokoje
ładnie umeblowane, światło elektryczne, wejście niekrepujące. - Waly Jana III, II, I. piętro, le-wo. zdw 39 564

Przyjmę
pana utrzymaniem. Wrocław-ska 33-34, IV., prawo. zdw 39 554

Pokój
umeblowany z osobnym wejściem wynajme. Pocztowa 14, II., pra-wo. zdw 39 556

Pokój
umeblowany znajduje spokojne, bezdzietne małżeństwo. Dołna 3, III., prawo. zdw 39 654

Śródmieście
pokój wolny. Rzeczypospolitej 2, Chudzińska. zdw 39 645

Przyjmę
pana. Wrocławska 19, podw., III prawo. zdw 39 582

Pokój
umebl. zaraz. Ogrodowa 5, Szcze-pański. zdw 39 653

Lepszy
pokój wynajme. Maleckiego 15, I., lewo. zdw 39 652

Stacja
tanio panu. Kozia 19, IV. podw. zdw 39 646

Pokój
słoneczny 2 panom lub paniom. Drankiewicz, św. Wojciech 27. zdw 39 820

Małżeństwu
bezdzietnemu 1 lub 2 z używa-niem kuchni. Adres Kurjer zdw 39 783

Pokój
umeblowany z urządzeniem kuch-ni dla małżeństwa do wynajęcia. Matejki 6, dom ogrodowy, par-ter, prawo. zdw 39 790

Mały
pokoik do wynajęcia. Matejki 6, dom ogrodowy, I. piętro, pra-wo. zdw 39 789

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia, elektryczność. Skryta 9, parter, lewo. zdw 39 788

Niekrepujący
pokój dla pana. Kanałowa 7, IV. piętro. zdw 39 805

Centrum
pokój dla 1-2 solidnych panów zaraz. Ratajczaka 10, II., lewo, podwórze. zdw 39 804

Pokój
do wynajęcia. Czesława 16 a, II., lewo. zdw 39 587

Balkonowy
pokój panom Wierzbiciec 39 a, dom ogrodowy, I., lewo. zdw 39 603

Przyjmę
panienkę na pokój. Romana Szymańskiego 3, I., lewo. zdw 39 600

Pokoje
frontowe słoneczne, panom. W. Garbary 29, wejście Szyperka 1, III. zdw 39 597

Pokój
frontowy wynajme. Szwaiczar-ska 26, III. zdw 39 596

Pokój
panience 20 zł z praniem. Adres Kurjer zdw 39 594

Pokój
umebl. zaraz wynajęcia. Szkolna 13, II., lewo. zdw 39 591

Dwuosobowy
pokój frontowy, słoneczny wy-najme. Ratajczaka 9, II., Las-kowska. zdw 39 643

Pokój
dla małżeństwa Tlesowa, Ry-baki 16. zdw 39 585

Pokoik
wspólny dla panienek. Ulica 3 Maja 6, w podwórze, lewo, I. - Sellmann. zdw 39 584

Pokój
wynajme. Śniadeckich 4, wyso-ki, parter, lewa. zdw 39 583

Panienka
na wspólny pokój, własna po-ściela. Ogrodowa 4, II., prawo. zdw 39 575

Pokój
wspólny panu. Ogrodowa 15, pod-wórze, lewo, I. zdw 39 578

Pokój
dla dwóch panów zaraz. Rybaki 26, IV. piętro. zdw 39 639

2
panów na wspólny pokój przy-jmie. Wodna 20, II. piętro, mie-szkanie 2. zdw 39 625

Pokój
elegancki, dwuosobowy, elektr., zaraz do wynajęcia. Mielżyńskie-go 5, Leszczyńska. zdw 39 624

Elegancko
umeblowany pokój dla pana za-raz. Fredry 4, II. zdw 39 623

Pokój
wynajme. Długa 4, podwórze, prawo, I. zdw 39 622

Pokój
na dwie osoby, frontowy. Pół-wiejska 20, III., prawo. zdw 39 638

Pokój
wspólny panu. Pocztowa 13, III. zdw 39 636

Pokój
panu wynajme. Łakowa 19, I., prawo. zdw 39 638

Pokój
umeblowany wynajme zaraz. - Chronik, Zielona 7, III. zdw 39 602

Pokój
wynajme umeblowany. Matejki 57, parter, prawo. zdw 39 615

Biurko
ameryk. szafę, łóżka, stół kana-pe sprzedam. Strzelecka 5, I., lewo. zdw 39 811

Pokój
wolny. Dominikańska 7, III., prawo. zdw 39 630

Przyjmę
panów na pokoje. Strusia 9, III., lewo. zdw 39 618

Pokoik
wspólny dla pana od 1. 4. Łako-wa 17, IV., podwórze, prawo. zdw 39 632

Miły
pokój wynajme. Łakowa 9, II., lewo. zdw 39 631

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia. Piekary 7, III., prawo. zdw 39 630

Pokój
osobnym wejściem, blisko dworca zaraz wynajme. Bukowska 9, parter. zdw 39 609

Pokój
umeblowany, elektryczność, tanio wynaj

Pana
na wspólny. Pocztowa 27. III.
podwórce. zdw 39 160

Pokój
frontowy. Rybaki 7. II., prawo.
zdw 39 886

Pokój
większy frontowy. nadający się
na biuro wynajmę zaraz, obejrzeć
można rodz. 18 - 20 wieczór.
Romana Szymańskiego 10. No-
wicka zdw 39 879

Dwuosobowy
duży frontowy pokój do wynaj-
cia. Skarbowa 4. Krawczykowa.
zdw 39 894

Panienkę
lepszą na wspólny pokój przyjmę.
Waly Król. Jadwici 1. II., lewo.
zdw 39 899

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Maleckiego
83. I., prawo. zdw 39 897

Pokój czysty
w centrum miasta i. pięt. front
wynajmę natychmiast solidnemu
panu lub pani, pościel potrzebna.
Adres wskaże Kurjer zdw 39 896

Pokój
umeblowany, elektryczność.
Wierzbicice 17. front, Pawlicki.
zdw 39 898

Śródmieście
pokój frontowy, dwuosobowy sta-
le lub dziennie do wynajęcia.
Al. Marcinkowskiego 17 a. II. p.
lewo. zdw 39 903

Frontowe
dwa pokoje. Adres Kurjer
zdw 39 880

Przyjmuje
panienki na stancje. Dux. Pół-
wiejska 26 a. zdw 39 725

Pokój
niekrepujący, umeblowany dla
solidnego pana (i) bez pościeli.
Tomczak. Poznańska 42.
zdw 39 732

Pokój
dla dwóch panienek. Małe Gar-
bary 8. pr., prawo. zdw 39 731

Okazyjnie
sprzedam gabinet męski w len-
szem wykonaniu. Adres wskaże
Kurjer zdw 39 730

Słowackiego 18
pokój ładnie umeblowany, elektr.
światło, łazienka do wynajęcia.
Lewandowska. zdw 39 729

Pokoje
dla panów. Staszica 5. II. pra-
wo. zdw 39 728

Elegancki
pokój z utrzymaniem lub bez za-
raz. Skarbowa 6. III. lewo.
zdw 39 735

Pokoik
Cieszkowskiego 8. III., prawo.
zdw 39 878

Pokój
dobrze umeblowany, parterowy,
z elektryką, osobnym wejściem
od 1. 4. lub później do wynajęcia.
Ul. Romana Szymańskiego 8. par-
ter. prawo. zdw 39 827

Pokój
dla 1-2 inteligentnych osób.
Górna Wilda 42. parter, lewo.
zdw 39 834

Niekrepujący
inteligentem, używanie kuchni -
Pólna 4. II., lewo. zdw 39 838

Pokój
słoneczny do wynajęcia. Spokoj-
na 24. IV. p. prawo. zdw 39 871

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Górna
Wilda 100. III., lewo. zdw 39 869

Wynajmę
św. Marcin 13. III., śmiechow-
ska. zdw 39 868

Pokój
umeblowany, niekrepujący wolny.
Zgłoszenia fryzjer, plac Działowy
nr. 11. zdw 39 867

Umeblowany
sympatyczny pokój wynajmę. Ła-
kowa 19. I., lewo. zdw 39 866

Ładny
pokój dla pani. Kwiatowa 8. III.,
prawo. zdw 39 861

Panienci
na czysty, ładny, miły pokój w
lepszym domu. Różna 4 a. II.,
lewo. zdw 39 860

Śródmieście
umeblowany, frontowy, słoneczny.
2 pokoje na biura. Piekary 10. II.
lewo. zdw 39 859

Pokój
Marszałka Focha 49. II., lewo.
zdw 39 858

Wspólny
panu zaraz. Klasztorna 9. I. le-
wo. zdw 39 670

12 SZUKA POKOJU

Pokoju próżnego
lub mieszkania i pokojuowego w
Poznaniu centrum poszukuje so-
lidny pan. Plac dzierżawę zgło-
szenia Kurjer zdw 39 368

Poszukuje
zaraz pokoiku do 30 zł blisko
Gwarnej. Kurjer zdw 39 634

Pokoik
poszukuje „Informator”. Rataj-
czaka 15 (Pasaż). zdw 39 708

Od
1 maja poszukuje słonecznego,
dobrze umeblowanego pokoju,
niekrepującego z osobnym wej-
ściem parter lub i. piętro, elek-
tryczne oświetlenie i pierwsze
śniadanie. Tylko oferty z pod-
aniem ceny do Kurjera Poznań-
skiego zdw 39 466

Wspólnego
pokoiu szuka intel. panienka na
stałej posadzie od 15. 4. Oferty
Kurjer zdw 39 800

Dwóch panów
poszukuje 2 pokoje umeblowanych
ewentl. jednego większego. Wa-
runki centrum, niekrepujący, tele-
fon, używalność fortepianu. -
Zgłoszenia Kurjer zdw 39 736

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju ume-
blowanego, używanie kuchni
rządane. Pościel własna. Oferty
Kurjer dw 4639

13 LOKALE

Lokale
handlowe, nadające się na przed-
stawicielstwa lub biura, wynajmę
za półrocznym czynszem. Czarn-
neki, Ratajczaka 13. zdw 38 637

Jeden
ew. dwa pokoje na biuro do wyn-
ajęcia. Skarbowa 4, Krawczy-
kowska. zdw 39 893

14 DZIERŻAWY

Wydzierżawię
skład białawoty i konfekcji z to-
warem lub bez, istniejący 8 lat,
z 2 oknami i przyległymi 2 poko-
jami, ewentl. mieszkanie w ry-
nku. Antoni Nagajewski, Staro-
gard, Rynek 33. zdw 39 102

Do wydzierżawienia
w Poznaniu-Debiec gospodar-
stwo 40 m. z zasiewami oraz in-
wentarzem żywym i martwym,
tamże ogród 33 m., otoczony siat-
ką drucianą. Adres właściciela:
W. Popiel, Brzostów, p. Mian-
steczko, powiat wyrzyński. zdw 38 660

Skład
w Szamotułach z przyległym
mieszkanem zaraz do objęcia.
Warunek: przejęcia urzędzenia.
Nadaje się na każdą branżę. -
Zerbst. Szamotuły, Poznańska 18
zdw 39 472

5 morg
łaki z rolą przy dzałkowych o-
gródkach ku Debinie zaraz do
wydzierżawienia. - Zgłoszenia
Skapska, Poznań, plac Wolności
3. zdw 39 460

500 morg
pszennej ziemi wydzierżawie. -
Nowakowski, Bydgoszcz, Dwor-
cowa 69. telefon 850.
Pw 10 304-63.181

Skład
i dwa pokoje w Inowrocławiu
ul. ulicy zaraz do wydzierżawie-
nia. Zgłoszenia do Kurjera Poz-
nańskiego zdw 39 714

15 UZDROWISKA

Zakopane - „Januszek“
ulica Chałubińskiego, pensjonat
Wandy Ryckielkiej z Poznania.
Kuchnia wykintna. Pokoje ła-
dne, ciepłe. Cena 8.50. zdw 36 825

Piękna
okolica, blisko Poznania, las igli-
sty, dom ziemianki, pokoje z u-
trzymaniem korzystnie do wynaj-
cia. Oferty Kurjer
zdw 39 577

16 OSOBISTE

Unieważniam
skradzioną książeczkę wojsko-
wą, rocznik 1904 P. K. U. Strój
oraz wykaz osobisty, wystawio-
ny przez gminę Tustanowice na
nazwisko, Michał Wojciechow-
ski. nw 9752

Irena M.
wtorek, godz. 20.00, zamek wej-
ście zwiedzających. zdw 39 450

Szofera
oraz dwóch panów
którzy przyprowadzili pana na
ulicę Dąbrowskiego 66 z soboty
na niedzielę godz. 3 rano, uprasza
się o podanie swych adresów do
Kurjera Poznańskiego
zdw 39 576

Dobra
krawcowa z Poznania prosi o po-
danie adresu gdzie może się o-
siedlić na prowincji. Kurjer
zdw 39 697

21 ZGUBIŁ

Zgubiłem
książkę wojskową na nazwisko
Wiza Stanisław wystawioną P.
K. U. Poznań, która unieważ-
nia.

Zgubioną
książeczkę wojskową, wystawio-
ną przez P. K. U. Poznań oraz
wykaz osobisty na nazwisko
Wiktor Bykowski, unieważnia
się. zdw 39 650-1

Znalezione
portmonetkę z pieniędzmi, kino
Słońce, piątek, 7 godz. Zgłosze-
nia Kurjer Stary Rynek
rw 9 309

2 ROZMAITE

Administrację
budynków w Poznaniu przyjmę.
Oferty zdw 39 227

Przedstawiciela
(przedstawicieli) poszukuje na
teren Gdyni. Gwarancja pożada-
na. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 38 715

Unieważniam
zagubiony weksel akceptowany
przez mnie, zrywany przez Ma-
rie. Aniela Mielżyńska na 10.000
zł. płatny 15 czerwca, domicylo-
wany w Banku Cukrownictwa.
Jerzy Mielżyński, Drzazgowo.
zdp 39 449

Wypożyczam
samochód ciężarowy do wszelkie-
go rodzaju zwózek. Zgłoszenia
Jeżycka 16 telefon 65-96.
zdw 39 470

Polecam
się jako krawcowa w dom. Oferty
Kurjer zdw 39 467

Automobilisci
wyjeżdżając do Warszawy
wstawiam swój wóz w nowocze-
śnie urządzonych bokсах firmy
Garaz i Warsztaty Mechaniczne
„Hangar”. Sierniewicka 26-28.
nw 9 779

Fryzjerka
poleca się w dom. Kurjer
zdw 39 649

Smaczne
obiady na maśle. Wielkie Gar-
bary 20. I. p. lewo. zdw 39 677

Fiat
501 w stanie beznagannym za-
mienie na lekką Amerykanke
najchętniej Chrysler. Oferty
Kurjer nw 9 801.

Hallo!
Za 10 groszy dziennie przeczytać
można wszelkie nowości bele-
trystyczne, naukowe w wypoży-
czalni. Bracia Nitecy, Ślusarska
nr. 7. zdw 39 829

Czyszczenie
parkietu, 50 groszy metr kwadra-
towy. Oferty Kurjer zdw 39 768

Dzielný
malarz wykonuje prace akurac-
nie po cenach przystępnych -
Adres wskaże Kurjer Stary Ry-
nek rw 9 311

23 OZENKI

Wdowa
inteligentna poszukuje nauczyciela
z pozwoleniem nauczania do
założenia szkoły prywatnej Pa-
nowie w średnim wieku do lat 45
kat. racza złożyć oferty do Ku-
rjera zdw 39 432. Cel matrymon-
jalny.

Dwaj
bracia ca. 30 lat, przemysłowiec
i rolnik, właściciel fabryki i fol-
warku poszukują panią z go-
tówką w celach matrymonjal-
nych. Zgłosz. do Kurjera Pozn.
zdw 39 418

Mrówka
Piotr, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki
2. Poważne partje dla pań i
panów. Zgłoszenia tylko piśmie-
nie, gdyż stałe w podróży.
zdw 39 563

Dla
mej siostry posiadającej własny
dom i umeblowanie, szukam me-
bla tylko na stałej posadzie
(wdowcy do 50 lat). Poważne
zgłoszenia z fotografią proszę do
Kurjera jw 3 619

Inteligentna
wysoka pani, zgrabna, miła, lat
28, współwłaścicielka składu z
dwojgiem dzieci z braku znajo-
mości poszukuje męża od 35-50.
Panowie, którym zależy na szcze-
śliwym pożyciu zechcą złożyć o-
ferty do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 39 713

Rządca gospodarczy
Górnoślązak, lat 31, szuka panny
przystojnej, w celu matrymon-
jalnym. Łaskawe zgłoszenia z
fotografią i podaniem stosunków
pod zdw 39 715

Oferta 39 174
stosowna partja. Prosi o adres
Kurjer zdw 39 771

24 NAUKA

English
lessons gives specialist. Oferty
Kurjer zdw 36 402

Kursy stenografij
pisanie na maszynach. Kantaka
I. II. pr. zdw 33 193

Kursy kroju
szycia damskiego. Wpisy przy-
jmuje Klawiterowa, Marji Ma-
daleny 1. III., prawo, narożnik
Raczyńskich. dp 4627/8

Udzielam
języka niemieckiego. Zgłoszenia
do Kurjera zdw 39 435

Potrzebna
pomoc do referatu z literatury
francuskiej. Oferty Kurjer
zdw 39 430

Lekcyj
francuskiego, angielskiego lub
niemieckiego udzieli w zamian
polskiego. Zgłoszenia skrzynka
pocztowa 38. zdw 29 512

Profesor gimn.
jako korepetytor dla łaciny i pol-
skiego potrzebný dla ucznia 7
klasy. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 39 535

Kursy
stenografij polskiej, niemieckiej,
pisanie na maszynach, księgowo-
ści rozpoczynam 3 kwietnia Ty-
ran-Zaworska, Plac Świątokrzy-
ski, wejście Strzelecka 38.
zdw 34 659/60

Udzielam
wieczorowy kurs kroju i szycia.
Wróblewska Matejki 52.
zdw 39 438

Wielkanocne święta
Jak tania z zdrowo przyrządzio-
miesiwa, sosy ciasta mazurki,
torty pięknie zaroirowane, na
krycia stołu wyuczysz się Panie
Gospodynie w 10 lekcjach wie-
czornych tylko za 25.00 zł na
Kursach Gospodarczo - Zawo-
dowych w Poznaniu św. Marcin 69
nw 95467

Kursy
handlowe rozpoczynam 3 kwiet-
nia. Kromczyńska, Ogrodowa 16
zdw 39 682

25 MUZYKA

Fortepian
do ćwiczeń. Murza 3. I. prawo.
zdw 38 980

Na fortepianie
udzielam lekcji gruntownie i su-
miennie także panom wieczora-
mi. Ul. św. Józefa 9 a parter.
lewo. zdw 38 831

Lekcyj
na mandolinie, gitarze i skrzyp-
cach udziela W. Jankowiak, -
Rybaki 20 a. zdw 39 599

Pianista
pierzszorzędny poszukuje posa-
dy. Oferty Kurjer zdw 39 500

Gry
fortepianowej udzielam. Wysoka
12, III piętro. zdw 39 629

Lekcyj
gry na fortepianie
udziela Halina Malinowska, b.
prof. Konserwatorium Wrocław-
skiego i Państwowego Konser-
watorium w Poznaniu. Zgłosze-
nia ul. Seweryna Mielżyńskiego
1. III. zdw 39 770

Lekcyj
fortepianu udzielam, cena przy-
stępna. Ratajczaka 10. I.
zdw 39 795

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obniżamy do jednej trzeciej ceny
drobnych

Apteka
Poszukuje posady elwa apt. -
Matura klasyczna, język polski i
niemiecki. Łaskawe zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego pod
zdw 38 717

Szofer
sumienny złoży 1000 zł kaucji,
poszukuje posady. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdw 38 749

Panienska
z dobrej rodziny, mówiąca rów-
nież po niemiecku, szuka posady
jako asystentka u lekarza, wy-
czelniczki pani domu, względnie
innego zajęcia. Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 38 853

Szofer - maszynista
znający prace ślusarskie, wia-
dzący językiem polskim i niemie-
ckim, trzeźwy i sumienny posu-
kuje posady za złożeniem kaucji.
Oferty Kurjer zdw 38 803

Pisarz
podwórzowy, szofer lat 21, trzeź-
wy poszukuje posady. Oferty
Kurjer zdw 38 795

Szofer
kawaler, lat 29 z 5 letnią prak-
tyką poszukuje posady na pro-
wincji. - Miejscowość obojętna.
Oferty do Kurjera zdw 38 943

Ceramik
fachowiec, kawaler, z ukończoną
szkołą ceramiczną i kilkuletnią
praktyką oraz zna książkowość
szuka posady. Oferty do Ku-
rjera zdw 38 936

Pierzszorzędne
trio salonowo jazzbandowe szu-
ka zajęcia od 15 kwietnia lub
1 maja. Zgłoszenia do Kurjera
pod zdw 39 040

Szofer - ślusarz
kawaler szuka posady Adres A.
Taszarek, Brzeźno, pow. Czarn-
ków. zdw 39 370

Aptekarska
siła pomocnicza
obeznana z wszelką pracą w ap-
tece, taksonomii recept i pisanii
rachunków, również zna prace
biurowe, pragnie zmienić posadę
zaraz lub później. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer zdw 39 717

Ogrodnik
kawaler, poszukuje posady naj-
chętniej w willi od 1. 4. miejscow-
ność obojętna. Adres Kurjer
zdw 39 701

Szofer
mechanik, trzeźwy, sumienny o-
bowiazkowy, kilkuletnia prakty-
ka, dobrymi świadectwami, obe-
znany z różnymi typami maszyn
poszukuje posady. Łaskawe o-
ferty Kurjer zdw 39 668

Młodsza
panienka początkująca, znająca
stenografię polską i wladająca
językiem polskim i niemieckim,
poszukuje posady. Oferty Ku-
rjer zdw 39 655

Pomocnik
handlowy branży kolonialnej i
destylacji z szkołą handlową, do-
kładną znajomością księgowości
oraz pisanem na maszynie z do-
brzymi świadectwami i referen-
cjami poszukuje posady do hur-
towni kolonialnej lub wyszynku.
Zgłoszenia Kurjer zdw 39 851

Kierownik
krochmalni i gorzelni, wykształ-
cenie średnie, lat 45, kilkonasto-
letnia praktyka, zmeni posadę
od 1 lipca r. b. Przyjmie oddziel-
nie krochmalnie - gorzelnie z
oddziałem rektyfikacyjnym i
płatarnią. - Zgłoszenia Kurjer
Poznański pod zdw 34 654

Drogerzysty
młodszy pomocnik poszukuje po-
sady. Łaskawe oferty Kurjer
pod zdw 38 857

Młodsza ksiązkowa
bilansistka
dzielnia, obeznana ze wszelką pra-
cą biurową, poszukuje posady. -
Oferty Kurjer zdw 39 129

Dziewczyna
w młodszym wieku poszukuje po-
slugi. Oferty Kurjer zdw 39 476

Młodszy
pomocnik handlowy z dłuższą
praktyką i ukończoną szkołą
handlową znający język niemie-
cki, prosi o jakąkolwiek posadę. -
Proszę o łaskawe zgłoszenia do
Kurjera zdw 39 474

Panienska
przychodnia zajmie się dziećmi,
udzieli lekcji. Oferty Kurjer
zdw 39 852

Dziewczyna
do dzieci możliwym zarazem do
składu poszukuje posady. Zgło-
szenia Kurjer zdw 39 850

Panienska
jako początkująca do bufetu po-
szukuje posady. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 39 849

Gospodyni
wykwalifikowana w swym zawo-
dzie lubiąca czystość poszukuje
posady zaraz. Łaskawe oferty
udrasza się do Kurjera
zdw 39 753

Młody
i pracowity człowiek z kilkule-
tnią praktyką biurową i ukończo-
ną szkołą handlową, znający
księgowość, korespondencje, sten-
ografię i pisanie na maszynie,
poszukuje posady. Zgłoszenia
do Kurjera zdw 39 692

Śluząca
do wszystkiego, poszukuje posa-
dy zaraz. Zgłoszenia Kurjer
zdw 39 691

Starsza dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem
zaraz. Oferty Kurjer
zdw 39 673

Pierzszorzędna
kuchmistrzyna hotelowa - restau-
racyjna przyjmie posadę od 15.
4. lub 1. 5. Oferty Kurjer Stary
Rynek rw 9 324

Kucharka
wiejska, czysta, uczciwa, dobrze
gotuje, poszukuje posady od 15.
najchętniej do samotnej osoby.
Oferty Kurjer rw 9 322

Uczciwa
śluząca poszukuje posady od 1
maja. Oferty Kurjer rw 9 321

Inteligentna
panienka - z ukończoną szkołą
handlową poszukuje posady po-
czątkującej stenotypistki polskiej.
Oferty Kurjer zdw 39 803

Posługaczka
poszukuje poslugi zaraz. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 39 831

Dziewczyna
starsza, z dobrem gotowaniem
poszukuje posady do wszystkiego
od 1. lub 15. 4. Oferty Kurjer
zdw 39 774

Osoba
znająca gospodarstwo domowe,
haftowanie i umiejaca całkow-
nie swę poszukuje pracy. Zgło-
szenia

**Wkrótce spełnią się marzenia
naszych pięknych Pań.....
i ujrzą.....**

Pw 10521-18,181

Panienska
prządnej rodziny szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 38 983

Zwózki
prowadzącej załatwia pośpiesznie tania F. Plewiński. Wrocław 3. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 124

Inteligentna panienska
ukończona szkoła gospodarcza szuka posady do dzieci. Uczy i lekcji gry fortepianowej o pomocy w lekcjach zastąpić domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 346

1 000 zł
cejl. wszelkie wypożyczy. dszy skórniki za posadę z nży lub inną. Oferty Kurjer zdw 39 088

Posługaczka
szuka posady w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 39 078

Służąca
spania, ucziwa, dobre swiatwa, poszukuje miejsca od swietnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 125

Inteligentna
panienka poszukuje posady do pei, cokolwiek sycia od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 39 202

Gospoia
33. religijna, solidna, znająca gospodarstwo domowe, pieczenie chorych, poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 39 221

Trzeżywy szofer
szuka posady. Najtniej na autobus od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 321

Panienska
domna lat 10, szuka posady do eci, zna język polski, niemiecosyjski. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 385

Chcesz

bie zapewnić byt przyjmiesz stepstwo popularnego katalogu artykułu za wską przoją ewtl. fiksum. Pouceze bezpłatnie. Osobiste zglenia w **Poznaniu, Hotel Metropol**, dnia 31. 3. i 1. 4., u naszego dysponenta **Seligera**, w godzinach od 9-1 i 3-6. np 9759

Technik
wntysta z dlugoletnia praktyka, ucziwa w zlocie i kauczuku. tak w operatywie poszukuje zaraz osady, najchetniej wieksze mieso. Zgłoszenia do Kurjera Pofańskiego nw 9778

Panienska
t 20. wesola i mila, przyjmie osade towarzyszyki do starszej pani. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pofańskiego Gniezno 115. nw 9770

Gospodyn
ucharka z dobremi swiadcetwami i prasowaniem sztywnej biezny szuka posady jako przyhodnia lub na stale od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 247

1.000 zł
auczy poszukuje posady 46 letni pezczyzna za wożnego, inkasena garderobianego, portiera itp. znam język polski niemiecki w lowie i piśmie. Easkawe zglenia Kurjer zdw 38 960

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Białe cienie”.
Casino: „Rudowłosa”.
Colosseum: „Jego ostatnia przygoda”.
Dom Rzemieślnicy (ul. Fr. Ratajczaka 21): „Quo Vadis”...?
Edison, ul. 27 Grudnia 20: „Je-szcze jedna kobieta” (z Billie Door).
Metropolis: „Pulapka Miłości”.
Odeon: „Przedwiośnie”.
Renaissance: „Zemsta Hiszpana”.
Słońce: „Szatańska miłość”.
Wilsona: „Napoleon” (Bona-parto).

Teraz:
ul. Podgórna 2, I. piętro

Szan. naszą Klientelę oraz zainteresowanych zawiadamiamy uprzejmie, iż przenieśliśmy zakład nasz do nowego lokalu przy ul. Podgórnjej 2, I. piętro

„OMEGA“-Poznań
wł. Józef Nitschke
Wytwórnia gorsetów, biustonoszy fasonowych pasów biodrowych i higien. pasów brzusznych.
Telefon nr. 22-54.
Pw 10293-13,192

Kucharka
gospodyn z dobrem gotowaniem szuka posady do wiekszej restauracji lub hotelu. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 246

Służąca
ucziwa, czysta, bardzo pracowita w średnim wieku, poszukuje posady od 1 kwietnia do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 39 295

Kaucję
lub wynagrodzenie dam za przyuczenie na maszynie - linotypie. Oferty Kurjer zdw 39 316

Inteligentna
panienka poszukuje posady ekspedjentki lub bufetowej. Jako początkująca. Oferty Kurjer zdw 39 358

Panienska
znająca trochę sycia i haftu, poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 39 191

Młody
męczyzna, obeznany w pracach stolarskich i obróbce drzewa, znający księgowość, kalkulację, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 39 183

Bielizniarka
krawcowa przyjmuje prace suknie ranne, codzienne, fartuchy Mickiewicza 29, II. prawo Sobolowa. zdw 39 001

28 WOLNE MIEJSCA

Zastępcy losowi
wszystkich banków (żydowskich) winni natychmiast zgłosić się we własnym interesie do Generalnego Zastępcy jęlynej polskiej in-stytucji Ludowego Banku Spółdzielczego. Zaznaczamy że niemy nie wspólnego z żydowską firmą Stanisławowską o podobnym brzmieniu. Wypłacamy regularnie najwyższą prowizję i wysokie premie, dajemy szczególne mieszczne obliczenia piśmie. Zgłoszenia osobiste lub piśmie: Nowostowski, Poznań, Podgórna 7. zdw 26 174/5

Werkmistrza
starszego trzeżwego, sumiennego, do samodzielnego kierowania zakładem stolarskim. Specjalność roboty budowlane. Znajomość obsługi maszyn konieczna, poszukuje Zakład stolarski St. Szary, Gdynia, nw 9751

Ogrodnik
potrzebny na wieś na kilka tygodni celem uporządkowania ogrodu i warzywnika. Zgłoszenia w Biurze „Patrij”, Poznań, Dąbrowskiego 78 a, od 10-11. zdw 39 765

Poszukuje
się kilka zdolnych pań i panów jako handlarzy domokraców do zbierania zamówień na artykuły dziennej potrzeby. Na odpowiedź załączyć znaczek. Zgłoszenia do Dr. Kwaśnik, Nowy Bieruń, Górny Śląsk. Pw 9673-71,80

Fryzjer
dzielny potrzebny zaraz, Śniadeckich 4. zdw 39 475

Młodsza
pomocnica do krawiecczynny potrzebna zaraz. J. Szypulska, Rybaki 28. zdw 39 680-1

Krawcowa
zreczna z praktyka do garderoby dziecięcej, damskiej w dom potrzebna. Chwałiszewo 68 I. pr. prawo. zdw 39 459

Ekspedjentka
do samodzielnego prowadzenia składu (filija) w mieście powiatowym potrzebna z kaucją 1500 zł. Oferty Kurjer zdw 39 620-7

Ślusarz - sztrykier
na plecionki druciane do ogrodowych potrzebni. Wiadomość Babickiego 6. zdw 38 386

Uczeń
uczeliwych rodziców może się zaraz zgłosić. Antoni Ross, Nowa 7. Pw 10216-13,87

Pomocnik
fryzjerski dla pań i panów z podaniem warunków może się zaraz zgłosić. Borowiak, Nowy Tomysl. nw 9753

Praktykant gospodarczy
placąc za praktykę, może się zgłosić na wielki intensywny majątek od 1 kwietnia. Zgłoszenia: Kurjer zdw 36 964

Bona
inteligentna z dobremi swiadcetwami potrzebna do 3 dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 477

Uczeń
kupiecki potrzebny. Dom Odzieży, Kramarska 25. rw 9 313

Potrzebna
posługaczka. Adres Kurjer zdw 39 832

Dziewczyna
wpracowana do pomocy cukiernika. Wielkopolska Wytwórnia Cukrów „Czech”, Piekary. zdw 39 825

Ekspedjentka
potrzebna Utrzymanie, mieszkanie, Delikatesy, Dąbrowskiego 3. zdw 39 781

Absolwent
Szkoły Meljoracyjnej lub będący na ukończeniu potrzebny do nowej pracy. Kurjer zdw 39 721

Fryzjera damskiego
oraz fryzjerki (sily pierwszorzednej) poszukuje zaraz St. Witkowski, Gwarna 12. Pw 10 338-54,67

Służąca
czysta, pracowita, potrzebna do wszystkiego. Wejman, Kościelna nr. 24. zdw 39 813

Służąca
z gotowaniem do trzech dorosłych osób może się zgłosić. N. Nowak, Wyspiańskiego 9. zdw 39 802

Poszukuje
zdolnej pomocnicy krawcowej. Salon Mód, Ratajczaka 29. zdw 39 836

..... otwarcia nowoczesnego magazynu
konfekcji damskiej, kapeluszy
i stroju!
Z ciekawością podąż węc na
ul. Wodną 1.
(Szczegóły jutro).
Pw 10528-18 183

Fryzjerka
i kursistka potrzebne. Pensja 150 do 200 zł. Matejki 7. zdw 39 901

Posadę
stałą wyrobic ucziwemu czlowiekowi za wypożyczenie okolo tysiacz złotych. Oferty zyciorys Kurjer zdw 39 873

Służąca
ucziwa do wszystkiego. Sobański Strumykowa 7, piekarnia. zdw 39 744

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Górna Włoda 122. zdw 39 767

Dzielnej
i zrecznej ruczniarki poszukuje. Grobla 23, parter, lewo. zdw 39 888

Krawczyń
kilka na stale lecz tylko pierwszorzedne sily na plaszcze i suknie przyjmie Pilińska Lodowa 1. Łazarz. zdw 39 746

PONCZOCHY

NAJWIEKSZY
WYBÓR
NAJTANSZE
CENY

S. KAŁAMAJSKI

Chłopca
do posylek poszukuje Kalinowski, Wrocławska 9. zdw 39 740

Dziewczyna
do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna zaraz. Jasna 9, III. rw 9 312

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Szamarszewskiego 10, IV., prawo. zdw 39 797

Ekspedjentka
do bufetu potrzebna zaraz lub od 15. 4. Oferty z fotografija i odpisy swiadcetw, podaniem perajji przy wolnem utrzymaniu do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 14.17. Pw 10 336-14,17

W tut, rzeźni miejskiej wakuje z dniem 1. 6. r. b., posada inspektora rzeźni, z poborami XI. grupy plus 15 proc. dodatku komunalnego. Mieszkanie służbowe jest do dyspozycji. W czasie pozasłużbowym dozwolona jest praktyka prywatna. Zgłoszenia z dołączeniem zyciorysu i odpisów swiadcetw przymuje Magistrat do 15 kwietnia r. b. dw 4656
Kruszwica, dnia 28 marca 1930 r.
Magistrat: (—) Borowiak, burmistrz.

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. Św. Marcin 24. zdw 39 727

Retuszerkę
do neg. i poz. oraz uczenicę — przyjmie Foto-Kowalczyk, Fr. Ratajczaka 15. zdw 39 839

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Strzelcka 8, Restauracja. zdw 39 840

Uczenicę
z dobrego domu potrzebne do stroju Borowicz, Wielka 8. zdw 39 862

Pomocnika
krawieckiego poszukuje Nowacki, Piekary 10. zdw 39 737

KINO RENAISSANCE, ul. Kantaka 8/9.
CARLO ALDINI w salonowo sensacyjnym tilmie p.t.
ZEMSTA HISZPANA
Pw 1030 14 5

Zgrany
duet z własnym repertuarem może się zaraz zgłosić. Starościnska 1, Szczyński. zdw 39 660

Fryzjerka
dobra sily potrzebna. Szkolna 7. zdw 39 695

Panienskę
do dwojga dzieci przyjmie na cały dzień. Willman, Matejki 51. zdw 39 561

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Św. Rocha 11, restauracja. rw 9 226

Bona - freblanka
do 3 1/2 let. dziewczynki potrzebna zaraz, dobre polecenia konieczne. Zgłoszenia osob. od godz. 12 do 3. Strżykowska, Chwałiszewo 74. rw 9 317

Bufetowy
eaper i chlopiec do papierosów z ucziwych rodziców potrzebni od zaraz. Restauracja „Europa”, ul. Marsz. Focha 4. zdw 39 524

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem i prasowaniem potrzebna „Konkurencja”, Grobla narożnik Mostowej. zdw 39 683

Krawczynię
samodzielnę na kostjomy, plaszcze przyjmuje. Willman, Matejki 51. zdw 39 560

Posada
pielęgniarki, służącej natychmiast do objęcia. Reflektantki zechcą się zgłaszać w Klinice chorób nerwowych ul. Północna 10 między godz 5-6. zdw 39 741

600 litrów

m'leka słodkiego zaraz potrzebuje mleczarnia w Poznaniu. Oferty do ekspedycji Kurjera Pofańskiego pod zw 22658

Fryzjerka
kursistka zaraz potrzebna ulica Wielka 17, I. prawo przyjmujcie od 7-8. zdw 39 764

Poszukuje
inteligentnej sily biurowej w średnim wieku z gimnazjalnem wykształceniem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 39 762

Poszukuje
dziewczyny do wszystkiego zaraz Zupańskiego 16, I. prawo. zdw 39 724

Służąca
samodzielną przywykła do pracy na 6 osób potrzebna zaraz. Chwałkowska Św. Marcin 40. zdw 39 722

Bufetową
młodszą dzielną, jednocześnie do obsługi gości na wyjazd na Pomorze. Oferty z żądaniem wynagrodzeniem do Kurjera zdw 39 752

Cukiernik
samodzielną na wyjazd na Pomorze. Oferty z żądaniem wynagrodzeniem do Kurjera zdw 39 751

Dziewczyna
ucziwa z gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Fromm, Wielka 15. zdw 39 669

Uczenicę
potrzebne. Stankiewicz, Stary Rynek 84. zdw 39 657

Ekspedjentki
kasjerka z konfekcji potrzebne. Stankiewicz, Stary Rynek 84 zdw 39 658

Ekspedjentka
z branży obuwia potrzebna. Fabryczny Skład Taniego Obuwia, ul. Golebia 6. zdw 39 819

Dziewczyna
czysta i ucziwa do wszelkich prac domowych zaraz potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 39 814

Marszantka
potrzebna od zaraz na prowincje. Oferty Kurjer zdw 39 709

Krawcowa
do damskiego sycia potrzebna od zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 39 662

Młodsza
ekspedjentka z branży towarów krótkich i kapeluszy. Bojanowska, St. Rynek 9. zdw 39 559

Posługaczka
młodsza potrzebna. Szamarszewskiego 11, dom tylny, III. pr., wprost. jw 3 623

Służąca
do wszelkich prac domowych możliwie wiejska potrzebna zaraz. H. Thurkova, ul. Mylna 15. jw 3 622

Poszukuje
wspólnika do rzeźnictwa i na wywóz miesa. Potrzebny także szofer z kaucją. Oferty Kurjer zdw 39 519

Stolarz
potrzebny. Adres wskaże Kurjer zdw 39 423

Służąca
do wszystkiego do 2 osób z dobrem gotowaniem i dobremi swiadcetwami potrzebna zaraz. Marszałka Focha 96, III. prawo. zdw 39 479

Krawcowe
na damskie plaszcze li tylko sily samodzielne. Galdyński, Poczłowa 35. zdw 39 453

Marszantka
samodzielną może się zgłosić. T. Nowak, Strusia 1. zdw 39 437

Ekspedjentka
wymowna do artykułów meskich i krótkich towarów potrzebna — Marszałka Focha 50 zdw 39 436

Bieliznę damską

najtaniej sporządzi oszczędną pani, krawcowa lub magazyn bielizny tylko z resztek najlep fabryk kraj, zakupionych w firmie chrześc. D/H „JULPOL”, Poznań, Rzeczypospolitej 3. Próbki i cenniki po nadaniu znaczka 25 grosz. Pw 9677-12,202

Służąca
ucziwa, czysta do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1. 4. Mickiewicza 34, I. prawo. zdw 39 583

Posługaczka
potrzebna Szwajcarska 26, III., zdw 39 595

Posługaczka
potrzebna. Marji Magdaleny 1, II., lewo. zdw 39 580

Dziewczyna
do wszystkiego, kochająca dzieci od zaraz. Zakrzewska, Maleckiego 8, I. zdw 39 608

Posługaczka
potrzebna. Wrocławska 14, wprost. parter. zdw 39 604

Humor zagraniczny

— Tatusiu! ja wcale nie płakałam u dentysty!
— To dobrze, zuch z ciebie dziewczynka!
— Masz za to złotówkę. A czy bardzo cię bolało?
— Wcale nie bolało, bo dentysty nie było w domu!
(London Opinion) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu zliczone z przeliczeniem znanym w eksped. zł 4 00 w agencjach w mieście zł 4 50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4 70 z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4 00 kwartalnie zł 14 80 pod opaską w Polsce zł 9 00 pod opaską w innych krajach zł 11 00. W razie wypadków spowodowanych siła wyższa przeskód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego m. l. m. Ogłoszenia skomplikowane oraz z rastrzeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (luste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1473, 3307, 3524, 4072, 2305. w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.